

ต้นลักษณะของคำขอและการออกอักษรในคำขอเรื่องหงส์หิน

กวีนิพนธ์ในลานนาไทยแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ

๑. คำ
๒. กาพย์
๓. ซอ
๔. คำร่ำหรือร่าย

แต่ในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงคำเท่านั้น

คำเป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองชนิดหนึ่งซึ่งมีการคล้องกันไปเป็นทอดๆ คล้ายกับคำกลอนในภาษาไทยภาคกลาง คำว่า "คำ" หมายถึงแนวหรือหลักอันเป็นที่ยึดเกาะของถ้อยคำภาษาเหมือนกับ "คร่าว" อันเป็นที่ยึดของไม้เรียงกันเป็นซี่ๆ เช่นคร่าวรั้วเป็นต้น^๒ คือเป็นโครงร่างซึ่งสามารถนำถ้อยคำเข้าประดับเพื่อเป็นประโยชน์ตามความต้องการต่อไป คำอาจแปลว่า "ยาว" ก็ได้ เช่น เชือกคำ หมายถึง เชือกเส้นยาวๆ เป็นต้น

คำมีสองประเภทคือ คำธรรมและคำขอ คำธรรมคือซากกที่เป็นเรื่องยาวๆ เช่นพระสุธนซากกหรือสุวรรณสามซากก เป็นต้น มีความมุ่งหมายที่จะนำเอาเรื่องของพระพุทธเจ้ามาเล่าให้อุบาสกหรืออุบาสิกาฟังในวัด คำธรรมอาจแบ่งเป็นผูกๆ แต่ละผูกก็หมายถึงโปลาณที่ใช้จารึกซากกดังกล่าวแต่ละตอนหรือบท ทั้งนี้คำธรรมย่อมมีหลายผูกในแต่ละเรื่อง และแต่ละผูกจะมีพระนำมาเทศน์หรืออ่านให้อุบาสกอุบาสิกาฟังที่วัดในวันธรรมสวนะสำหรับแต่ละวันไป ดังนั้นบางเรื่องกว่าจะจบก็ต้องใช้เวลาร่วมเดือนเป็นต้น คำประพันธ์ที่ใช้บันทึกซากกในโปลาณนั้นอาจเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้

---

๑. สิงฆะ วรรณสัย, "หลักกวีนิพนธ์ลานนาไทย", (สาเนาพิมพ์คึก)

๒. เรื่องเดิม

คำวซอคือเรื่องที่มีบันทึกด้วยคำประพันธ์และมีความยาวพอสมควร เช่น คำวซอหงส์หินและคำวซอเจ้าสุวัตรนางบัวคำเป็นต้น และคำวซอทั้งกล่าวสามารถนำมาขับในลักษณะคล้ายกับการขับเสภาหรืออ่านเป็นทำนองเสนาะได้ถึง ๓ แบบ ดังนี้

๑. ทำนองโถงเหียวบง (โถงเหียวไม้ไผ่ตง) เป็นการอ่านแบบ ลีลาช้าและใช้เสียงสั้นยาวตามจังหวะดนตรี

๒. ทำนองม้าว่าไฟ เป็นการอ่านที่เร็วในเบื้องต้นแล้วไปทอดช้า ในเบื้องปลาย

๓. ทำนองวิงวอน ใช้เมื่อตอนที่ต้องการให้ผู้ฟังเกิดความเมตตา สงสาร เพราะลีลาเสียงเป็นไปในทำนองสลกสังเวช นิยมอ่านตอนเส้าในเรื่อง

แผนผังฉันทลักษณ์ของคำวซอ

The image shows musical notation for a Thai song. It consists of two systems of notation. Each system has two staves. The upper staff shows pitch contours with circles representing notes and lines indicating the pitch level. The lower staff shows rhythmic patterns with circles and lines. The notation is written in Thai script. There is a watermark in the background that reads 'ศูนย์วิทยุโทรทัศน์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาคาร'.

๑. มณี พยอมยงค์: ประวัติและวรรณคดีล้านนาไทย (ฉบับพิมพ์ใหม่: มุขนิธิ ศาสตราจารยย์ คร.หม่อมหลวงคุ่ย ชุมสาย , ๒๕๑๓) หน้า ๘๒-๓.

ในคำวแรกมีลักษณะพิเศษคือจะต้องมี ๑๐ วรรค ส่วนคำวต่อไปจนถึงคำว
ก่อนสุดท้ายจะมี ๑๐ วรรค ส่วนคำวสุดท้ายจะมีเพียง ๙ วรรคเท่านั้น จากเรื่อง
หงส์หินนี้ จะเห็นได้ว่ามี ๑๗ บท แต่ละบทจะมีการเขียนคำวที่หนึ่งและคำวสุดท้าย
ทุกครั้ง เป็นการแยกบทให้เห็นชัดเจนเป็นบทๆไป

ในวรรคแรกของทุกคำวกำหนดว่าจะต้องมี ๓ พยางค์ เช่นในบทที่ ๑ ของ
คำวขอหงส์หินนี้ ตอนหนึ่งว่า

"ที่ถูกคุด ที่สามตัวหลย ๙ ตัวทยว กินคำเบื่องตน"

สามตัวเหลียนั้นคือวรรคแรก จะต้องมีส่วนพยางค์ แต่แม่ตอนที่บอกฉันทลักษณ์
ก็ยังไม่บอกพร่องแล้ว คือวรรคแรกมีสี่พยางค์แทนที่จะมีสาม และวรรคที่สามมีสามพยางค์
แทนที่จะมีสี่เป็นต้น แสดงว่าจำนวนคำอาจยืดหยุ่นกันได้บ้าง และไม่ถือเป็นความบกพร่อง
ที่ฉกรรจ์ ส่วนในวรรคอื่นๆก็อยู่ในกรณีเดียวกันคือสามารถที่จะยืดหยุ่นได้บ้างจากที่กำหนด
ไว้ในฉันทลักษณ์

การเขียนคำวนั้นปกตินิยมเขียนเรียงกันไปเหมือนคำประพันธ์แบบโบราณทั่วไป
ของไทยซึ่งอาจมีหรือไม่มีการเว้นช่วงระหว่างแต่ละวรรคก็ได้ มิได้จัดเป็นบทๆคล้าย
ในหน้า ๒ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งนี้อาจเพื่อการประหยัดเนื้อที่ของสมุดมากกว่าอื่น
ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเองว่าส่วนไหนคือวรรคใดในคำว

เท่าที่เป็นมา คนที่แต่งคำวเป็นนั้น เรียบและฝึกเหมือนร้องเพลงไม่มีโน้ต
อาศัยประสบการณ์และความสนใจของคนที่ได้ยินได้ฟังเป็นหลักโดยคิดแต่งขึ้นตามทำนอง
ขอหรือให้ใคร่เสียงระดับขึ้นลงของลีลาคำวนั้นๆ ถ้าแต่งแล้วลองอ่านตามทำนองเสนาะ
ของคำว เห็นว่ารู้สึกช้ำๆอ่านไปไม่ได้ก็ถือว่ายังแต่งไม่ดี

การวางคำในคำวนั้นอาศัยระดับเสียงที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคำ
เป็นหลัก ทั้งนี้มีบางจุดในฉันทลักษณ์ที่จะต้องใส่ใจเสียงตามกำหนดนั้นโดยไม่จำกัดว่า
จะต้องมีวรรณยุกต์นั้นๆหรือไม่ คือถ้ามีเสียงตามที่ต้องการก็ถือว่าใช้ได้

วิธีถอดอักษร

ผู้เขียนได้ถอดอักษรให้ตรงกันระหว่างอักษรลานนาและอักษรไทย ดังนี้

๑. สิงชะ วรรณสัย, "หลักวินิพนธ์ลานนาไทย", สำนักพิมพ์ศักดิ์

พยัญชนะวรรคและเศษวรรค

ก	ข	ค	ฅ	ฉ	ช	ซ	ฌ	ญ	ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ถ	ด	น	บ	ป	ผ	ฝ	ภ	ม	ย	ร	ล	ว	ส	ห	ฬ	อ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ทั้งนี้ก็มีอักษรบางตัวที่จะต้องเปลี่ยนรูปไปเมื่อเขียนไว้ค้ำกลางของพยัญชนะอื่น ดังนี้

ต้นหรือเชิงอักษร

ณ	น	ป	พ	ม	ย	(ยนี้ใช้แทนสระ เอีย เมื่อมีตัวสะกดอีกด้วย)
---	---	---	---	---	---	--

เครื่องหมาย

ก	ข	ค	ฅ	ฉ	ช	ซ	ฌ	ญ	ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ถ	ด	น	บ	ป	ผ	ฝ	ภ	ม	ย	ร	ล	ว	ส	ห	ฬ	อ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

๑. ทู และ ค ในอักษรลานนาไทย ใช้อักษรตัวเดียวกัน
๒. ถ้าเป็นอักษรควบจะมีลักษณะ [อยู่หน้าอักษรที่ควบอยู่นั้น
๓. พระธรรมราชาผู้ศร, หลักภาษาไทยพ่ายัพ (เชียงใหม่:๒๕๑๔) หน้า๖๐๒
๔. เรื่องเดียวกัน หน้า ๕๕๓

ตัวเลข

ภาษาดานนามีตัวเลขสองชุด คือ เลขโทราที่นิยมใช้เขียนในเรื่องต่างๆทั่วไป มีลักษณะเรียงลำดับดังนี้

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑๐

อีกชุดหนึ่งคือเลขในธรรมซึ่งนิยมเฉพาะใช้เขียนหรือจารพระธรรม มีลักษณะดังนี้

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

และในเรื่องหนังสือของเจ้าสุริยวงศ์ใช้เลขแบบโทรา เวลาถ่ายถอดอักษรก็ใช้เลขไทยสหนที่ และที่ใดที่ใช้อักษรเขียนบอกจำนวนก็ใช้อักษรเช่นกันด้วย

ตัวอย่างการถ่ายถอดอักษรในคำวชอ เรื่องหนังสือของเจ้าสุริยวงศ์

หูก ฤ สุธา ทวนเค็ดลอม ปรอมดีเฝ้า นีเวคเวสน

ไพระกำหนดควน เค็ดรเพงบถา จกจรรวนมามาตม

วิมาลาทาว โสภเส้าใจสุร ไครที่มีบุญ ค้เหลื่ออด้หัน

หรือโหงหิน(หงส์หิน)ฉบับพิมพ์ที่ "โรงพิมพ์บำรุงปะละเทศจเริญ นคอรชยงใหม่ พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๕๐๐ เหล็บ พระพุทธศักราช ๒๔๖๐" ที่ผู้เขียน ได้ถ่ายถอดอักษรจากอักษรदानนาเป็นอักษรไทยแล้วมีลักษณะดังนี้ที่จะปรากฏในหน้าต่อไป

พรหมกอร ชูลีนป้อม
 สามเนยยะ พรควงไคร
 รุโหวหาร หลอรไคเคื่อมแดง
 วาจจิมม หนักเบาถัดชอม
 ชื่อเป็นคอกไม้ ชุบปทยรसानสา
 ปตญมวาน โกรรากเมืองคัน
 ส่วนทุติยา ชื่อคาวล
 คติย สวรรนิงแถมหน้า
 สมมาพรสงฆ์ หุองคไหย่น้อย
 คาโคปมี ที่ไนเทศไว
 ที่ถูกคูล ที่ ๓ ตัวหลยว
 ที่เปนนบถมม บรารมเงียรสัน
 วิคคโห วาโทคอรไค
 พรเทศไว เดิมมีไซจา
 คานัน หูฟั้งแมนหมัร
 วาจจิมม บันยร์ภิริก
 มีเมืองนึ่งนั้น บุริรคตา
 มีป้อมบรگان เซ็งเซญไหย่กว้าง
 นานาหิสา หยู่ไนบั้งคัพ
 ทัวภิกป กราปนปจอมชुर
 พรชลลณี จอมองคเล็คหลา
 ยักชัยคิปล หยู่คงป่าไม้
 เอาไฟชอรไว ที่ไพริกษา
 บัรู่แห่งหน คำบลล็กหน้อย

จอมเกดเกล้า มณีแสงไส
 ชื่อเหมียรคังไฟ พรทิมส่องแจ่ง
 ภาลความไสย้อม
 คักัวถูกคองกายา
 รคตณา สามควงส่งป่น
 ชื่อสมมาคณพุทธ
 จอมนิงแกวควงชมม
 ชื่อเป็นทยรฐา บูณาคอกส้อย
 ชื่ออเกยโยโทษไซ
 คไค้เกิมเข้าเคริออกยว
 ๗ ตัวทยว กินคำเบืองคัน
 ที่เปนครำชอควาไซ
 คามที่ไค้รยรมา
 แห่งเนยยา สิปมากอรอัน
 หลอรนิคควงธัมมพรพุทธ
 ชื่อลคโทษสังเกยยา
 ชื่อพาลา นสีเอกอ้าง
 ก้อหรินชานเชือรคัพ
 ถวายส่วยขึ้นเมืองมุล
 ย้อมบิบริบร เรือกริทเขมกลา
 เมืองพาลาทานไซ
 มาล็กแม่เจ้ามารคา
 อคตมา หายหนกว่าจ้อย
 หายเยนาวชยหงยบมิก

จตุทิสสา นานาสุทิส
 มีปละจวบพย คำปลทนโหน
 เท้ามีแต่จอม เทวีหยุเฝ้า

บุคในคัลลิต หากมีชอุทอง
 หลนางหม่อมน้อย หยุสุกษสถยร
 กำหนดถึง บรรลุของคเจ้า
 เป็นบุตรรัก ทั้งหกพี่น้อง
 มีพรนางเคา เจ้าบัวจินจาม
 พรบิตตา จึงมั่งค้ำไ้

ว่าไอรสสา มุตคาธูกรัก
 จักเป็นมบุตร บุดุคลีสิน
 ฤาเป็นสศตา มิตคาไ้หม่นน้อย

ไพรอะเหตุสันโค จึงไ้ร้างเรืออ สิบมย้งช้อรเคือรมา
 นักบราชร์ป คำนัปีหันสา
 บวกครุทาน จัปยามแม่มหมั้ว

มหาราชชา บัฉิดแมกพัก
 แลวชุลกราปนป ความกมพิศรว
 เป็นโพธิสัต คณบุญแม่มหมั้ว

คันบรรลุตกาย จักน่านภิภ
 พรบภิจ เจ้าแทนควาเหลืออง
 จึงบรชานัน ราววันโหนเถา

แลวบลลทาน ไ้นางหม่อมน้อย ผัดปยุรเฝ้าเทวี
 ยอดนารี ค่อยพั้งบทหน้า ยามหน่อฟ้าบรรลุชิริรุกอรแล

เกนไพรเฝ้าทวยไพ

พรภูวไน โสกาโสกลเฝ้า

เจตะนางงามแวกลอม

หยุบราสาดห้องมนทยร

ผัดปยุรวัน หยุคันน้อมเฝ้า

หลองค์เรากุลลอคทอง

สมสากหน้าเสางาม

จอมนางงาม มีบรรลุไ้

ภินชวาทวยมากทวก

ที่ชงค้ำไ้ในคัลลิต

จุ้งหวนคุดุคคอย ไ้ครชงชาบดอย

ผิงกายทางเชืออ

เอาเกนเคือรมา นามนางออกตั้ง

คาบกมทีเคิมแม่มหมัก

คามเพศไ้รยรมา

ว่าบุตรราช ชงคัลลิตหยุหัน

ไซคุนโยธามานป

เป็นปิ่นเกล้าครองเมือง

มีมโนเนื่อง ปิตินิเสา

คามเพิงควรบค้อย

ทกนางชวีร์ พากันนั่งล้อม
 ไต่ยีนวาทะ สำนงหม้อโหนด
 พากันเสยใจ พรไชยหยวแห่ง
 คำว่าสสนา บัมีบุญนัก
 นิ่งภินิจ ศึกษิกสากัน
 ลูกของเรา หย่งตกคำได้
 คันวิมาลา จะบรสูกห้อง
 หีนางนึ่งนั้น เอาสุนัขขา
 ไส้กลุสา พามาที่ไกล
 เราหกคน พากันแวงล้อม
 คันบรสูกพัน เอาสุนัขขา
 แลวเอาบุคตา พรองค์จอมเหง้า
 คันชามไฟถึง บิคุราชะ
 กายเป็นสุนัข สัตเคยลลสา
 คงจะไล่หนี ทั้งนางหน่อเหน้า
 เราควรแสวงหา สอดแนมมาไว้ สุนัขหน้อยลายคำ
 ลวดบังเก็กรอร หรินมณฑุก่า
 ทกสวัร์ค ที่บนโขงคอง
 คันถึงกวคะ สิปเคือรถึงหมาย จอมองค์ชาย หน่อพรแก้วเจ้า
 จักบรสูกคน ออกมาผ่ายเต้า
 สวัร์วิมาลา เจ้าส้อยคอกไม้
 ทกนางแมนอย หยู่เฝ้ารักสา คันวิมาลา บรสูกองค์เจ้า
 สีมสดคิตน บัหันลูกเต้า
 หลับป์คาหนิมม์ บัห้กรขป
 พรอมที่เฝ้า นิเวตเวสน
 หานคุรคน ทวกทวายบอกแจ้ง
 กัวทกชายแพงลูกรัก
 เหมือรองค์หน่อเหน้าโพธัญ
 ถ่าบุคในคัน บรากฎเก็กรไค
 ทั้งทกชายชุมพิน้อง
 พรเจื่องเจ้าโพธา
 อันบ้พรากคทา พัดนมแม่ไค
 เมือจอมนงไวยปวคทอง
 หย่าที่อื่นผู้ใครมา
 ลงเกือกทา โลหิตแม่เจ้า
 ชิ่งทอกลงทวาละ
 หวังบรสูกไคราชา
 คัชปาบาทา ฝาลองเจ้า
 จอมมาคามาแม่ไค
 แทนทงคู้ พรอินท์หยู่ห้อง
 ตรีษชาบรูเทคอุบาย
 จากในคัทรแม่ไค
 คัเจปะปวคคองกายา
 กัวลมเมาบั้นขป
 กัวลมถึงขึ้นอุลลา

ไอ้วัยควมนี้	จักโพเถิงไหน	ถ้จะมันไวย	ต้องลมแตกกล้า
แม่จักเพ็งไผ	เมื่อวันพายหน้า	พรบิคุลาได้รัง	
เหมือรตททาคเทว	พุกอยหลังซิ่ง	เหมือรจักชากขวาอินทรี	
อุมสูนั๊กขน้อย	ว่าไวยโสถิ	เข้าสูคีลี	คงชยวโคเค้า
ไพรอดเถิงสว	อุนฎานสองเถา	ข้อจอกนอรยังภัก	
นางไซอาการ	บอกแจ้งแค้นคัก	หื้อปู้ยาเจ้าสวรพ้ง	
ข้อเป็นลูกดยง	เมื่ออต้องทุกข	จักหยุรว้ง	ไซสอยไผเฝ้า
พ้อข้อฝากกาย	กัป้ยายปู้เจ้า	หื้อพันทุกขสว่างเสมย	
ข้อเกปะเขยไว	เหือปะปาเจ้าเหย	ชายังบ้เคย	หยุหนแห่งเค้า
ฝ่ายนายสว	ปู้ยาสองเถา	คัรบรองเอาบ้พย	
ว่าหยุกัปรุง	เอาเป็นลูกดยง	กับ้หลานสัคทน้อยสุโน	
บลดไม้	เรามืออกไซ	ชวยกันช้ไร	จอมสยมถากทยา
วิมาลา	เจ้าไวยแวนหน้า	ไค้จอกยังหยุกัป้ยาย	
ปลนิยาย	บ้เนาจักสยง	จักค้อท่ายสี่ปบทลอร	ก้อรแลเจ้าเหย

บท ๓

จักจาเถิง	ทกองค์พ้นอง	ลูกต่างห้อง	บิคาคยวกัน
คั้นเถิงเวยยะ	รู่รราวสกัน	พรนักชัญ	บิคาพ้อเจ้า
เกปะเลือกหา	ปชชาช้เฝ้า	คตมบู้ริเมือง	เจืองไซ
ลูกทาวลูกชुर	รยกลปะมาไว	หื้อเป็นบ่าวเจ้า	หลายพัน
บุดรุดนุมน้อย	ชาคล้าสกัน	อันเก็กร่วมวัน	บิเคือรร่วมเจ้า
ร้ปราชชการ	รวิงล้อมเฝ้า	เป็นนัวันคณังนิก	
พรมิตตา	ราชาบ้ภิช	รักลูกเค้าทกองค์	
สพพโภคะ	ชुरะปกปง	คตมแค้นค้	บุดคทาหน้อหน้า
บ้ชัคหน้าใจ	หื้อหมองหม้รเส้า	หกชวยเรา	ลูกรัก

สุดแต่พรไชย งามใจไผ่มีก
พามหาเลาะ แอ้วตามบรสง
อาปนน้ำซัดลี บี้ห้หมองเส้า

คีนมากนิมอ้า นำหนัทหน่วยฮอย
พาพวกน้อย แอ้วเหล่กรินของ
เคือคณ้กัน ทุกวันเป็นตา

มีแต่ปศุ ที่นิยักชรัาย
ไม้อาจออกทิส ทกชินาสา
คนโยยา ไผ่บ้อออกเข้า

เจอะวันไหน ลงมายังภัก
ชาวมนุสส์ บ้อาจบรจน
คันตรหวัร บ่ายลงคำหล้า

ส่วรโอรสสา คัพาลูกนอง
จักจาถึงท้าว โพธิสัตตรา
นิเวสน ที่บนโขงคอง

คันรู้ร่าเพิง คิคถึงเจืองชั้น
บ้ไค่ลูกเนื้ออ เจ้ายินสังกา
ยอมอาไสรกิน น่านมบ้อรเข้า

นี้เหคุสันไค บ้ไค่พักเพืออ
แล้วรูลกรามนป ระวังมมัญสา
ว่าพรมารคา เทวีจอมเหง่า

อัญหุเสยที่ไค บ้มาปากทัก
ฎากิวงกุด มิ่งมอรหายจน
ส่วรว่าอินทา องค์พรจอมเหง่า

ของเครื่องเหล่กริวทรง
ฝ่ายสมโยง มาคาแม่เจ้า
ทกชายเรารูกลน้อย

ที่เป็นเครื่องเหล่กรนลง
ค้อชนลง สุวันนูลูกบ้า
ตามทวาลาชุกาย

หนฝ่ายไคพาลา
ก้วยักชพาลา กัดกินพวกเจ้า
ไนรมเงาเชคยักช

เกิทะหุญถ่ากินคน
ยักชเยนยน ลัวโตไหญ่หมา
รียกอยคาเพมทอง

คีนพอกเข้าวยงมา
อันพรอินทว รัปไฟหุญทอง
ตุสสิคาที่นั่น

พรแม่เจ้ามารคา
ว่าพรมารคา อันลยงลูกเต้า
เมือออยงเขาอรเนื้ออ

อกออกเจ้ามารคา
จอมราชฯ องค์อินทพ้อเจ้า
ชลลณีลูกรัก

อุมลูกเต้ากินนม
หอคอาดม ลูกรักเข้าเจ้า
เมืออนงเขาชอมซัก

ว่าสุขขาคา นั้นแลลูกรัก
กุมมารหน่อเนื้อ สอกเนคแลหัน
คอยดยงคาม ขึ้นคักrubเต่า

บ่ไคเสวีย ลวคเลียบบ่เพือ
ว่าบ่มีน้ำ ลูกรักข้อตาม อันชื่อนามนาง
เป็นผูไค ข้อไคหันหน้า

พรอินทา เลือกใส่นันนี้
กุมมารหน่อเนื้อ นิกะแฉกผิกบวร
ซำคู้นตาม ว่าแม่ออกเจ้า

พรอินทา ทนตามบ่แพ
ว่าแม่โอรส ราชาบุดคา
เมือออกคุดคุดคา ยังบ่หันไค

เอาสุนัขขา ปยรตัวลูกนอย
จึงบั้งเก็กรอร แทนบั้งพหริณ
จึงสรเคจะ ทนลงลุ่มไค

ที่นั่นกุมมาร หันจึงบ่พยัน
แลวซุดค่านปี คามไผ่บรสง
แลวซุดคววมไฟ คามใจไผ่ซ้อง

ว่าซลลณี รอยมีเกยยะ
ภาหุญวูฉิ จาเวณูสนฐาร
เช็ดบอกบัน เลงลงควไค

ที่นั่นอินทา ซุณดาลูกรัก
ว่าบ่คคยวนี้ แม่โสกโสกี
อุมสุนัขขา หวังเป็นลูกเต่า

โพระว่าบิตตา เจ้ากัวโกทรร้าย ซบไคที่หนีไฟ
ออกแควร์ค้าย ไผหุญอาใสร
ยายกัปตา ลยงเป็นลูกเต่า

เป็นแม่เจ้าซงกัค
หมายสำคัญ ว่าเป็นแม่เจ้า
สองนมนางคูกเนื้อ

พิกพอกเข้าซุดคววม
มารคาแห่งซา
พรบิคาจุงชี

เป็นแม่สยงทั้งมว
หันครบวร หลายนางหุญเฝ้า
เป็นคูนไคแฉก

ลวคไซบอกที่ราชา
ชีวิมาลา มนุสส์ลุ่มไค
ผุงนางในหม่อมชอย

แลวซึงทอกเจ้าลงคิน
สวรพรองคอินท สรีคัมไค
ชวษร์ปรองเอาโบรคลยง

ลวคหมองหมรเส้าในองค
จักชอลาลง สรเคจะสู่ทอง
กัปองคอินทที่อพร

บั้งเก็กรองสนคาร
ข้อจอมกฐาน พ้อพรที่ไหว
โควยจักชฎารสองทวัก

ลวคไซบอกแจ้งคามมี
ไคหนีจากเมือง เมืออบรสุตเจ้า
ออกวงงไฟเชคค้าย

โกลวยงวัง คีสวรแก่เถ่า
ไซปองชีสองลงมา

เจ้ากุมมารน้อย หันแจ้งที่สวา
 สังเวทใจ มารคาที่ไหว
 แลวธุลข้อ ช่วยบำรุงทุกซ์
 แม่ทรงคพก ค้เพื่ออบรสง
 ขอโบริคบรธาดี ที่ไคหันหน้า
 พรบุรีมี ข้อลาจากทอง
 แมตาค่านิน คอยฟังบทหน้า

นำตาฟังลง กราบนปก้มไท้
 หยุคงไฟรชนชุก
 บึงคอบสายคุณองค์
 หวังไคตรง สุขขบ้านเมืออหล่า
 ก่าพราแม่เทวี
 ที่ทองวิมารอินท
 บทนี้วาควางคำกอรแล

บท ๘

จตุกธา เลขาชีวิตไว้
 พรอินทเจ้าฟ้า คอบถ้อยวาจิ
 ว่ากานทางไฟ พอบขักเจ้า
 ลัวร์แต่ปีสสา นานานาคคุด
 พิสาคราย ยักเขนส์ปสน
 แลวรยกเอาหริน มามนสวาคทอง
 ความบรสง ค่านคงป่าไม้
 บกแล่นน้ำ คีลีเขาชอร
 คันขียนหริน ที่เรามอบให้
 เถิงจักชญา ไกลคาลลิบ
 กณเขยยเหลมนี้ ที่เจ้าหยุบถึ
 คันไฟเถิงสวร อุณฎานสองเถา
 ส่วนหงหริน คุณมีหลายชั้น
 คันไฟรอกคแลว ชอรไว้เหมือรชอร
 ทุกบรกาน หย่าที่หมีรสู

ที่เป็นไม้ไต้ สองโลกโลถึ
 กัปหน่อภูมิ โอโรษลुकเต่า
 จักผ่านพวอามนุสส์
 สักหยาบกล่ากินธน
 มนุสส์เมืองคุณ บ้เหมือรที่ทอง
 ที่เปนนงธองชีไซ้
 จักช้ขามสาคอร
 หลอรจักไฟ ทางไกลแลไกล
 กัปกณเขยยคิคาปทีป
 ค้เหมือรนึ่งไกลรีนมี
 หย่าที่พรากมี คู่ชีวิตเจ้า
 ที่ชักยนลงที่นั่น
 หย่าครปช้เหลร์ตามคอง
 แลวโอวยพอร หังลึปบาทช้อ
 ย่อมยมโคออรนอม

หีฝูงประชา ไพร่ผ้าสุกขยอ แสนส่วยเข้าเมืองมูร
 คั้นเป็นเจ้าช่าง ไทยกวางจอมขูร จักเก็บภุร บราสุกขเมื่อหล้า
 เมื่อแรกลงไฟ หย้าที่ออกหน้า เหมือนคนภูพาดันลก
 ไพรอะเอกาคน จักอับยศ แก่ไพร่ผ้าอาณี
 หีค้อยภิกโกละ ค่ายหวานวจี พรชลดณี ทุกขัยากคำไค้
 หีค้อยรักสา มารคาที่ไหว หย้าที่มีโภยชำชู่
 คั้นสีปสามปี ชนนมาญ จักบรากฎขึ้นไฟเอง
 เมื่ออออรอญ เพียรจักชมheng เป็นแต่กम्मเวร หล่างมาเก็ฏไค้
 แลวสั่งหงหริน หีหุที่ไกล บาทาองค์หน่อฟ้า
 คั้นจักเดินไกล หีไฟเหมือรมา สรเศจะแหล่งหล้าเมืองคุณ
 พรอินทสั่งแลว คีสำแดงหน มคคาลง ที่ทางแหล่งหล้า
 กุมมารบรทนมม รัปพอรแก้วกล้า แห่งอินทาเครื่องทูป
 สรักณเชยย คาปแก้วเรื่องวิท นปกราปไหววาทา
 ชูลดองท้าว แลวขี้งมา สรเศจะลงมา สู้หนแห่งทอง
 คั้นถึงสวร หีมีใจข้อง จอมมารคาแม่ไท้
 แลวเอาหงหริน ไฟชงชอร์ไว้ ริมที่ไกล้อุญญาน
 แลวเข้านป่นอม รยงกัมสนคาร โบทชมาร กราปนปลงไหว
 ปละหมาใจ ควงไชยวูใหม่ เนตนองโนอาปย้อย
 จักไซอาการ หีนัยรรยบร้อย ไชบอกเจ้ามารคา
 คั้นเบาโสททุกซ์ พุมพองน้ำตา คีไชขรียา คามเค้าเงือรเหง้า
 ว่าข้านี้เป็น บุคตาออกเจ้า เก็ฏกวางอกนางแม่พร
 เมื่ออบรสูกาย หีไบบริงค บราสาคทองพาลา
 หกนางแม่น้อย มีความอิจสา เอาลูกหมามา ปัยรควู้ลูกเต้า
 แลวจับเอาควู้ ลูกรักแม่เจ้า ซึงทอกลงทวาระ
 หรินบณทุกมม พรอินราชา รอรกค่างเรวพัน
 สรเศจะมารูป เอาไฟสวัรค กุสลเคื้อมตัน บัมอรมวยหน้า
 พรอินทา เป็นพ้อลยงข้า ทานปงป่อยมาคยวน

ไชยริยา บังปลี
 วิมาลาท้าว แม่ยีนสจัน
 นีละใจลอย แลวจากอบถอย
 ว่าเจ้ากุมมาร ชงฟูสือโลอะ
 ลูกขานี้ เป็นสุนัขขา
 ลูกที่ไหนดมา ว่าเป็นลูกเต่า
 คันสมวาจา บุญมีเคียมคำ
 ตัวขานี้ คับทุกขณาน
 เจ้าหยามากว่ร ชุกชนจู้
 หน่อโพธิ์สัค ไคยีนเล็กล้ำ
 จิงข้อยื่นยก มีขึ้นไหว้สา
 แม่ธ้อรณี รกสาป่านป่อง
 หื้อททก น้ำนมแม่นี้
 ตกอาบย่อย เข้าสู่มูกขา
 หื้อเป็นภิญญาน เจ้าไวยแวนหนา
 พรชุธอินท์ ไคยีนกล่าวชี
 จิงบังคูปน้ำ ออกจากสนตาร
 หื้อททก หลังลงฟุงเข้า
 ที่นั้นน้ำนม คัสมไผ่มัก
 ฟุงเข้าสู่ทอง ตามอธิฐาน
 ลวคสยบพกาย ตั้งคนบ่หมั้
 ฐันไค ว่าเป็นลูกรัก
 บักรเม้นทวง ลิมสคคิตาย
 เหมือรถูกพิศป็น ปักแทงสอกคั้น
 พ้อสมปละดี ลูกขึ้นมารบ
 ตั้งแต่ออกทอง แห่งทองสนธวาร
 แม่บ่ไคเห็น เจ้าบุญบ่คั้น

ให้แม่เจ้าคนพัง
 ไพรอะหันสำคัญ กุมมารหนุ่มหนอย
 เป็นค่านวรมวรไพรอะ
 จุหลอกเหล่นวาทา
 เจ้าเหมอรอินทา เทปทีปหล่ออเบา
 บุรีก็อายเปิดล้ำ
 เหมือรคำปากเจ้ากุมมาร
 อ้อรมาน หยุกปัสวรหนี
 บัสมวาที่พุนั้น
 สุกสวรสยงชวีธา
 ลูกขเทวา อินท์พรหมชู่ทอง
 เป็นภิญญานช่วยชี
 ไหลออกเต่าถานา
 อตตมา ยังตัวแห่งชา
 จอมมารคากยวัน
 ภิหว่านไหว้วอรวาน
 จอมนงควาน นมนางสองเต่า
 พรโอทองคู้ลูกรัก
 ไหลออกเต่าสมนาง
 จอมนงควาน หันจิงคังอัน
 หันสำคัญแนคัก
 เหมือรเมื่ออคนไทรทวาย
 จอมองค์ชาย เข้าทวารกอดนีน
 อุลลาใบอานนปี
 ปละชวีร์เจ้าภูบาล
 เถิงกุมมาร พ้อรุกราวขึ้น
 ไคมาพพานคยวัน

วิบากกมมสัง มาปึงคอบซึ
โวยเจ้าลูกรัก แม่ต้องทุกข์ฉาน
ต้องอคร่าการ คักนำคำเช่า

ลยงสู่นักขา หวังเป็นลูกรัก
แม่ไค้หอบลยง น้าเลื้ออปกบู
นิกะว่ากมมตัว ร่องบ้เป็นไค้

คองเอาสรไบ อันฉีนแม่ทุ้ม
คั้งแต่นี้ แม่พบุคตา
หีบราปบรจน พาลาเอกอ้าง

คอยหยุรักสา ลุมลาพักเพือ
กัปปูย่าเจ้า อันหยุเฝ้าสวร
ไค้หยุอาไลร เมืออเป็นลูกเช่า

เอาหือเวือรเช่า เป็นที่สำนัก
คั้งแต่นั้น เจ้าชั้นปัสสา
คอยหยุกิน กัปปีสองแก้เจ้า
บทนิทาน ข้อวางเป็นบั้ง

ที่พิคลูกชานมนาน
หลายปีเคือรนาน หยุกับสองเจ้า
พือหิวลมแรงหอบพัก

นี้แลเจ้าคอยค
แม่ค้ออิณค หึงทุ้มบ้ไค้
เมืออออถวยงไฟจากอุม

พคหอบอุมพามา
จุงมีทีฆา อายุยีนกว่าง
หมายเท็งสมพานลูกเรืออ

พรแม่หิมมวร
เราคควร คอบคองสองเจ้า
จนเลิงพพพานลูกรัก

บ้หนีจากหนีไค้คำ
วิมาลา กัปปิตนลูกเจ้า
ที่นั่นหยุอูณฐาน
ยอบยังกอนแล

บท ๕

บัจจมา ทีฆาบ้นอย
จักพิกพองว้าย เถึงทกบคตา
พาบริวาร ธยวเหลรหมากบ่า

เคือคเนืองนัน ถยงกันบ้นอย
เอาคั้งเป็นทัป รยงยายถนร
คันจปีถูกคำ ล้มลงที่หั้น

จักสี่ปถอย เรื่องราวไซจา
ภยาพาลา นสีแหล่งหล้า
สุวันนคำหน่วยฮอย

ฉัตปยร์ขึ้นโไซชบ
ป้อรกันโยน แลคฺดูแลคั้ง
เป็นส่าคัฏชนะ

เสยหมากนิมกว่า อันพิงคนพะ
ลางก่องนั้น บัชำนานต์

เสยหมากนิมกว่า พ้อหมกพกฉ่า
หากเปนนิรันต์ ชุกวันมัยยัง

เจ้ากุมมารน้อย อันเปนบุตรดา
ผู้ทรรกา รุรวาวเผื่อผืน

ลางก่องโกะกะกัน ยืนยันหยุชอง
เจ้าทยมมือซิด ในที่บรม
ลัวร์แต่เนื้ออกำ ซาคนำชาวหา

เจ้ากรนิงใจ อาไลคค้อย
บมีสิ่งขับ กปีเมืออเหงาหมอง
พรชลดณี ปละชวีรลูลหลา

จักไฟเอารอง ที่ไหนพื่อนัก
สีกเท่าซีเลปะ จักมาหมายจำ
ลัวร์เจ้ากุมมาร คัยยังร้องไห้

สีกหน่วยคัยวคาย พ้อเปนสำรับ
แมค้สูกคิก บัช่าไฟหา
หันหมากนิมแดง เรยริมพางซาง

ลวดเกปะเอามา ที่เจ้าลูกชั้น
ว่าแม่นี่ทุกช บมีเข้าชอง
นึ่งเพื่ออรลुकเรื่อ บำเรือมิงกว้าง

ลีสสองพรคดัง บัแห่งเหือคงค
เจ้าลูกรัก หย่าเทลรเทลืออเกิน
เจ้าบุตรดา แม่หย่าไฟไ้

เจ้ากุมมารน้อย รัยเอารักสา
คัหายนำคตา เนคนองไซแห่ง
ไฟธยัวเซาะหา หมูชุมทรรก

เสยแกมยุยนต์

สามสี่ถี บัจับลูกบ่า
ลวดเมืออคายเป่าว่าง
สยงโทก่องโกลา

วิมาลา เคินมารอดหัน
สยงโทนั้นเคือกร้อง

เปนหมูเทลรชวาชุม
หันชวาชุม เพือรเทลรหมากบ่า
หลอมหลอออกมาบ่ดอย

โคจรค้อตั้งชนดอง
ที่แม่หาชอง มาแบ่งหมากบ่า
ว่าสังชานายลูลรัก

มาหลออหมากบานิมกว่า
ใส่ค้อกว่า ยังหาบ่ไค
ที่หาคว่าไบแมนพัย

จักไฟค้อตั้งเอามา
นางแอวไฟมา คามริมปากว่าง
มคคาทางที่นั้น

เปนเคือรื่องเทลรคางชอง
จักไฟค้อลอง คับควรหลาง
เสวียพาดลาไทยยศ

มูรมังควยชองเงิน
ขับสิ่งชองเงิน เราหาบ่ไค
นี้แลแม่เอามา

คันรคคิยา คินนัันรุงแจง
เกปะหมากนิมแดงใส่พก
ราชชบุตรเจ้า ๕ องค์

คั้นปละจวบพปล คั้งควาบบรสง หน่อพุททวงส์ เจ้าองค์เล็กหล้า
 เอาหมากนิมแดง ออกจากพกดมา ว่าชื้อชนล่องคือหัต
 หมู ๖ กุมภาพันธ์ เกปะทุมคว่างซัก ว่านี้หมากบ้านิมแดง
 จักมาค้อท่า กัปล้าเพื่อบรแปง บ่มีค้อยแยง ฆนนี้พูบ้า
 คั้นตัวไคถิ่น กัซาคฐรธา จักเอาสั่งมาเคื่อบนั้น
 ส่วนโพธิสัต โกรตกัฏยัน ว่าคั้นค้อสูเปบลอง
 ชื้อเปบชาติไซ่ หล่างควรรคาของ หมากนิมของ ที่เปบค้ำชา
 คั้นชนะเหลื่อ จักเอาหมากมา ของราชาพี่น้อง
 พูจกัถัน ตกลงซักช้อม แลวค้อคั้งโรชน
 ทกคนพี่น้อง บ้อจาบรจน คั้นกุมมารยณ คัคนถูกถึม
 ลวดพากันเสย นิมคว่าหลายหลิม แก่กุมมารองค้หน่อไฮ
 สวรรโพธิสัต ค้เอาเมืออไว่ หื้อออกเจ้ามารคา
 ... เจ้าจ้บจำรายดยั้ง ทังยายแลตา วิมาลา ค้อยคาทุกช้คอง
 คั้นรดศึยา ค้พาเข้าหียง เสยยานอรหอบัก
 นางศึคะไนใจ ว่าโหรทวายทวัค ค้เหมือรถูกคองตามค้ำ
 ยั้งเคกะออรน้อย ไคเพื่อบบุญหน้า ไพทาเอาค้ำ มาลยั้งแม่หนี
 แลวสอรบุคตา ว่าหย่าจู้จี้ เนือจอมกุ่มมีลูกรัก
 คั้นช้ค้นำใจ เพื่อบจักชวรซัก ไพค้ำซาราวี
 หลอรเจ้าลูกน้อย แมคายเปบตี เตมไคคว่าดี มาวันร้อยเบ้า
 แมบรักสัง เท้าชีวิตเจ้า หย่าไผ่มัวเมาแอวันัก
 สวรรเจ้ากุ่มमार บ่ขานคอบทัก พังแม่เจ้ามารคา
 สอรสั่งแลว คัยิปหลับตา เสยยานอร กัปอกออกเจ้า
 คั้นรุ่งเดิงชวาย ชพายห้ะเข้า กัปกณเชยยคัควาปหิพ
 ซักแอวองค้ บ้องปัจจามิต กัวปละจวบค้องเกยยี่
 ธยวสอดไซอะ ไพตามวิทึ หาจอมกุ่มมี โอรศลูกเจ้า
 ทกพรองค้ กุ่มमारหน่อหน้า คั้นพปลแลวเลือกใส่ไฟ
 เข้าเหล็รค้อท่า หมากนิมคว่าใส่ คั้นไฟวันไค บ่สุรเป้าจ้อย

ใค้หมากนิมค้ำ มาบ้ไซ้หน้อย เหล่านี้้นยอมเป็รอง
 มีวันนึ่งนั้น เล็กเหล็กรินของ หมากนิมของ พ้อชววยบายหล่า
 เจ้าชอกบ้เมืออ ย้งแถมวันหน้า จักพิกมารองค้อทว
 ส่วรทกกุมมาร ลูกพรเจ้าฟ้า ว่าณียักชกฉ่ากินกน
 เจอะวันไก่อวคป์ มาหยุ่นร ที่หนทางทวยว จักชวยวฤาไค้
 คันไฟคงตาย บ้หันซากใส่ วันนึ่งย้ง เมืออมอร
 หย่าหวังพิกว้าย คึนมาแถมสอง หวังไค้ค้อรอง หมากนิมหมากบ้า
 วันนึ่งหย่าเมืออ ค้อยเมืออวันหน้า บ้จูดายนาวว้าแท้
 บ้เรื่ออลองไฟ ไผจักเอาแพ้ว ช้าตัวหนุ่มหนอยกนคยว
 เจ้ากุมมารนอย คอบถอยจาตลวย เตมตัวคนคยว บ้กั้วบ้หย่าน
 ช้าชอกบ้เมืออ คีคะเทิงหาม้าน บ้กั้วยักชมานสัก เรื่อ
 เราคีเป็นคน ย้งมีเลือคเนื่อ จักเอาคอปกล่าพันคื่อ
 คันว่าแล้ว ค้สังลาช้อ บ้ริงบ้ร้อ รัปเค็นออกเต้า
 ที่ปคู้ณี ยาเยนยักช้เถา หยุ่นรเงาที่นึ่ง
 คนตานหลวง ที่เค็ยบ้ปคัน เก็กะหยุ่นรคณา
 คันหันหน้อเนื่อ โพธิสัตตรา เค็นออกมา เก็งริบที่หัน
 คีว่าจักกิน หยุ่นแท้เป็นหมัน ก่าดั่งมันมอกนึ่ง
 หน้อโพธิสัต วาคมีกล่าวชี่ บอถยักช้เถาสามาน
 ว่ามึงหย่าบ้ จักไค้กินหวาน ไซ้อาหามมึง หย่ามาฟู่ไกล้
 ซาตภิกชี่หนู มึงบ้รูไค้ เค็กะภิกไชยหนวยนอย
 ไซ้เหมือรภิกหลวง เตมพันห้าอ้อย บ้เทากภิกหนอยพวยมี
 ฝ่ายย่ายักช้ วึ่งมาจับถี้ พรบรูดี หยุ่นคภิกหยุ่นธา
 ถอคกณเชยย ควงทึบถยรรกล้า คคคื่อภานย่ายักช้
 กิ่งท่าวตาย คักหายงยบภัก แลวรัปเต้าไฟพัน
 ฝ่ายหกพื่อน้อง พรอมเบ็กะสาถัน ว่าอิดคุมัน จักตายยักช้ชา
 บ้มีไผไผ มาเหล็รหมากบ้า กั้ภวกรเรารากูนี้
 หล่างภองหัน ว่ามันจักลี้ เว้นที่หันทางทวย

เตะมะมอนั้น ไซ่ขาม^๑กงหนยว กันมันทยว ไพกายที่หัน
 คักมม^๒ของมัน กุงตายแมนหมั้ว บิโคคาภาถายาย
 ก่องว่าบิเป็น ปากมัน^๓คราย ไจกัณกล้า^๔เคมฉิ
 คีตะรอก^๕คลวงแล้ว เหลรหมาก^๖บาดี หลายลา^๗คิ สู้มัน^๘บิได้
 เยยะ^๙บิดี คำ^{๑๐}รู^{๑๑}เคมใส ไผยัง^{๑๒}ไนบิทีกะ
 เมื่อมัน^{๑๓}จักเมื่ออ ยัง^{๑๔}ฟูลิ^{๑๕}ลิกะ ว่าจัก^{๑๖}เอาคา^{๑๗}ปก^{๑๘}กล้า^{๑๙}พัน^{๒๐}ก่อ
 ทยม^{๒๑}เหมือ^{๒๒}ร^{๒๓}ชา^{๒๔}ง^{๒๕}ราย ยัง^{๒๖}ไม่^{๒๗}ชน^{๒๘}หมื่อ ซื่อ^{๒๙}เหล^{๓๐}ม^{๓๑}คยว ดย^{๓๒}ร^{๓๓}เท^{๓๔}า^{๓๕}นี้^{๓๖}ว^{๓๗}ก^{๓๘}อย
 ยัง^{๓๙}แพ^{๔๐}ช^{๔๑}าง^{๔๒}ส^{๔๓}าน คัว^{๔๔}โค^{๔๕}บ^{๔๖}หน^{๔๗}อย จา^{๔๘}บ^{๔๙}ร^{๕๐}ย^{๕๑}บ^{๕๒}ค^{๕๓}อย^{๕๔}แท^{๕๕}ก^{๕๖}ชี
 จัก^{๕๗}ต^{๕๘}าย^{๕๙}จัก^{๖๐}ยัง กุง^{๖๑}รูก^{๖๒}นี้^{๖๓} หน^{๖๔}ย^{๖๕}า^{๖๖}ด^{๖๗}ย^{๖๘}ง^{๖๙}ค^{๗๐}อ^{๗๑}เหล^{๗๒}ร^{๗๓}เป^{๗๔}ือ^{๗๕}ง^{๗๖}ค^{๗๗}ว^{๗๘}า
 แล้ว^{๗๙}พา^{๘๐}ว^{๘๑}ก^{๘๒}น^{๘๓}อย ที่^{๘๔}ท^{๘๕}ว^{๘๖}ย^{๘๗}ติ^{๘๘}ค^{๘๙}ตาม หล^{๙๐}า^{๙๑}ม^{๙๒}ก^{๙๓}ัน^{๙๔}เม^{๙๕}ื่อ ส^{๙๖}ู^{๙๗}ว^{๙๘}ง^{๙๙}ค^{๑๐๐}้า^{๑๐๑}หล^{๑๐๒}า
 หน^{๑๐๓}นี้^{๑๐๔}ย^{๑๐๕}ี^{๑๐๖}ค^{๑๐๗}ย^{๑๐๘}าว ค^{๑๐๙}อย^{๑๑๐}ฟ^{๑๑๑}ัง^{๑๑๒}บ^{๑๑๓}ท^{๑๑๔}น^{๑๑๕}า ย^{๑๑๖}า^{๑๑๗}ม^{๑๑๘}น^{๑๑๙}อ^{๑๒๐}ฟ^{๑๒๑}า^{๑๒๒}พ^{๑๒๓}อ^{๑๒๔}ค^{๑๒๕}ี^{๑๒๖}น^{๑๒๗}มา^{๑๒๘}แล

บท ๖

รตคิยา คัน^๑คาล^๒ว^๓ง^๔พ^๕น ทร^๖ท^๗ว^๘ร^๙อ^{๑๐}ก^{๑๑}บ^{๑๒}ัน ส^{๑๓}ู^{๑๔}เม^{๑๕}น^{๑๖}เช^{๑๗}า^{๑๘}ช^{๑๙}อ^{๒๐}
 กร^{๒๑}ส^{๒๒}ค^{๒๓}ท^{๒๔}น^{๒๕}อ^{๒๖}ฟ^{๒๗}า ค^{๒๘}า^{๒๙}ว^{๓๐}บ^{๓๑}ท^{๓๒}ร^{๓๓}จ^{๓๔}อ^{๓๕}
 พก^{๓๖}หม^{๓๗}าก^{๓๘}น^{๓๙}ิม^{๔๐}ค^{๔๑}้า ค^{๔๒}ว^{๔๓}ย^{๔๔}มี^{๔๕}จ^{๔๖}า^{๔๗}ซ^{๔๘}อง ไค^{๔๙}ร^{๕๐}ไ^{๕๑}ท^{๕๒}ช^{๕๓}น^{๕๔}ล^{๕๕}อง^{๕๖}ด^{๕๗}ย^{๕๘}ง^{๕๙}ท^{๖๐}
 ไพ^{๖๑}แ^{๖๒}ว^{๖๓}ถ^{๖๔}า^{๖๕}ม^{๖๖}ท^{๖๗}า ล^{๖๘}ูก^{๖๙}พ^{๗๐}ร^{๗๑}เจ^{๗๒}้า^{๗๓}ฟ^{๗๔}า ต^{๗๕}า^{๗๖}ม^{๗๗}ที่^{๗๘}ไ^{๗๙}ก^{๘๐}ล^{๘๑}ร^{๘๒}ิม^{๘๓}ว^{๘๔}ง
 เตะ^{๘๕}กะ^{๘๖}ภ^{๘๗}ว^{๘๘}ก^{๘๙}ไซ^{๙๐} เช^{๙๑}า^{๙๒}อ^{๙๓}อก^{๙๔}มา^{๙๕}ห^{๙๖}ัน ค^{๙๗}ี^{๙๘}ร^{๙๙}ี^{๑๐๐}ย^{๑๐๑}ัน ไ^{๑๐๒}พ^{๑๐๓}อ^{๑๐๔}ด^{๑๐๕}บ^{๑๐๖}อก^{๑๐๗}เจ^{๑๐๘}้า
 ท^{๑๐๙}ก^{๑๑๐}ก^{๑๑๑}ุม^{๑๑๒}ม^{๑๑๓}้า^{๑๑๔}ร ล^{๑๑๕}ูก^{๑๑๖}พ^{๑๑๗}ร^{๑๑๘}จ^{๑๑๙}อม^{๑๒๐}เ^{๑๒๑}ง^{๑๒๒}้า ต^{๑๒๓}า^{๑๒๔}ม^{๑๒๕}ห^{๑๒๖}ัน^{๑๒๗}มา^{๑๒๘}บ^{๑๒๙}อก^{๑๓๐}ค^{๑๓๑}ัก^{๑๓๒}
 ว่า^{๑๓๓}ยัง^{๑๓๔}บ^{๑๓๕}ิ^{๑๓๖}ต^{๑๓๗}าย อ^{๑๓๘}าย^{๑๓๙}ช^{๑๔๐}าย^{๑๔๑}เ^{๑๔๒}ห^{๑๔๓}ือ^{๑๔๔}อ^{๑๔๕}ย^{๑๔๖}ย^{๑๔๗}ัก^{๑๔๘}ช^{๑๔๙} ยัง^{๑๕๐}ไ^{๑๕๑}ค^{๑๕๒}พ^{๑๕๓}อ^{๑๕๔}ก^{๑๕๕}เ^{๑๕๖}้า^{๑๕๗}ค^{๑๕๘}ี^{๑๕๙}น^{๑๖๐}า
 ค^{๑๖๑}ัน^{๑๖๒}ว^{๑๖๓}า^{๑๖๔}ช^{๑๖๕}า^{๑๖๖}บ^{๑๖๗}แล^{๑๖๘}ว หน^{๑๖๙}ม^{๑๗๐}ท^{๑๗๑}ก^{๑๗๒}บ^{๑๗๓}ุ^{๑๗๔}ต^{๑๗๕}า พ^{๑๗๖}า^{๑๗๗}ก^{๑๗๘}ัน^{๑๗๙}ล^{๑๘๐}ง^{๑๘๑}มา ช^{๑๘๒}ัก^{๑๘๓}ถ^{๑๘๔}า^{๑๘๕}ม^{๑๘๖}ถ^{๑๘๗}ี^{๑๘๘}ด^{๑๘๙}ย^{๑๙๐}
 ว่า^{๑๙๑}เม^{๑๙๒}ื่อ^{๑๙๓}ห^{๑๙๔}าง^{๑๙๕}ไค ที่^{๑๙๖}ไซ^{๑๙๗}เป^{๑๙๘}ง^{๑๙๙}ป^{๒๐๐}อย หน^{๒๐๑}ย^{๒๐๒}า^{๒๐๓}บ^{๒๐๔}ัง^{๒๐๕}อ^{๒๐๖}่า^{๒๐๗}ล^{๒๐๘}าย^{๒๐๙}ค^{๒๑๐}ค
 ไผ^{๒๑๑}ไ^{๒๑๒}พ^{๒๑๓}ก^{๒๑๔}าย ม^{๒๑๕}ัน^{๒๑๖}บ^{๒๑๗}ิ^{๒๑๘}ห^{๒๑๙}ย^{๒๒๐}อ^{๒๒๑}ร^{๒๒๒}ล^{๒๒๓}ค ช^{๒๒๔}ี^{๒๒๕}ว^{๒๒๖}ิต^{๒๒๗}ที่^{๒๒๘}ส^{๒๒๙}ัก^{๒๓๐}ก^{๒๓๑}ูน
 เตะ^{๒๓๒}กะ^{๒๓๓}ม^{๒๓๔}อ^{๒๓๕}ก^{๒๓๖}นี้ ว่า^{๒๓๗}บ^{๒๓๘}ร^{๒๓๙}า^{๒๔๐}บ^{๒๔๑}ร^{๒๔๒}จ^{๒๔๓}น ย^{๒๔๔}ัก^{๒๔๕}ช^{๒๔๖}เ^{๒๔๗}ย^{๒๔๘}น^{๒๔๙}ย^{๒๕๐}น บ^{๒๕๑}ั^{๒๕๒}ก^{๒๕๓}ถ^{๒๕๔}ก^{๒๕๕}ี^{๒๕๖}น^{๒๕๗}ไ^{๒๕๘}ค^{๒๕๙}
 ฐ^{๒๖๐}า^{๒๖๑}มี^{๒๖๒}อ^{๒๖๓}า^{๒๖๔}ค^{๒๖๕}ม หน^{๒๖๖}ุ^{๒๖๗}ย^{๒๖๘}ไ^{๒๖๙}น^{๒๗๐}ป^{๒๗๑}ุ^{๒๗๒}ม^{๒๗๓}ไ^{๒๗๔}ส^{๒๗๕} จ^{๒๗๖}ง^{๒๗๗}เล^{๒๗๘}้า^{๒๗๙}ไ^{๒๘๐}พ^{๒๘๑}ไ^{๒๘๒}ค^{๒๘๓}ร^{๒๘๔}ร^{๒๘๕}ู^{๒๘๖}

ที่นั่นกุมมาร เจ้าโอรสคู่
 ว่าจะถึงที่นั่น ยักขวิ้งมาหา
 ไควความจนใจ คัดอดคาปาก
 ตัวแห้งชา จึงรอดชีวิต
 หกกุมมารน้อย บิเชื้ออใจจง
 ว่าแก้วบิจริง เตละตัวน้อยน้อย
 ว่าไฟชาคาย ถ่านพ้อมิ่งมาง
 ไฟคยวนี้ จักคอยยักขคาย
 กองไคคาปฉาย กองไคสเนา
 กองคิเปย ไคสามงามเจอะ
 หล่างภองนั้น ไคยัคคตา
 ปัดกันไฟ บิไซของน้อย
 ที่เจ้ากุมมาร ออกหน้าเป็นทัพ นำหมูเจ้าเกินทาง
 หล่างภองนั้น หน่หนขวางขวาง
 เปิกสากัน หลายทางหลายหญิง
 กองสวาดพหุง พรเจ้าแพยักข ภองวาชามิมน
 โบกขรพิศ เคียบราปรจน
 คันไฟรอดถึง หยู่ไกลหย่องหยี่
 หันสปรขอร นอรคินลุ่มคัก
 หันสปรชากยักข ทาวตายเหมือรขอร
 กองพ้อชคชื่อ กุ้อหกถึงไล่
 หล่างภองเอาทริน ควางไฟแควร์นั้น ซ้ำพาที่หันตี
 หล่างภองนั้น เอากาฬก้วยตี
 กองตรีจามไอ สยงยาวสยงสั้น
 กองหยู่ไกลไกล เอากอรรคินพ่าย แล่วว้างผวยคินมา
 เจ้ากุมมารน้อย คิเข้าไฟหา
 แล่วพาเอาฝูง หมูหกองค์เจ้า
 จึงไขกล่าวถ้อยกริยา
 จักกักกุมภา กินเนื้ออแห้งชา
 คัดค้อมันชาคมิต
 ไคมาสยวเหลร์กบ้องค
 หกพรองค์ กัซงชักถ้อย
 ยักขเทาคอย์เทาชาง
 ซิลาัยอุบาย
 พรองคนาย ทั้งหกท่านเจ้า
 ชักยันพอมหน่วยเพละ
 หน้าไม้หน้อยจวรรลา
 คาปสีลา สุตันป้องอ้อย
 ว่าจักไฟคอยชากยักข
 ว่าแก้วยักขถ้าง เราจักสคุง
 โพรอะหลายคนรุมมากนัค
 ยักขเยนยน ตามครูปอกที่
 ภองหยูบนี้เมกรับ
 ตาเหลือกป็นเมืออมอร
 หวังว่ายักขนอร ไม่บ้อจไกล
 กัวยักขจิงไรเปปคัร
 บรวี ฤาตั้งรอดหัน
 บิหันสำคัญยักขราย
 เอาบาทาองค์ หยยบสปรยักขเจ้า
 หีมาคอยชากยักข

สวรรหกกุมมาร ชาติแจ่งแถมถัก ว่ามียักษ์เกาศายวาย
 เอาสามง่ามคำ ลีซางมีตาย แลววิ่งเป็นลาย เริงฉายคาปล้ำ
 กองบสสหาร ว่าคู้จักขา เอาเป็นคูดูกอง
 สู้คนหลวง บึงจับถูกทอง หันชอรั้งกึ่งกับพัน
 ฟังเอ็นรยกรอง หมูซุ่มคยวกัน ว่าหย่าไกลมัน กำลังเลือกขึ้น
 หลวงกองแก้วตาย นกบ่ทันขึ้น ถ้าย่อยยิ่งสอกลไค
 กองสนโระอะหา เอาสาวแลไม้ มาค้อค้ำชูยแทง
 รุว่าตายแท้ พ้อคค่างแขง พากันหลออแทง พักพันป่นนี้
 วายักษ์มีตาย ยังแต่ใส่ชี่ กองชวักเอาคีม็อคम्म
 หังหน่วยหัวใจ มแควถี่แซม หันเลือกชूरแดงแดง
 แลวเอาอาวูฒ คาบชวรพายแหลมม โลหิตแดง แปกหาคาปล้ำ
 หังเน้อตนกาย แผนกันเลื่อผา ผีนทรงพ้อบ่ซัก
 หี่ห็นสำคัญ ว่าเขาพันยักษ์ ตายมิ่งชวว่าโคค
 แลวจึงรยกรอง โพรสิศัตตรา มาในรนา ทัดบ่บ่ย่อย
 แลวว่าคู้ชอ หย่าไฟเล่อออย ว่าตัวพันแทงช่ายักษ์
 หกค่านิกขา จักหาให้ถัก เป็นค่าง้างสีเบน
 กุมมารคี่ป ว่าชานี้จน คันจักยอโยน บรรานปงหี่
 เป็นสัจจ บิไฟค่านคี่ ไค่มีคยวนี้
 คับบอกลไผ อวค้อกลาวชี่ ว่าตัวแห่งช่าพันแห่ง
 สวรรหกพี่น้อง คี่ปจักแจง หาเอาค้ำแดง หกพันมอบให้
 แลวรีปลลับบ่เมืออ เกชชุกรราปไหว พรหมคากลาวชี่
 ว่าหมูปุดตา พวกช่าวันนี พากันรยวแหลรหังพวง
 ไพปะใส่ยักษ์ หี่คันตวนหลวง ช่าเจ้าหังพวง พากันรบช่า
 กิ่งทาวตาย นอรหงายแผหน้า แลวรีปมากลาวทาว
 โลหิตแดง ยังบ่ทันย่าว ติคแผ่นผาพามา
 ผอคูเหือะ ตามเครื่องศัตตรา เลือคยักษ์พาลา ติคยังบ่แห่ง
 สวรรพรหมคา ยังฟังบ่แจง คิ่งแดงในบ่ชั้น

ข้าก่ดลัษย์คีนถาม ว่าผู้ใดนั้น	ใจก่ก่นกล่าลงมี
หาเจ้าลุกรัก มีเชื้ออนันต์	สังมิสี่มี บัทันแกกล้า
ภยาพาลา หัวใจปั่นบ่า	หลงวาทาลุกรัก
ว่าตายแล้วคา ย่าเขนย่ายักช มาค้ำชากินคน	
คันมีเช่นนี้ ค่แมนกุตล	ลुकคูกุหกคน มีบุญบ่ทันอัย
สวรทกกุมมาร ค่นังเปนนถอย	คางคนกขอยบอดยักช
ผู้หนึ่งว่าชา เป็นผู้ชวรชก	เมื่อออกสู่อสูหัวซี
ผู้สองนั้น ว่าค้ำหัวบี	ป็นแฮรรี ถูกกัที่หน้า
ผู้ดวรสาม ค้ำวาไพระชะ	เอาสามงามมาช่วยค้ำ
ผู้ดวรสี่แถม อวดค้ำคิล่า	ว่าสุคันช่ายอัย
ถูกทองย่ายักช ลวคบ่ท้วงคิง	นังเต็กอึง เอกลงที่หัน
ผู้ดวรห้าแถม ว่าชาใจหมัร	เอาชวรแทงสยบไว
ผู้ดวรหก นองหลาหน่อไซ	ว่าค้ำไม้ช่ายอัย
ถูกต่าย่ายักช พ้อมิกคันคิง	คางคนคางคิง ไผว่าไผชา
ภยาพาลา หุพอปั่นบ่า	บ่ชางฟังคายแ่นกัก
จึงไซ่หุคตา ไผคอยชากยักช	ตีหันแ่นแจ่งกลับเมา
หุคตาไซ่ ค่ริบหันสา	ถึงถานา ยักชค้ายแมนหมัร
แล้วกลัษย์คีนมา ริบเรวจันจัน	ถึงไนวัง รอคแล้ว
ขึ้นไหว้สา ว่าตายบ่แล้ว	ละชากหันรอยพัน
ค่านึงนั้น ถูกค้อสลัน	บุคสนัน บ่คิกร้างไค
ภยาพาลา ลวคเลียดังไหว	วาสาชูลูกคนบุญ
มีเคชริท เหลือออกวารกูดย	เป็นแตบุญ บ่ต่ายยักชชา
เราไทยไท ยิงบ่เป็นหน้า	ภยาพาลาฟังฟ้าว
จักคีคะธาชวัร โอรสลูกท้าว	สมโภชคั้งราชา
ที่เป้นไทยยศ เรื่องสิริตรา	จักบรอปคา รคกิสเกเจ้า
ที่เป้นกรชวง ค้ำแห่งเบื่องเบา	คามสมควมคี่แก่นคัก
จึงสั่งเสนา มาเรวเร่งรัด	ที่จักเครื่องเหล่านานา

ราม่าบงยาว หลายเบื้องภาสา มีโรรา ลกอรชาวไต
 รัชโยนชนนัง ราแควรหวยรไต ป๋อยนกลงในสุ่มพก
 ไค้เชือกนัง เพลร์เบ้ยหมากกรก ของเครื่องเพลร์ช้อวอริ
 เมืองไหย่น้อยหื้อมีอักษร บอกลุ่สนอริ ใผ่ป๋แป้นหล้า
 ว่าจักอำชวีร์ มุตตาแกวกล้า ทังทกรราชาพี่น้อง
 ไนกอรีเคือนเพง หื้อเขามาพร้อม ทังไฟร่ฝ้าโยธา
 อามาทริป ใส้เกล้าเกสา แลวรีปลงมา ออพิศนอกหัน
 แลวสิ่งสมयर รีบชयरจันจัน อาชญาพันรีปรออร
 ลามมีไหนด ใผ่ทวยรยกรออง มาคัวร์ไค้เรวพัน
 แลวมอมอปล อ้าชญาปงปัน วันนั้บ่ทัน หื้อนอรพายหน้า
 ไพรอะกำหนดครัม เคือรเพงบ่กล้า จักจวรวันมามาตมี
 เบิกเงินหลวง ออกจับจ่ายชื้อ เปคะไค้หื้อพองาน
 จักจ่ายชื้อ เครื่องควาเครื่องหวาน ถ้านี้เป่นงาน ไหย่ไค้บ่หน้อย
 กรมมหาไชย คีร์ปี่สิ่งถ้อย หื้อรีปกรวคคอยฟั้งฟ้าว
 ถ้าแพงคี บรگانทาดท้าว หื้อรยกลพวกค้าวไผ่มัน
 ถนรนอกคุ่ม หื้อรยกรอองกัน สยมสออคคิน ถกถางถากหย้า
 ยิงแถมเจอะวัน หื้อเส้คชะชุนหน้า หย้าหื้อไค้คาล่วงล้า
 มหารราชา ถูกเข้าวันนั้ เส้าแมนหมั้รนามวัน
 คันว่าแลว คีร์เรงจักกัน จอมนักมัญ พาลามิ่งห้อง
 สรเคจะเข้าไฟ หื้อไค้ในชิ่งตออง วิมานธองนังนิก
 คันถึงวันสุก พรอองคั้บ่ภิช คีร์หื้อสูตตั้งมนเขน
 ทานแกสังฆ สามเณรเกร นิมนคัสันเพน หื้อวังคุ่มแก้ว
 คันถึงวันเส้า รุงมาชายแผ้ว เป่นวันคิมากนิก
 จักบราปคา ภิเสกลูกรัก ช้าชวีร์เจ้าทกองค์
 จักรคน้ำ พิทธิโรงสง หมอมทกคน มารดาแม่เจ้า
 คีร์เลือรที่เป่น เจ้าจอมเค้าเหง้า รยงกันมาถัดนั้
 ยกคันไชสรี นมแมว ๗ ชั้น ชันค้อตั้งภานยออง

เอาหัวหมูเจาะ ใส่ถาดมากอง สิบสองถ้วยอง ใส่ขันครปถัว
 เพล่รทุกภาสา บั้หี่ซำคควร ยั้งช้อนันเคือคซำว
 คีลคฺย บรชานหมากพำว ผำทวบหี่เคิมพัน
 แลวจักซำงมำ เปนเคือองร่ำขจัวร์ เงินค้ำพัน แก้วแหวรสอดคถ้อย
 เขำของหลาย ยั้งชำยซำช้อย หัวเมืองภอยเคือมค้ำ
 คยงโทะสุร่า กินเบยคางน่ำ บำหลัรเหลำสามคาว
 ส่ำเปนแคลแลคะ อีหนี่เบยชำว สำนุ่นัน กินสั่นม่วนเหลัร
 สยงคูนันน เหมือรเขำคอกเคัน ปำงนั้มน่วนเคมที
 พายผ่ายท่าว พาดานสี เสวียเบยคี่ หมี่รตึงแกกถำ
 อูอวคกุมมาร หกของคัลลุกซำ มีเตชำนากนั้ก
 ยักกินคูน ม่ำเมินแท้ทัก หลายเชนเจำครองเมือง
 เขำหมู่นี้ ริทธิปุเบือง ฝื่อเทือะหัวเมือง เช็งมำพร้อมหนี่
 เขาไฟซำคต่าย ยั้ปเป็นป่นมี ซำวำคี่องแท้
 เรำทังหลาย ไผจักอวจแพ้ จำอวคจู้เคมอี
 คันเล็กโทะแลว คี่เหลันนคตรี มโหรี คูนันนจนแจ็ง
 สเมยยกาน เปนปำงไทยئهั้นร เลิกแลวหุ่ยเปนคราว
 บทเรื่อกราว บั้เนำจักสยง จักค้อท่ายสี่ปบทุร ก้อรแลเจำเหีย

บท ๗

สตคบท บั้หมคบาทเคำ อมมพรเจำ เทชไว้งจำ
 หลอรคไคเกิมยู้ โส้หยองหนำหน้า เกินควงอัมม นีทานกลาวคาน
 กัวเป็นวจจี ควรคี่กำนหยำน ผลลควำมแตงคึก
 ข้อหยำเปนเกยย์ สิ่งโคงวรัพิศ คิคคแปคป้อสัณคาว
 คันว่ำแลว เลิกเหลัรงานกาน สมโภชนงคาน บุคตาลูกเคำ
 ส่วรกรสัคตรำ พาลำป็นเกลำ กั้ป้หคองคี่เรำที่น้อง

คีตะราชชการ หยู่ในทองทอง เมืองมิ่งแก้วพาลา
 มีวันหนึ่งนั้น ท้าวกรัสศตรา พร่อมหมู่เสนา ปละชุมที่เฝ้า
 ว่าชลณี มารดาแม่เจ้า อันณียักข์เอากอนนั้น
 ไพลีขง หยู่คงหลีบพั้ง เลิกะแลปข้ามสาคอร
 เป็นมากแลว เมื่ออัยกข์มาหลอร ออกจากนลอร หลายลีปขวบเข้า
 เมื่ออชันนสา เรายังบ่เฝ้า ชาวปีมาแคว้นั้น
 เรามาคิดเชิง ไร่เพ็งถี่ชั้น คีตะรอดเจ้ามารดา
 จักที่ลูกรัก ทั้งหกบุตรดา ยกโยธา ไพลีความแม่เฝ้า
 หมู่เสนา บัณดาข้าเฝ้า ไผเห็นคิดว่าร่าย
 จุงเปิกสากัน ทั้งขวาแลซ้าย หย่าบิคเงือรสนบมาทา
 อรุเมื่ออนัน ฝ้ายเสนาขวา คีฐูลภยา พาลาเอกอ้าง
 ว่าพรบุตรดา คิมิบุญดวง พ้อจะวางธุระ
 กันว่าที่ไผ มีไชยชนะ คัหันจะไคคีนมา
 ภินฒามาคล้อม พร่อมคำเปิกสา คึเปเนวาทา เอกาชู้
 ภยาพาลา ข้าจาวอคู วายอดบุญชูลูกรัก
 กำลังนมจุก ยังบวบแม่ยักข์ คายบักินคาไค
 เราคันนิกะ ว่าหล่างเต็มใจ ว่าจักที่ไผ ทั้งหกลูกเต่า
 แลวรยกบุตรดา มายังที่เฝ้า ทกองค์เราพี่น้อง
 คัพากัน มายังที่พร่อม แลวสั่งถอยบัณูชา
 เข็งโอรส ราชบุตรดา ว่าพรมารดา อันเป็นแม่เฝ้า
 แห่งสูบุตรดา ทกองค์สูเจ้า ยักข์มาเอาชอรดี
 เมื่ออโอรสสา สูหมู่ชุนนี้ ยังบ่เก็ฏขึ้นเบนคน
 เมื่ออหกลูกรัก ยังเป็นลมฝน ไทรหวักทวาย ว่าไกลแหล่งหล้า
 ที่สูทุกคน ยกภลไพร่เฝ้า ธิปไพคาสอกโซอะ
 ที่ไคัพหัน พามาถยบโลอะ ค่านป่าข้ามมาเมือง
 ญูไคไค้นัน จักบร่าปยานเจือง จักที่นั่งเมือง พาลาเอกอ้าง
 ลีปสองพรกัถัง เป็นคาสินจ่าง ส่วยไลยวางมอบอัป

คับไปไคมา ตามคั้งบังคืบ
 บรรหารชีวิต ที่เป้นซากหนอร
 สวรรทมุคตา ฆนคิงพ้อหลู
 กานจำเป้น หยูไนมั้งคืบ
 หลกพีนอง มาพร้อมเป็กสา
 เอาน้ำหน้าเขา มาเป้นเชือรชั้น
 สีนมสา วาทาลายลัก
 เราจุเพื่อนดำ ซ้ำพรบิตตา
 คัจักอายเขา บชชาไพรฝ้า
 คียิ่งหัน จักแฉวรซ้ำร้าย
 กุมมารนึ่งนั้น ว่าหย่าทุกชี
 พรุกนี้ซัปเขา โชอะแนมสอคคั้น
 เราพากันไฟ บอกรแทนกล่าวชี ใส่สินจางพ้อแรง
 หลกพีนเกิมยู หย่าพุ่มันแขง
 ปากเราค์ข้อ มีเราค์ไหว
 ค้วยความคัณฑหา มันหันจักรบ
 ไนคั้นนั้น บียิปหลับพิไหล
 ลเมื่อคั้งไหล ร้องสงยพ้อแห่ง
 ลูกมาแก่มัน ที่ชุมเหลานั้น
 คั้นถึงพรุกเขา เป้งแจ้งมายเขา
 ไฟแอวโชอะหา เจ้ากุมมารหน้อย
 เปนแต่บุญ ว่าไฟสัปโกอะ
 มารยัว ๘ คัก ที่ถนรชวาง
 พากันเข้าไฟ บรราไสคอบตอง
 คาเจ้ากุมมาร หมากนิมปาล่า
 ของเจ้านอง คั้นยังบ่หมี่
 แต่พุ่มรราไสร กยัวไกลร้วงหยี่

จักที่ซาดขวาเมื่ออมอร
 นอกพรนคอร ที่หมคชผู้
 บัชานคำชู้ต้อรบ
 แลวจากที่เฝ้าลามา
 ว่าคายบ่คา ทยงแท้เป้นหมี่ร
 เมื่อกพักพินย่ายักช
 กम्मบ่าปตองหันมา
 จักขึ้นวาทา ว่าไซ้เราซ่า
 บัสมชคาแยกย้าย
 ตายคาปหน้าแฉวรคี่
 อายเคกะมีคี่ ยังมีหยูหัน
 คั้นหันหาแฉวรนี้
 มันหันคว่าแกง หล้างท้อใครได้
 มันหันค้ำไบแฉ่นพิบ
 คามหมูเจ้าเราไฟ
 ภองเสยยานอร เมื่อกชอรรุ่งแจ้ง
 หันยักชปากแกงไลคั้น
 ว่ายักชไล้ซากินเรา
 คีพากันเมา ลงบรราสาทส้อย
 คิคทวยรรอยสึบโชอะ
 พยหน่อเห็นากุมมาร
 กางวันยั้ง ก่าดังทยงชอร
 ว่าจักมาลองถยงทา
 ที่พกด่ายยังมี
 ของคุยยังมี จักบันแบ่งที่
 หวังเฟ็งสิมีหน่อไซ้

แลวพากันไฟ เพลรไคร้ร่มไม้ ที่ตูกวาคณยัวปุงรัน
 แคนรอรอรอร นอรเพลรอุกัน สักเก็งวัน แลวเมืออกินเช้า
 ส่วนกุมมาร บัญดาลเจ้า หกองค์เราหมูนั่น
 คัตามทวยไฟ กัปองค์เจืองชั้น เถิงที่กว้างสมเรีย
 หกคนพี่น้อง ว่ากุมมารเหียบ คุซาบเคียบ ไฟไกลต้องเตา
 พรบิตตา บัญชาใส่เกล้า ว่าที่หมู่เราลูกรัก
 ไฟเอาแม่นาย ที่เขตเมืองยักซ์ ซามปากลำสาคร
 เล่าแต่เคา เมือยักซ์มาหลอร ออกจากนคร จนสุดเหตุคน
 คุบหันไผ จักไฟส่งปั่น กวียักซ์เยนโยนคาปคั้น
 พ้อขอเพ็งบุญ เหมียรหนกอนนั้น จักแถมเคียมที่ค่าแดง
 หกพันกอรนั้น ยังเป็นอ่าแห่ง ถานี้ค่าแดง ค่าแพงบ่หนอย
 บาทสามสิบสอง เนือของป้อยป้อย หกค่าก็ถูค
 ฝ่ายเจ้ากุมมาร หนองค์พรพุทธ จาคอบถอยวาทา
 ว่าในวันนี ขอเมืออเบ็กสาบเมือบ บอกรมารกา ขอไฟจิมเจ้า
 ซ่าลูกคุณคยว จักที่คองเตา ฎาบยอมเอาสิ่งขัป
 ซ่าไกลเมืองคน เหมียรกันไฟทึบ จักคือสูสีมาร
 วันพรุกเช้า คุงจักฎการ ที่เจ้ากุมมาร มาเกิละหยุธา
 รัยคิไต จักที่หันหนา ที่เรามาคยวัน
 สวรหกกุมมาร ไคฟังกล่าวซี เป็นหยงหมัรสนญา
 จึงว่าคิแลว รัปไฟเบิกะสา กุมมารา คิลาจากเจ้า
 คันไฟถึงสวร บอถคามเค่าเหงา ที่หกองค์เราพี่น้อง
 ขอจางไฟ สู้บรเทศทอง โขงเขตทองเมืองมาร
 ที่บียักซ์รัย ลักเอาสานตาน แม่เถากุมมาร ทังหกเมือออัน
 แต่เค่าถึงปาย ตามรัยแมนหมัร หิมารคาฟังถิซัท
 ว่าซ่าขอไฟ แม่จักลงทัก ปงป้อยที่ไพคา
 วิมาลาท้าว ว่าเจ้าบุดตา แม่บ่วางลา ที่ลูกไฟไค
 เมืองยักซ์คิปี ไกลบ่ไซไกล หย่าไฟเนือลูกรัก

คุณองเอาจัน คัมเมือหลับปมิต บัหันตอขไคเสยยา
 ที่เจ้าลูกรัก มีชนนสา อายุที่ฆา จ่าเวิญแกกล้า
 จุงหมีไชย เมืออโพทางหนา คันกลับปคินมารอดแล้ว
 จุงไคไซกัณม หย่าที่คาดแก้ว ไคนั่งแทนแก้วกินเมือง
 โอวยบวล หังเส้าใจเหลือง น้ำตาหลังเนือง อาปลงย้อยหน้า
 แลวลูบหลัง สั่งเจ้าลูกหล่า ว่าที่พันมาพอกงวาย

เนือเจ้าแม่เนือ หย่าไพแอว์ราย เหมือรตองฉายในเมือง
 กรสัศหน่อเนืออ เชื้ออแทนคำเหลือง คันน้ำเนคเนือง อิชคูแม่เจ้า
 แลวณปบาทา อ่าลาโสกลเส้า เหลืออรักที่บราณี

แลวเอาเครื่องทียบ คาปแก้วสรี กัณเซยยคี่ อินทามอบให้
 แลวชี่ยนหง มาลงบ่ไกล นอกวางไชยซอร์ไว
 คำเนินติน มายังร่มไม้ ที่สั่งให้ทงค

มาคูลอยรึบ ตามคังบรสง สวรรทงค คัมมาหยุดหัน
 คันหันกุมมาร รึปลามชื่อชั้น ว่าจักไฟพันพรุณนี้
 ญาบไคไฟ จุงไชกล่าวชี่ ไครู้แต่ก็มาฟัง

เจ้ากุมมารนอย ว่าบ่เป็นสัง จักตามหลังไฟ ยกเหือะพวกเจ้า
 พรุณนี้รูปร่าง จักหวยไคเต้า บอกแล้วชอกลับบไฟ
 ทงคพื้นอง ว่าข้าขอบใจ เปนมทาไชย พรุณนี้ถูกตอง

แลวพวกกัน รึบเมืออสูทอง บรังกรึบเอาทล
 จักวางท่าบล บทย่าวบ่สัน เทานี้วาควางคำกอรแล

บท ๔

อคัฐวิคคี่ บทหลังบ่แล้ว คันถึงคุ่มแก้ว รยภลสกัน
 มานั่งล้อม วางอาชญาบัน ว่าจักหีหัน พรุณนี้เป็นหมัร
 รยภกรมมทหาร มายังที่หัน หีรึบเรวพันหย่าชา

แลวจักเอาเป็น ลูกขึ้นมีศพร่า ทั้งคาปกฉาชรแหง
 ที่จักเอาลัวร์ แต่คนแข่งแข่ง ชี้นียาแคง หย่าหีมาเข้า
 มอกจักไฟเปเน เหยื่ออเยนยักซ์เถ้า ไช้เหมือรอรเมาคูบเจอะ
 ทั้งทหาร แลมหาเลอะ หักรปถวรสามพัน
 วันพรุกเข้า หีมาพร้อมกัน คันยังบั่น จักรำโทษที่
 หมวคนายโค ยังชัคค่านคี่ ที่ไสคามี่แก่เค่า
 แลวเข้ากราบชูล ว่าวันพรุกเข้า ขาลูกเต่าช้อลา
 ไสสอกโซอะ หาแม่บิตตา บู่โตบมา ช้อลาพ่อเจ้า
 ภยาพาลา พรองคัจอมเหง่า ว่าคี่แลลูกหกขุน
 โยชาพละ ธิพลสเน สักสี่พันคน ที่คานไว้ได้
 ฤายังบิเกน วันไพคี่ไกล กำหนดในพรุกนี้
 หกพรองคี่ คี่ชูลกลาวชี่ ว่าวันนี้ได้คานมา
 สามพันพร้อมครป กำหนดเปเนตรา ภยาพาลา บัญชาเคื่อมเข้า
 หี่รยกเสนา มายังที่เฝ้า รอดแลวที่ขงทวาน
 หอกพรเนตชัค แลวบัลลหาร ให้รีบเกนคาน วันนี้ให้ได้
 สวมพันคน ทั้งไกลแลไกล หี่รีบไพศรวคี่
 แลวเอาบาญชี่ มาแจ้งคยวนี่ หย่าหีชาคี่เสนลัคคน
 คันถึงพรุกเข้า ลูกเจ้าหกคน คัยกริพล พวกคูนบ่หน้อย
 พรยุหา หยาคายเปเนถอย ออกวองไฟเชคก่าย
 ชี่กฤษอร งางอรชลว้าย ครปเครื่องถวรค้ำแคง
 สวรรทชาง รยงยายจัตแจง ไส้พวงค้ำแคง ที่นั่งองค์เจ้า
 สรเคจะไฟตาม หนทางโคเค่า ค้ำักกฤษุนอรคิน
 สวรรเจ้าหน่อน้อย ค้อยชี่หงหริน โทอะเห็นบิเน ตามุรอยหมู่เจ้า
 คันค้ำาไหน คี่เคินมาเข้า ครบวานในหมู่ทูป
 สวรรหงหริน ไว้เสยที่ลึบ บ่หื้ออื่นบ่หันทวย
 ทุกวันมากมี่ พ้อหอกหิวทวย คามไตทวย ไส้ชยาวยักกว้าง
 ไคหลายวันคิน ไฟถึงฝั่งข้าง ทเลลมคี่รนัก

พวกทองคำ คิ้วคหุยกั๊ก
เจ้ากุ่มมารน้อย คับทจร
ว่าสรจะ จักไฟชอบขึ้น

เหตุสันใจ มาหุคยังัก
ทองคำเหล่านั้น ว่าแควร์เมืองผี
ชื่อเพ็งบุญ น้องนายที่ไหว

หมุ่ทกพี่น้อง เพ็รพองผู้เงา
กลทั้งหลาย ก็ปัทกดูชา
ทเลหลวง เลิกะกว้างพยงนี้

ไฉจักหยั่งทีกะ บมีชั่วขวาง
สวรโพธิสัตว์ เจ้าคนบุญอว
ว่าพรองค์ จุงหุ่ยรัง เรืออ

แล้วก็ปพอกพิก ไฟซึ่งผา
พวกทองคำ ลวคคกสลั่ง
ลวคยอกอกร หวานไหว่นอมนำว

ว่าพ้อที่เหือะ ทานบราปบรจน
คุณหย่างเรา มนุสส์ลุ่มไต
สวรยन्हง คัพาทน้อไอ

ชุตันร่ารอง ครเหว้าครไทน
รคเคือรทก คิมหัตร์แคคป้อย
ทลรไบทชว ละสยวักังไว้

รคคอกแงะ เพาบานจีหหลวง
ชแลงทอมไกล คายเห็นทานถอย
คุมอกจีเหลืออง เอือองเงินเอือองข้าง

นคคูนก ทิชาบกชี
ไล้เดียวกัน ปาวเพียวังเหลร์
แรคข้างเสืออสิง ภูทิงไหย่นอย

บ้อคข้ามสาคอร
มาเด็งสาคอร ที่ริมฝั่งหัน
หิมวันค่านยักช

ริมฝั่งก่านาที่
เทิกนาที่ คุไฟบ่ใด
เป็นฐระค้อไฟเอา

ชื่อนงเยา ข้ามไฟปากหน้า
จักหุคคอยมากล่าวชี่
ไซสัพพหสิักวาทาง

มีแคหนทาง คินปุกชาคควร
คัรบค้ำวกรคูเชื้ออ
ที่ริมฝั่งถ่าเด็งมา

โหะผานมา ที่หน้าค้ายตั้ง
แห่งรมือทวยชนช่าว
สาธสยงคูนคูน

ยักชเยนยอน บัชนข้ามไค
เพ็งเป็นคูนทวยบ่าวไซ
เข้าปากกว้างคองไทย

จับกั้งไบ สาขาหยาคถ้อย
พรพายชอยกั้งไม
เหลือองหย่าวแห่งพันพวง

คยอมพวง อูรอรคอกส้อย
คಾಮพงช่าน้ำคาง
รศท้าวข้างคังรี

แบ้วบ่างนางฉี่ วอگویไตเตน
เหนคงลายค่างภอย
ลมิ่งสูฟานแดง

เหมราชริศ ราชสีแผลง
 โลกัญจะ สัตตโลกหล้า
 สมนศา หากมีชู้ค้าย
 หลายโยชล้า อภิกนตา
 หอมบุหงา รัชเชยหลายถ่าน
 โพธิสัต ชูคดงยังเข้า
 หอมดอกไม้ ชื่นบานใจเหว
 เหนบปัทษทุ แลเอาแวกอ้อม
 ห้อยค่องง แอวกงโซอะไซ้
 ผลไม้ เลือกเลงแลหา
 แลวขึ้นชี้หิง ไฟจากที่หั้น
 หล้างที่เป็นโกอะ โหอะไพหันน้ำ
 คั้นพันเชคน้ำ คอยคองภิกษา
 น้อเลงลง ความขงแผ่นหล้า
 สังกะทวัค น้อลงตามสาย
 อิจรไน สัตไบยอกหลยम्म
 เหมอรปาสท์ นิเวบรังค
 เจ้านิกะชวาคฐุ หั้นนิเวสน
 จักเป็นเมืองผี ยักชเยนแก่นกล้า ที่นี้แมนชาลา
 คีแลร้าย หี้หั้นกัปตา
 จักเป็นสัง หนักเบาไทยห้อย
 บรบบรจน ผุงคุณคำชา
 ชักหงลบบโลอะ นิเวคคว่าไสย
 มุกชวคี รูปงามอ้อยหล้อย
 เนตชรโห่ง คัสมพรภัก
 หั้นเนคนอง คองเนคคาตบ
 ชาวชอรแคง เหมอรแสงทयरไต

ล่านโอะเง้งแคง เลืออสิงชุน้ำ
 กรบี่ควายเดือรร้าย
 ช่างเดือรย้ายพายงา
 ชามสาคลา โภยสนเดือรกว้าง
 สลิกคองบานคั้นเค้า
 กลางเดือรกว้างดาเน
 คนชวีเล เกปะมาใส่ส้อม
 เปนคฺพวงงามดอกไม้
 หาเครื่องอันญุชา
 ดยงอคตมา เมือออกคหยาถักัน
 ไนหิมวันลวงล้า
 แสนโยชกล้าคจฺคา
 เถิงสาคลา ผิงทางกล้าหน้า
 หั้นเทษทองที่เมืองภาย
 หั้นปายวิมาน บรังคสังหัยम्म
 คิคคว่าแคงหยवादยวะ
 ไนแห่งทองเมืองบุน
 บัไซเมืองคน มนุสส์แผ่นหล้า
 ที่บรังคา ไนบราสาทส้อย
 เราค์ลอยเมกฟ้า
 บ้อาคกลางกัวไคร
 หั้นยอกนงไวย ยิวไสสว่างส้อย
 เป็นธิตาแพงแห่งยักช
 คาสลอกคั้นแลองค
 เหมอรไฟลน วาปวัปไว้ใหม่
 งามวิไลยมากนัค

ชัศตาทัน คันท่าคิรัก
คิ้วก่งค้อม เหมือรคังวงสิริ
เนื่ออกตนกาย บัมีป้าวแป้ว

ริมปากแดง เหมือรหางลวาคเซคะ จักขึ้นน้อหย้อมคอดู
เจ้ายกย่างย้าย เข้าทวานปศู
วสสวโร ไทโยโทบ่หน้อย
ชัศตาทัน เข้ามาถามซัก
แก่งกล่ามาน บันป้าไผ
พ้อมบ่แกงขาม คุนโคสั๊กหน้อย

ชื่คังฤา บอกรมาหย่าชา
ยังหนุ่มนอย ก่าลิ่งทวานทวาน
โพธิสัศ หันยักขใจใหม่

อดเมคะกินทวาน อดसानโคชา บัจาหยาบกล่าเยนยน
นึะว่าป้าเค่า จักเอากินยล
บัหยุบค่าดี ทีค้ายักขเค่า
ว่าโพธิสัศ สวรรค์ฝากฟ้า
มาคังคพก เอาบฏิสน
วิมาสา มารคาออกเจ้า

ภยาพาลา นสีไหยยศ
ท่านไซมาไซอะ สอดแสวงทา
อันเปนมาคา บิคาองค์เจ้า
ข้าไซโยยา สามานถ้อยได้
ภยาจักข์ ไคยีนวาจา
รูปร่างสีสั่น คังามอ้อยหล่อย
หันสมกับ้องค์ สมยงลูกรัก
รอยโบริน แม่นเวรคัวกบม
ไกลเมืองคุน บัไซของไกล

ทยมแตกไค่นางอินท์
คำค่านิน บ่องกันฉายแผ้ว
สั๊กเท้ารอยแนวซึกเลปะ
ลยบเลงดู ไนบราสาทส้อย
เปนภยาภายแกยักข
ว่าเป็นเฒ่าผู้คุนโค
ลูกที่ไทมมา ขึ้นบราสาทส้อย
เหมือรลอยบนเมกฟ้า
จาสวกกล่าค่างาน
เปนอาหารคุ วันนีอ้อมใส่
บัถยงค้ำไฟคอบทา

หมากนาววิพน จึงคนมาเข้า
คอยจาเบาเบาคอบทา
ลงแหล่งหล่าเมืองคน
บอกตามยุบน แต่เค่าเบื่องเบา
บับิคบังอ่าลายคค
เป็นพ้อชาบิคา
อดคมา ยังองค์แม่เค่า
ทีมีจักข์เอาชอรไว้
หากเป็นหน่อเจ้าโพธา
แห่งกุมขเวรา สยอของคอบถอย
สังเกคคอยพรภัก
เหมือรคังแกวกัปค้ำ
คนอาชา บัหอรมาได้
ชาสัศคังไภยทยาปนัก

นิกะสงไสย พรโธยแห่งยักข เลงมือมายไผมา
 หันยังบาทท้าว โพธิ์สัตตรา พันบาทา ฝาลองเจ้า
 เปนกงจัก วงวณลอมเข้า คส์าคัญเอาภีรุก
 คุ้รู้ว่าเปน หน่อองค์พรพุทธ คชันคี่สงโยลมา
 คั่นแจ่งซาปฐู เปนหน่อสัตตรา คักรามวันทา ว่าสาธุเจ้า
 เชิญสถิตต์ บณลัแทนเหงา ส่ารปภุมมिरแห่งยักข
 เอาเครื่องบริคป์ มาสาภิภัก ถวายหน่อเจ้าบุรมี
 ว่าบราสาทนี ยังมีบุคคี่ มุกขวคี่ ลูกรักแห่งข้า
 ชนสนา มาถึงลีปทา ครบไคว่เทิงคยวนี้
 วสสวโร บอกแจ่งกล่าวชี่ ขอเชิญเชิญเจ้าราชา
 หยุคยังภัก ส่าราญอกคทา สองสามเฝ้าส่า หี่หายเหน้อยเจ้า
 สวรรพรบุคคี่ นารีลูกเต่า ยอกนงเขามมอย
 สอดแลหา เจ้าภุมมารน้อย ไจรหอยองค์ธาย
 วางามเลิดล่ำ เจ้าแวนเงาสาย ไคร่คายเปนไฮ ไฟคิกแจ่งฉ่า
 คี่วคักม สมกัปไบหน้า คาคมรยวรีปนัก
 หันค้ำคยว คับุรคี่รัก ไคร่กยวอกคณึนพิงนอร
 คั่นไคร่รวมรัก เจ้าควงไกลสอร หลอรเปนแคบุญ จักรักบ่หน้อย
 คำปากคี่หวาน เหมือรคานคนออย เพิงที่หงลอยเมกฟ้า
 ปั้นพ่วนใจ ระวังในะว่า นิกะไคร่รวมฉ่าพิงชม
 แลวเข้ากรวบนป ไคร่รวมบรม ขอบิคุโรง อาณาญาคข้า
 คั่นบุญบ่มี บ่ไค้หันหน้า ขอหยาทักคั่นลูกรัก
 กั้งค้วข้า ไคร่สมไผ่มัก ไจหวังของฮาไล
 ภยายักข คี่ว่าตามใจ กั้วภูวาใน จักบ่รักเจ้า
 พ้อจักช้อถาม ยังองค์หน่อเหนา หี่หันวิญานแนกัก
 หลอรท่านบรมสง ยังจงไผ่มัก คี่สาสวรสยงยินคี่
 ภยายักข กล่าวถ้อยวจี่ กับ่หน่อภุมมี โพธิ์สัตเจ้า
 มุกขวคี่ อันเปนลูกเต่า ธิคาแพงลูกรัก

ข้าไคร้รักสา มาเป็นภานัก สิบห้าขวบเข้าเต็งมา
 จักข้อฝากไว้ โพธิ์สัตตรา เป็นชานา เมยรักแห่งเจ้า
 หลอรยังเพ็งใจ จักถวายน้อเห็นา เป็นที่ยังจอกเคินทาง
 สวรรกุมมารน้อย คอบถ้อยเป่นกลาง แก่เกื้ออำภาง ลอ้ายคอบถ้อย
 ววากนทางไฟ ยังไกลบ่หน้อย บ่รูข่าวรอยงยบมิต
 คันสมสยอง เป็นของคูคึก จักหุ่หนั้นนานไฟ
 คักจักเนิ่นช้า คราวคัยังไกล คักหัวใจเรา คักคิอะว่าอ้อ
 ถากลับป้มา จักข้อร่วมฝัน คูกิ่งชมลูกท้าว
 คันท่านปงปัน คักจันน้อมน้าว เป็นคูกูเจานารี
 กัวแต่นอง เจ้าภอยแสนสี่ มุกชวคี่ จักบ่รักช้า
 โพรอะเอกาคน บ่มีตาหนา เหมือรคุณคูปราภากภัก
 คันนีกะอิดคูกู บ่หุมทอคชัค พายพันชานินคี่
 สวรรทัวชานี้ คักยังบ่หมี คักวากนนารี ยังบ่รูสยง
 บ่เคียบบรม คูกูชมแกมกยง กิ่งจักพพานคยวนี้
 ลอยโบรินา นำพาจองชี่ จึงพบหน้าหัววี
 ชนนมายู ข้าสิบหกปี คักวักปองวี บุคคี่พ้อเจ้า
 คันจักน้ปี โลอายุเข้า กักปยอกนงเขาดิชั้น
 พูจามราไซร หุ่ในทีนั้น จนย่ำเข้าเวลา
 ภยายักช คักไซทศาค หีบ่าวเสนา ยักชาริปเค่า
 จักวิวาทา ยังสองเจืองเจ้า วันนทีโขงชอง
 เสนายักช คักชั้นตอกอง ตามธำนอง เคียคี่ป่าวช้า
 ราชชกาน หมูชุมยักชหมา คักไหลมามวรชุกุ้ย
 ในที่ชุมนุ่แห่งณียักชราย ตามทีโคสัดญา
 คันพรอมแล้ว คักวิวาทา ยังกุมมารา สององค้ลูกเต่า
 ตามปละเกณ็ กักเคิมเค่าเหง่า สนุกมัวเมาคูสิ่รคูกิอะ
 โพรอะวีปรยว บ่พ้อภิลิก ฐำกานหนึ่งเขา
 พ้อห้แล้ว ความริคเคิมเขา ญุกแขนองค้เรา บุคคี่ลูกเต่า

เงื่อนงำผูกแขน โพธิ์ศักดิ์เจ้า
ภวกลเหล่ายักษ์ ม่วนเหล่รในการ
ดาววันหลวง ลงไฟคองเค่า
สวรกุมमार กัปองคัลลุรัก
เจ้ากุมमारนอย เอาสอยบุหงา
สูบสอดคแขน ที่นางเมื่ออัน
พี่ชิ่งนา เดินมาวันนี้

สลิดชลัก ภิกุณถาหลง
รู้ในใจ ว่าคองไค้ออม
คยวันคัสม ที่ได้นี้กะแล้ว
สวรเจ้านอง แม่เอียงจีหลาม
ในทฐา แห่งตัวข้าเจ้า

บ้ชิ่งตั้งใจ เอามาผูกเนื้อ
ควยเพื่ออสโรอะ ไมค่นยามกาน
เสยคำออรอวร บิศจอรับได้

เอาสอยบุหงา พามาบ้นอย
มันเปนแคไคอะ ผียักชคอยหลวง
ที่หิงนินฉาย สอดคกายมาเข้า

โพระอะกุสล บุญชาชักชี่
สัวรช้านองนี้ เรางามบ้ถึง
มอกจักเอาเปน เมยพางหื้อเข้า
บ้รู้ใจจง เจ้าองค์ที่รัก
เจ้ากุมमारนอย คอบถอຍวาคี
หุຍถึงสัวรคั ยังมันแหล่งหลา

คัโพระโทรทวาย จักไค้ร่วมรัก กัป้นอเห็นาเทวี
ในเขตถ้าย ที่แควร์เมืองผี
บุบรพง คำคองป่าหย่า
ยอกหัวใจ หย่าไฟชักชี่

ไมค่นค่าน คัเพื่ออคุมสยม
เมื่อออกางวัน พุกันยาวแอว
โพระหวังเหนบปี ทักควงคอกไม

จุงชักสูหอนาง
คั้นเล็งงาน คุว้แลวบายเข้า
คัเล็กกลับบ้เมื่ออมานัก
คัเข้าสูหองเสยยา
ที่เกยะเอามา กางคองที่เห็น
เอาความสำคัญกล่าวชี่
มาปะคอกสอยในคอง

หอมหัวคอง ลวคเกยะมาส้อม
แขนนาวิบ้แก้ว

โทยอะหยอกเหล่รนางงาม
ว่าคองนังาม บ้สมสอดเข้า
นี่ยอกคองคัเรากัเชื้ออ
ตัวแห่งช่าผีมาน

จักหนียักชี่มาน บ้พันไฟได้
คัรีว่าไฟแอวรัย
ใส่แขนช่าพันพาง

คนทิพพคาง หัวใจแห่งเจ้า
ห้อมนทयरที่นี้

นำเจืองเจ้ามาเทิง
บ้สมควรเพิง คุคยงแห่งเจ้า

เมื่ออทยวทางยังภัก
หย่าไฟทยอกเหล่รเปนคั
มุกชวคั นองบ้เชื้ออช่า
แควเคินมาคานยักชี่

บ้รักอินทรี ชีวีคแห่งช่า
ผันคองมาที่นี้

เอาอันอันมาทยม
ชุกคุดคยุม เค้างูรรากแก้ว
กัป้พรบิคาพ้อไช
กยงเกคแก้วควงคั

หย่าผู้หย่อท้อ ว่าข้าเป็นผี
 นายงามเหมือรชยณ จึงวายนมาเช่า
 ผู้หลบพหลยว แก่กี่ยวซ่อมซึก

กอดบรชป์ ที่รักสาวผี
 แทะพรหัทท์ ที่แพงใจของ
 หย่าไฟหาวหวาน ยีวรบรชป์

โพระบ่เคียบพ ข่าเจ้าบัตสี
 เจ้ากุมमार ข่าใจคื่นเตน
 ของสงวร ที่ควรไผ่มัก

โพระบ่เคียบพ ถูกถวรหันทว
 มุกขวคี่ นอรรยอมตามไท
 สองรักกัน กอดกี่ยวพักเพือ

สองคอบรัก ขึ้นชมใจใส
 หยอกคยวกัน ที่ในห่อทอง
 ข้อท้าวาง เปนบทบาทข้อ

มีสมวาที รูปร่างแห่งเจ้า
 โพระโครพิงเพารวมรัก

หยิกหยอกเหลรยวयी
 มุกขวคี่ บ่เคียบถูกคอง
 ว่าเจ้าหงของที่รัก
 คอยพุกันเหลรคี่คี่

หยูกคี่คี่ หย่าหยิกหยอกเหลร
 หยิบคูนบ่ยังพรภัก
 เหมือรไฟวู่ใหม่ในชวง

ใจคว่าควร เตโชธาตใหม่
 บ่ชัคคองไชยสีกเชือ
 ที่บราสาทห้องเวไชย
 ยีมรไม พู่จาตอบคอง
 คินนนั้นหยูกบ่นาง

คอยพิงงว้ายค้อแถมไฟ กอรรแลเจ้าเหียบ

บท ๕

นพพสุนธอร ค้อกอรบาทเค้า
 จักลับบ่พอกงว้าย ค้อสนบทหลัง
 ยากวิไลย บั้นใหม่ค้ำค้อย

เกปะวีรอม ออกมาซึกซึก
 บันยรรยบรอย หย่งห่านอ๊กสอร
 สวรรเจ้ากุมमार ไคสมสู่สง
 คันรัตคียา เปงขึ้นยาวยาว

เหตุจักไคพิค แมควงสรี
 ปละกันวันคยว รีปรยวข้อขึ้น

คิกค้อเข้า ที่บทอ็คค
 สำนวรยัง บ่หมคเรื่องถ้อย

บัณญามีบันนิก
 พ้อรูเรื่องถ้อยเคิมออ

บ่ไชสุนธอร ไวทวามากกว้าง
 กบียอคนาริลูกทาว
 สังเวทเจ้าบราดี

มุกขวคี่ วันนั้หยงหมั
 เหมือรบ่หวังพันที่รัก

แลวค้อยบราใสร จูบชมพรภัก เมยมิ่งแก้วเทวี
 ว่าเจ้าที่รัก หย่าเส้าหมองสรี มุกชวคี ค้อยอกค้อยู่น้ำ
 กานทางไฟ พี้มีพายหน้า จักช้อลาไฟสีปโชอะ
 หาเอยยิกา แม่นายรยบโลอะ บัญว่าบ้านเมืองโค
 จักปลระจวบพป คำบลหนโหน ก่าหนดวันไฟ ยีนยาวบั่นนอย
 ไซ่จักหน่ายแหง ที่แพงใจห้อย ค้อยอกใจค้อยที่ชั้น
 คั้นพแม่นาย ตามเมืองเหล่านัน จักพิกพอกผ่ายมาเอา
 ธิคาตูกยักซ์ ลวคหมรหมองเหงา ว่ายอกองค์เรา สั้งพ้อปุร้อร์
 จักรีปไฟโหน กัวร์เรวช้อชั้น มาคักคหุมมัน่งายล้า
 นิกะว่าชาคา หน้าบุญช่วยคำ ได้ปลระพเจ้าบุญมี
 จะมาละไว้ ที่โสกลโสกี หนีจากไฟ ที่ทุกขโสกลเส้า
 สมน้องว่าเปน เมยภางหื้อเช่า ที่องค์เรายังภัก
 ปากน้องคัสม ใจองค์คักัด บิณิคแบบควยวาทา
 จะมาละน้อง นอรกีนน้ำคา บัญวันมา ก่าหนดคี่แจง
 น้องจักหื้อทน บัญเหือกแหง หาสายที่แพงคู้ชอร
 คุณโคมีผิว คัหวังสูกช้อยอน จะละคว่างซาหุไฟ
 เจ้ากุมมารนอย คอบถอยบราใสร ว่ามโนโน หัวใจแห่งซา
 บุญมีบัตาย คัจักหันหน้า พี้หุมลาคว่างน้อง
 โพรอะการจำเปน มาจากเทษทอง เมืองมิ่งทองพาลา
 ไคร้ปฐระ แขงแรงอาสา จักเสยวาทา กัปองค้อเจ้า
 ในหัวใจ คัใครไ่เบา ที่เปนพิมคยวหล้ออน้ำ
 บิโคคีนแดง เจ้ามัวกาปชา บิคีนพอกผ่ายพาธา
 เจ้าน้องรัก หย่าโสกลโสกา พี้จักคีนมา พอกพิกหาเจ้า
 น้ำตาไหล นองไนยร่าเบา ทั้งสององค์เลวถึงรัก
 คั้นเสวีย ภูษามยร์ภัก ย่าบย่งขึ้น ๓ โมง
 คัเขากร่าบป คุ้มยตามบรสง สั้งบิคุโรง ตามมีเรื่องถ้อย
 วสสวโร คัมมีใจห้อย ว่าเสยคายภอยแถนเมคะ

พ้อมอบบุคคี่ หี่สังสำเระจะ   ทังบราสาตส้อยวยวงวัง
 หยุสองสามมี พ้อหี่เขาหัน   นีจักริปพัน ไพอเรคว่ำรสัน
 หี่รีปลัดบ่มา ทางนึ้เปนมัร   ไพอระกานทางไฟหนีบ่เนน
 กันไค้แม่นาย หย่าไค้หลักเจัน   หี่คิระรอดคว้ยเมยแพง
 ลกรักพ้อนี้ เหมือรคังควงแสง   ซำไค้ค้ำแดง มาแบ่งชอดห่าง
 จุงคิระไพยาว สาวเอายี้คกวาง   หย่าชิงไว้ทอกเสยคาย
 แลวดววยโซกพร้อม พอรคี่แถมหลาย   หี่จอมองค์ชาย พันพิกพอกห้อง
 สพพกางวน หย่าหี่เทิกของ   สิ่งไค้มีเทิกค่าง
 จักไค้ไฟ เทื่อะพรเจ้าช่าง   หี่เรวรีปไค้พันมา
 เจ้ากุมมารน้อย คี่ขึ้นหงผา   สรเศจลีลา เวหาคองเต้า
 มพทสิน แวควयरพ้อเจ้า   สามชี่เลียดยบไลอะ
 ตามวิไสย เคนไฟสอกโซอะ   บัรูแห่งห้องหนโค
 กุมภัรคันช ปูรีหนไกล   โซอะสอกไฟ บัปละจวบเจ้า
 เถิงเมืองกุมภัร ดงคันแอวเต้า   ฝ่อเลงลงลุ่มพื้น
 หนวิมาน บ้านของคูลิกคูลีร์   ไสสว่างเหลื่อมภายกัน
 สังกะทวัค คี่คู้ค้ำกัน   หี่ไค้หันมา เมืองนางหน่อเหน้า
 มุกขวดี อันเปนลูกเต้า   วสสวโรกอรัน
 บัหมี่ก่าแพง ปคู้หลับบ่ชัน   คี่ล้อมอ้อมทางโค
 ล้วนแต่ป่าไม้ เปนที่อาไสร   ไกลเมืองคน มนุสส์แหล่งหลา
 โพธิสัต คนบุญแกลกล้า   คี่ชกยูนลงที่นั่น
 เปนเมืองกุมภัร ซาบแจงรุชัน   คี่ขึ้นสูทองบรังของ
 ปลัดหันลูกยักษ์ บุญชกสยง   นวรลອງ นิวไส้อาจอาจ
 เหมือรกินนารี อันเคินลยบขาง   โก่อะชายรฐาแอนפור
 ฌิวชาวขยว เหมือรหอยมุกชอร   ยวะยวาคชยวพันค้ำ
 คี่วงค้อม วาควงตาข่า   เกสาค่า เหมือรแสงแก้วเช่า
 ริมปากออร เหมือรมอรหมากเต้า   สุกแดงงามเลิศล้ำ
 เนื้ออกนกาย บัมีวมีคข่า   บุคผองสยงกายา

สว่างภัก แคมคางหุตา   หาที่หยม บรยบเทอะบีไค
 คันแลเนตจับ คับวับุใหม่   เมาผ่าวไบลวาคลุก
 ชัคคาตัน พ้อลิมสว่างทุกช   เมาเบ็งเหง็องนางงาม
                                  กุมภรพั้งฟ้า วึงเขามาถาม   ลุกนิกมคตบ เมืองไคคองเต้า
 ขึ้นมาทาสัง ไนบราสาฯเจ้า   ไชชาวคยวต่างเชื้ออ
 จักมาชู้ ที่กินเลือกเนื้ออ   ฎาว่าอันสันไค
                                  เจ้ากุมมารน้อย คอบถ้อยบราใสร ว่าไชคนไค สามานแ่อวเต้า
 เรานี้คี่เป็น โพชิสตรเจ้า   ไชสำเนาวาทะ
 บอตามการ ที่มีชฺระ   ที่ฝ่ายเบ็องกุมภร
                                  ท่านคี่เลือกเนื้ออ หากมีเหมือกัน จักกินเนื้ออเรา คับควรหล่าง
 ภยากุมภร ไคยีนกล่าวอ้าง   ว่าเป็นกุมมารหน่อฟ้า
 คัหันจิง เชิญไฟบั้งชา   นปกราบไหว้สมพาน
                                  เชิญขึ้นนั่งนิต แทนบัลลังگان   ไนห่อวิมาร ส่าหลับบี่ที่เผ้า
 แลวว่าบุคคี่ แห่งข่าภเจ้า   หยุเวเชยยที่น
 จุหคัันธา ไชนามบอชี่   ที่หน่อหน้าโพธา
                                  คันไปริน แมนวสสนา   จักนั่งพาลา พริกษาเถื่อรกวาง
 คัจักถวาย ที่เปนเพื่อรข้าง   ส่าอ้างองรวมรัก
 เชิญพรองคี่ คอยหยุดหยุดัก   จักคาค่าเข้าราคี่
                                  ที่หายเหนียลว่า แมนจักลาหนี   สั้วรพรมุมมี คับปลุกคอง
 เราคคี่คะใจ เปนสองฝ่ายทอง   จิงจักเคินมาแควรรคฺาย
 ไชอะหาแมนาย ที่มียักชฺราย   ลักทองน่ายพาไฟ
                                  ชื่อนึงคคี่คิต ที่ในหัวใจ   ว่าจักแ่อวไฟ ไชอะหาคู้ข้าง
 นึเปนแตกมม สองลาไคสัง   ปางกอรมาลวงแลว
 ไคมาพพัน บัคาคาคคั่ว   ขอเป็นคู้แกวคู้วัน
                                  ขอบำรุงยศ ชวชสสกัน   ภยากุมภร ย็อกอรใส่เกล้า
 ฝ่ายพรบคคี่ นาริลูกเต้า   หยุพายไนที่ลึบ
 แอบอึงผา ที่ริมบ้องชบ   แลลวาคเจ้ากุมมาร

ไถยนิวาหะ คิจะว่าไค้กาน
 นิกะไนใจ ตาไหลสอคคั้น
 ผู้สังขัน สลิตรับบร็อย
 งามเลิศล้ำ เหมือรคังเลขา
 สมเพ็งเป็น โพธิสัตเจ้า
 แลวเข้าไพช็อง บิไค้รังเรืออ
 เจ้ากุมมารนั้น ลูกรักเพ็งใจ
 มีแต่ลูกสอร คันนมีค้ำ
 หมากม่วงสุกใส หย่าที่ชำชู้
 คันเสียบอบขำ ไฉจักมากิน
 ภยากุมภีร์ ละครวัรลูกหนอย
 ว่าพ้อคิจะใจ มาเป็นแท้ทัก
 บิถาลูกรัก เจ้ามาคักเตือร
 แลวปงอาชญา ธิปเรวข้อขัน
 หมุกุมภีร์ ธิเรวธิปพร้อม
 ให้อ่าเราจะ ค้ายคังบรสัง
 สามโมงเขน บ้ายเข้ามาจัวร์
 คันถึงค้ำภป คิวิวาหา
 หลูกุมภีร์ คิม่าพร้อมแทน
 คันว่าแลว กานวิว่าหา
 สวรรพริศา คัพพาคเจ้า
 จุลคันธา นังแอมเชื่อมชิต
 เจ้ากุมมารนอย คัชคเข้าหา
 กุมมารี บุคคิลูกเต่า
 ว่าวันนั้นา โพรอะบุญชักนำ
 บิรุแคว้วร้าว เหมือรวาวบินเหลิง
 เป็นแตบุญ บิผิตแฉกห้อง

คุงไค้ค่างงาน วันนีเป็นหมัร
 ว่าสมภักงามแะ ซ้อย
 ลอยเมกขเฝ้าลงมา
 เหมือรอินทา มาหลอมหลออเบา
 เหมือรเลาคว่าลูปเนืออ
 เชิญพ้อเจ้ามาไน
 ข้อมภูวไน หย่าชัคห้วงหาม
 ธิไหนจะยิงชลุ
 ตกจากคันลงคิน
 ซ้อจอมภุมมีร์ ล้ำเพ็งถัด้อย
 ธิคาแพงลูกรัก
 ไค้ที่ลูกเต่าเป็นเรือร
 จักมีหยาวเรือร วันนีแมนหมัร
 ธิเสนาทันป่าวร้อง
 จักช้ำชวัญเจ้าสององค์
 ตามโขงริมวงง ธิมาพร้อมถัวร์
 วันนีแมนลาภา
 สองราชา ธิเป็นคู้แอม
 คามธิปสังบัญญัติ
 สัก ๔ ทุมคธา คองยามย่ำเข้า
 ขึ้นหอนางเรานังนิจ
 ธิมที่ไกลบาทา
 เอาธิฐาองค์ ลูปหลังหน่อเตนา
 ธิคาแพงแห่งทาว
 นำจ้องธิมาเทิง
 เขิงปิกไพ คามลมตีปคอง
 บรังธองนางแมนคัก

จุฬคันธา พึงจากอบลัค
ไซ่คังใจโซอะ คุข้างกิดตาม
เสื่อขบงัว คันจักหนีหน้า

สวรเจ้ากุมमार ลวคเลียบยิมว้าย หยิกหยอกเจ้านารี
ว่าข้างสือโลอะ หน้าดีใครดี
ไกลสองสามเคือร อสสาต้องผ่าย

นับเอาแม่นาย มาเป็นสี่ชัก
ยังบั้นรัก ว่าลมชักหา
เกอะความไม่จริง มาขึ้นคอบต้อง

คัหลับบ่เสยยา หย่ามาปากทัก

จุฬคันธา รัมมอรตาชว -
น้องฟูลองใจ พรองค้จอมเหง่า

คุณในโขง กุมภักคันธ
หุ่เถิงเมืองยักข์ ยังถักักหมาย
พาลานสี มาเป็นนิ้วชา

ฟูจาบราใสร ไผมาคอบท่า
เกฎกามร้อร เพคไฟแสนปลยว
สองสงวร สองกยวอกค่น

การสงสาน นางบ่หลีกเว้น
ในคีนัน บ่ยี่หลับบ่ฝัน
จนรุ่งรวายตรี นกบินล่าเคน

สายอาร์รุร เป่งขึ้นยาวยาว
ว่าในวันนี คันนาริกา
พี่จักขอลา ไผตามแม่เถ่า

แล้วจักคี่นมา หาเจ้าที่รัก
สวรนางนาศน้อง แม่นองน้ำตา
ว่าจักหุ่กิน กบไผฤาได้

ว่าถูกเหมือรเจ้าคนงาม
โพระภพายทาม จึงมารอคชา
บ่สมพยกซาโค้งร้าย

พู่คิตี เกปะมาคอบสาย
โพระหวังได้นายที่รัก
หมีช่องอันจักมา

จุฬคันธา น้องบ่ไผ่ช่อง
คันสีนวรพองบ่รัก

จักพู่หน้คนคยว

หลยวอกคเอา พรหฺรู่แห่งเจ้า
ไซ่ว่านางเขาบ่รัก

บ่รักเท่าเจ้าองค์ชาย
สายที่แพง มนุสส์แหล่งหล้า
คิหวับ่คองผ่ากฟ้า

หยิกหยอกเหล็รพิงคยว
กยวอกค้อ น้องรักไว้หมี
ไสยานอรหนีบ่แน

ยอมผ่อนที่นั่งขัน
กยวอกคพัน ยี่วรมารเหล็ร
ออกคอรังขันชาว

จึงตั้งเจ้าชายา
สามโมงมา สู่เตรหย่งเข้า
ที่เมืองภายเขตยักข์

คอยหุ่ถาคอยมา
กรวบบาทา องค์พรที่ไหว
แต่จักอาไรที่รัก

ยังมีรุหน คำบดเมืองยักซ์
จะมาละน้อง หมรหมองสนตาร
น้องจกจักค้าย บ่หั้นหน้า

หยูกินคยว ว่าจักภากย้าย
เพื่ออเหลกะกลา กุมเมื่อฝนตอง
เจ้านปสังจา ฟูมาแกเกือ

อันนี้ว่าป้า คันบ่มิน้ำ
คันโพหันน้ำ นาทิฟองใส
ชาติ บอไฟ คันไค่ถึงขึ้น

น้องจกช้อค้าย ก่อนยังมีร่าง
บ่สมวาทะ เจ้าวาวบินเหลิง
เชคะค้เหมิริงจิง เจ้าใหม่แกเส่น

คันไค่ไฟ เหมิอรจักบ้งว้าย
เจ้ากุมมารนอย คอบดอยจयरจว
พี่ชิงทุม เจ้าจันคั้นฝ่า

หอมถ้บ่อก จูบชมพรภัก
หยูกตกต่างค้าย ชามคานเขาชอร
ค้โพระพีห้วง ไค่นายน้องเหนา

ยังอุคม สมค้ำไผ่มัก
เซนชีวิต บ่มิตอตัด
นี้การจำเปน จักไฟพายหน้า

อันรักแม่เจ้าไพนาน

คันพระภูบาล หนีไฟจากชา

เมื่ออพิทคีนมาพอกงว้าย

ห็นองหยูถาคอยคอง

ยังมีทันตอง จูบแล้วค้เปื้อ

ว่าจักคีนมาไค้วชา

จักหยูไค่สันไค

คองทอกอาไลย น้านอยบวคั้น

บ่หอนตกคีนเค้าค่าง

ข้อฝากสยเจ้าเขาเมลิ่ง

น้องมาล่ำเพิง เมื่อพุ่กันเหล็ร

ชาเปนนยักชเยนต่างค้าย

พิทพอกผวยคีนมา

จุพคั้นธา ที่รักแห่งชา

บิยาภาที่รัก

ว่าหย่าโสกใหม่วิงวอร

อสสาค้ำคอร มาเดิงตองเตา

เปนชಾಯารวมรัก

ขอไค่รวมสยงชีวัง

พี่บ่ลืมยั้ง น้องรักแห่งชา

โพระอาชญาบ่เพือไร

๑. ชูบให้แข็งแล้วเยินไป

๒. อาน "ชา-คิ"

คืนกลับป้ามา จักพาน้องไซ้
 ลูบหลังสั่งน้อง ที่ในหอโงง
 มาสั่งบิดดา ยังทวงแทนคอง

บอกอาทาน หี่สียงมัยครบ
 กุมภร์พ้อท้าว ซ้ำสั่งแถมหลาย
 จุฬคันชา อันเป็นเมยเจ้า

บ่แหมมรักสา ร่วงห่วงไว้
 หี่คึดรอกน้อง หน่อองสรี่
 พรบุญเรื่อง จักไพพายหน้า

ไพรอกเมืองโค หี่มีเขยยะ
 หีบร่ายยักชราย ฅงกายหังกม
 หี่คึดะใจเถิง รอกเทิงเมืออบาน

แม่ชาวชอรแคง คอยฟังแถมเคื้อ นิยายยังมีไป้อเลือ
 บับกบาง ซาคแห่งเท่าเทือ คอยคึดต่อถอยแถมไพ

เมืออหญู่ทองเมืองคน
 แลวพรองค้ ค้อออกจากห้อง
 สุวันค้ำนังนบ
 บัดิตแมกบั้นตามลาย
 คันไค้แม่นาย หี่พื้นพอกเต่า
 เกฎกางอุลาพ้อไซ้
 ไพระหวังเพ็งเจ้าบุญมี
 พ้อจักพาหี่ รักสาไว้อ
 จุงมีริทธิ์เคอะ

ยมยอบเข้าหาองค้
 หี่สมนิยม พอนี่ชู่ถาน
 หังนางนาศนอ้งมิงเมยแพง

บท ๑๐

สมเรจะชีกอร ตอนสีปบาทเค้า ต่อนพพเก้า นิยายดวกัน
 กรสัดหน่อฟ้า คิริปผายผัน จารเมืองกุมภร์ ไผยังหี่หัน
 ขึ้นชี่โยนหง โหอะเห็นผายกัน เวหาบนเทษทอง

เอกาตน บมีลูกน้อง
 ซ้ำมป่าไม้ คอยคองพุษยว
 ลุกซาหลาย หยาคยายเป็นตา
 ปยวใจเจายามทยว
 หลยวผ่อลง หันพงป่าหยา

นกลูกน้อง จับสมคู้เล้า
 นกล้อลู หมากแหเขาชอร
 ยามคววันหลวง สูทยงจนจน
 สกฤณาคินเค้า
 เป็นเพื่อนเผ่ารยงคอร
 ทรเหวรว้าวอร พ้อเสียดชุน
 ค้แข่งมาลนร้าวรอง

ที่คิคะเหิงหา สองลาเพื่อรพอง ที่บราสาทห้องนารี
 ที่คิคะรอกนอง แมกอยแสนสี่ มุกขวก็ ชายาเมืองกัน
 จุพคันธา เจ้าแภเนื่อหयर จะคิคะเหิงองคัพขัน
 ฉาจักลิมเสย เมื่อออกมานั้น ไพรอะไกร่วมฝันคืนยว
 ดินพระภัก ผอผ่ายแลหลยว สยวใจองคิ บิลิมรักเจ้า
 คันไพรอดถึง เมืองภายักข์เดา อุนมาที่นั่น
 เปนสาลา เรือรยายหลิมพขัน มีบราสาทตั้งเวเซยย
 หยุที่นั่น สวางงามไส ปิกของใบ เหลืองไสมองแนว
 ที่จลใน ปายสุรต่างแกว สรอาจงามยิ่งนัก
 โพรสิศ คิหยุกหยุกัก สังเกลจวรพาลา
 แลวคิชัก เชือกยนหงผา สรเดจะลงมา ที่ใบแห่งหัน
 สรีจินตา แม่เคือรไหลคัน เฝียพรแคผอท่าว
 งามวิไล แม่สอยคอกพาว บัหมิที่อันทยมทัน
 เหมือรคังนางฟ้า ภูรราวสิสัน วณณัน วิมนสว่างสยง
 เนื่อตนกาย ไสสรอาจยง เปนธิดาแพงลูกรัก
 อุนมา แห่งภายักข์ หยุที่ทองบรังคา
 แลลวาควิปี เนตจับอ็คตา หนอโพธา ลวาคลับแลต้อง
 มีพรไชย จิตใจไผ่ของ สีนวรพองลูกยักข์
 สรเดจะขึ้นไฟ ช้ออาไสรภัก ที่บราสาทห้องเวไชย
 อานุมาท้าว ชุรเคืองน้ำใจ เปนไผชานอ บังอาจมาเข้า
 หอวิมาร บุคคี่หน่อเหนา แห่งคูเราบับปี
 อานุมา วังขึ้นมารับ ว่าเป็นเฝ้าผู้คนใด
 อววิเสศล้า บันปยาไผ ชุระสิ่งไค ขึ้นบราสาทส้อย
 คุคันกล่าหวน ทัวยังหนุ่มหน้อย บัรูกิกรอยริศยักข์
 เจ้ากุมมาร กล่าวถอยช็ชัก ว่าทั้วแห่งข้าเดินทาง
 มาช้อจอดยั้ง ที่บนห้อกลาง จักเป็นเหตุกลาง สิ่งไคหนักหน้อย
 เราเคกะคิจิง ไซ้คนคำตอย หลายเมืองลอยเชคยักข์

พวกสามาน คัศสาภิกก์
 เราคัถนอเนื่ออ โโพธิสัศตรา
 ว่าไกลเมืองกน มาหลายหลืบพั้ง
 หันจักจิง เหมือรท่านกล่าวชี่
 หันลายลัก เปนกงจักกา
 คักรูว่าเป็น องคัมภูหน่อเหน่า
 คัยกัหรั่า กราปองคัถนอฟ้า
 เชิญขึ้นนั่งนิจ ที่แท่นเรธา
 สำรปแผ่นคิน ที่ไนห่อหอง
 เชิญหุ่สมบาย หี่หายเหนื่อยภัก ที่บราสาทหนี่ยาวนาน
 ตามแต่เจือจัน อันจักคองกาน
 หังภสสคธา เงินค้ำลูกเต่า
 โโพธิสัศ พังสยงช้ำมยร
 รุ่ว่าสำนัก แห่งยักชัศกน
 สมบราถนา หยงแท้เปนมัยร
 ว่าบ่เปนสัง ที่ไนสำนัก
 เจ้าจักรัปปลยง น่อสยงหังโขง
 จักช่วยน่อคอย บัหี่หมองเส่า
 คั้งไนใจ เราคัไผ่มีก
 ภยาจักชั ไคยีนวาจา
 สรีจันทา ลูกแพงสาวหนอย
 หยงหุ่หา พังถ้อยช่อมชัค
 บัอินถี่แซม จักหุ่ไฟไทน
 จักหุ่จิงจิง ฤาจักหนี่หน้า
 เจ้าวามภักกา มาแคไนหอง
 คันไคปากทัก นองรักช่อถาม
 หี่มาเกืออหุ่ร ยังยั้งช่าเจ้า

ทุกแห่งหองเมืองมา
 อนุมา วังเวงสลั้ง
 คัรคมาเทิงที่นี้
 เลงน่อเบืองบาทา
 ไนพื้นบาทา แห่งพรบาทเจ้า
 ไชคนเบาถ้อยช่า
 ว่าช้อโทษสยงชมา
 สุวัฒนา คิคค้ำรามคอง
 วิมานธองแห่งยักชั
 ไนห่อวิมาน ช้ออววยจิมเจ้า
 ช้อจอมองค์เรธาช่วยลยง
 บัมีชวากสยงคางวบ
 หนนารี ที่นึ่กะไว่หั้น
 จิงชานค้ำไตคอบยักชั
 บราสาทหนี่อาโรง
 หังบุคค็องคั ลูกรักพ้อเจ้า
 หังจันทาเราลูกรัก
 เปนคู้สร้างธาวา
 คักราบบาทา รัปค้ำช่อถ้อย
 หุ่พายไนแอบลัป
 บักละจางแจ่งคางไชย
 เสยคายวิไล หัวใจแห่งช่า
 ละสรีจันทานาสนอง
 เตมบัหยงหิงงาม
 จักช้อรวมงาม เจ้าพันแก่นเต่า
 ไค่เฟิงเงางามที่รัก

<p> เคมบิไค้แฝง พ่อไค้ปากทัก อนุมาท้าว คิ้เข้ามาถาม สรีจันตา ตามกายเรื่องถ้อย ใครสมสยของ กัปีเจ้าลูกเชื้อ พ่อคิ้รับ บิ้ไค้ชักขวาง สัวรจันตา สรีหน่อเหน้า ว่าคั้งหัวใจ แห้งชาลูกรัก พ่อว่าแล้ว คิ้หากแล้วกัน สัวรอนุมา รั้ค่าลูกเต้า จักวิวาหา บิ้หิ้ແກພັດ จິ้งหิ้ป้าวร้อง ชำราชการ หังซุรเสนา ภยาแก่เถ้า วิวาหา - หิ้มีเขยยะ คันสั่งแล้ว วางอาชญาปง รยกร้องกัน เสนาแก่เถ้า หังหนุมน้อย ในวังหังซง ท้าวซุรเสนา ภยาอักข์เถ้า หังซางคิ้คสิ้ เภริพาคคอง เปตะไค้พร้อม เอามาเป็นตัว กินแคงแคง เหมือรพักเนืออสม สบุกเมามัว ตามห้องเขตค้าย เอาค้ายตูกมัต มีเจ้าหรินหง อนุมา จองจุงไฟเขา คัน ๕ หุ้คคา พวกเสนายักข์ สัวรเจ้าหน่อเนืออ โพธิสัตตรา หยอกคุดวกัน พู้จาทอมคอง สัวรเจ้ากุมमार ค้อยชานคอบทัก </p>	<p> สักเก็งข้อปายความ ยอคนงราม ลูกรักเป็งป้อย ว่ากุมमारองคหน่อเนืออ หิ้บราสาตหนิ้กัปีนาง อานญาตนาง หิ้เป็นเพือรเจ้า คิ้รับคำมวรพือยักข์ คิ้คิ้จะว่าอันหันหัน สันแลคม บิ้เหลื่อพือเจ้า <u>แล้วสั่งเสนา มาเรวริ้ปเฝ้า หิ้องคิ้เราลูกรัก</u> ตามหย่างหยยมบิ้วราญ มายังวิมาน หือบราสาตเจ้า จักท้าวมังคละ กัปีลูกเต้าสององค อามาหลง ไฟจากหิ้เฝ้า หิ้มาพร้อมหิ้หือองค บายสามโมง จักสงเสปเจ้า คิ้ไหลมามวรพรวพร้อม สบุกมวรเหล็รเมามัว เนืออโคจิว บิ้แกงอ้อมคัม สุราแอมดอกพาย นิเวคแกววังองค กัปีคือมือองค สมยงลูกเต้า หือนางเราลูกรัก คิ้เด็กกานเหล็รกลัมปี่มา กัปีสรีจันตา หยู่ในหือห้อง นวรลອງหิ้รัก เถ้าเรื่องถ้อยวาหา </p>
--	--

สองแหล่งชิต คิคพรองคัส
 ว่าจักได้แผลง ที่แห่งต่างเส้น
 ลัวร์แต่เสื่อหมี่ มีเสื่อยักขรัย

บักัวแควรอร ลมตองอตก
 บัเสยธิแรง ไคปละจวบหนา
 เมื่ออแรกมาเถิง พ้อบปากทัก

หื้อมาชัวร์อง ใสพรเจตดา
 หันเป็นคุณจน ทุกข่ากตำตอย
 สรีจันทา คอบถอยกลาวซี

บักไชลันลี้ กัวเจ้าถองถาม
 บัชางพูจา บราใสรกลาวอ้าง
 ราชชกรกฤษย์ พรยญหน่อเนื่อ

ออกมาตอรรบี คำนี้บั้นสา
 นองพ้อดืมกิน ภิขากุาปเขา
 ไชชาเจ้าจำ ที่ไพชรวง

เจ้าบักไกรรัก ว่านองนี้จำ
 คำบั้นหมี่ บัยีนเป้งป้อย
 มาผ่านอินทรี หมายหื้อมึงมาง

จักไพต่างก้วย ไคเคินมากาย
 เป็นแต่บุญ กุสลงนงเห็นา
 ชำพรบิตตา กิริบชำซัน

ปงหมยค้อป ทั้งภสสสถาน
 คับบักยูกิน ลีนทั้งนอกใส่
 รู้ไนใจ ภาว่าปละชต

เจ้ากุมมารน้อย ว่าบับมีจิง
 บัอรรักจิงจิง พุกอยชอบซัน
 กัวมาบับเถิง เอาทรินตางมา

ว่าโหรทวายมา แม้นหักบับเหล็
 ไกลต่างแค้นตางค้าย
 จักไคคองมายหื้อมา

บุญรมา คงคำป่าหย่า
 สรีจันทานองรัก

ไพบอกพ้อเจ้าบิตา
 พ้อบขูณา อีณคัสหน้อย
 เจ้าตานินภอยลนลี้

ว่าสาธูเจ้าองคังวาม
 ติวนองบั้งาม ยักขเยนปากกว้าง
 กีบเจ้าขุนงวามเฒ่าเชื้อ
 จิงไคบอกหื้อบิตา

พรบิตลา ทานเป็นผู้เฒ่า
 เมาบองคเระแห่งนง
 หย่าแบ่งโทษคองแสงก้า

แข่งมาเอาคำ วจักลาวถอย
 เอาโทษเทาคอยเทาซาง
 บัสมว่าอ่าวโหรทวาย

หมายจักมา แอ้วเคินตองเต่า
 จุงจองเอาบับัน
 ถวายลูกหื้อมึงงาน

จอมภูบาล เสยคำบักไค
 กวงพรไรยเจืองยศ
 ใสคัวช่าคุณยิง

เหมือรทรงคียิง ว่านันคั้งอัน
 หิมวันชอกฟ้า
 ลอยเมกฝามาเถิง

สุนิมนิมิต พิกัดฝันถึง
 เมื่ออยู่ยั้งเมือง พาลาแหล่งหล้า
 คั้นมาถึง ที่แพงแห่งไร่
 คำนี้แล พียงซัดขวาง
 คำพูเข้าหู บ่มีสังแก่
 น้องแก้วชาครุร พี่ร่วมทีนคำ
 จันทนาศนอง ว่ายอกหัวใจ
 จะหยิกสันชา ทึบยับนี่
 เอาความไม่จริง มาขยวหยอกโยอะ
 เจ้ากุมมารน้อย ลห้อยใจหลง
 มุกชวดี เจ้าบัวกาบหยัร
 สรีจันตา มอนตาลูกเนื้ออ
 สี่ปากคัมภ์ สันคุมหลายกยว
 พูจากัน หยู่ในทองชั้น
 เจ้ากุมมาร คัพพานาศนอง
 การลวงฐู ฐูภาสา
 ทือสสจัน ที่หันผอยผย
 นางคัมอรคาม บ่หลบพหุลิกย้าย
 คันยารุ่งแล้ว สว่างแจ่งถสัน
 สรีจันตา เมยแพงหน่อเหนา
 คามคุดี คัวมีเกยยะ
 ว่าในวันนี้ พี่ขอลาตาม
 อันยักขีคิปี ลักพาต้องเคา
 พาลานสี ยศเรื่องอคร้าว
 คันปละจวบแล้ว จักรีบมาหา
 น้องค้อมหยูกิน ที่ในหอห้อง
 ไซจักหนายแทนง เจ้าของแผ่นพับ

สรีเราเลิง ที่รักแห่งชา
 ขวี่คม่าหยู่ไฟ
 ว่ารักนอกใสบางบาง
 รักแล้วว่าลาง รากไม้ไผ่แจ
 ขางฟูรังแคคอบท่า
 ฤว่าอันสันโค
 เจ้าเนื้ออของใบ หย่ามาพู่หนึ
 หยู่คี่คว่าโซอะ
 แลแล้วเนคคองจับองค์
 พอลืมอานง เมยรักมิ่งตัน
 จุพคันธาถูก เชื้ออ
 แลลาวาคหยยมคุมรยา
 หลยวแลเชือร เหมือนเคือรไหลคัน
 จนสามโมง เติงบายคอง
 เขาสุทองเสยยา
 จักภลลนา ที่หมคชาสัง
 คี่เป็นค้ำบางผางราย
 จนรุ่งชอรสายัน
 หน่อโพธิ์ญู คี่ลูกสั่งเจ้า
 โพรอะองค์เรารุระ
 ที่หน่อเหนานางงาม
 สอดนิกุมคาม โซอะหาแม่เถา
 เป็นมาคาพ้อท้าว
 ทานรับสั่งให้ทวยมา
 สรีจันตา ที่รักคูปัง
 บอความค่านองบับปี
 พี่ขอสั่งเจ้าลาไฟ

บิรุจักคิด ไทพิษหนไหน
สรีจันตา แมยีนโสกเส่า

สวรพรบิตตา คัสภาภัก
เจ้าคริป วาบีเป็นสัง

นี้หยุคีนคยว จักไฟคองเต่า
นองหยงจักตาย เพื่ออความบียะ

เพื่อรจักเล้าร้าย คอายหน้าเขา ว่าพรองค์เรา บิรักสักหน้อย
คัสมเพิงเขา นินหากล่าวถอย

เข้าป่าคอง บิรพงป่าไม
บิสมว่ารัก ฟูนักบิเปียง

ยังบิควัน คัจักหนีหน้า

คนทั้งหลาย ไผจักลวงรู้

เจ้ากุมมารนอย ตอบถอยวาจา ว่าบิยาภา พยาไฟโสกไหม
เหมือรกันกับเรืออ คันไหลล่องไต

บิหอรมิไหน เรืออจักหนีน้ำ

นิกานรีปรอรร ยอธาชญาเตง
สรีจันตา แมจันฟองแปง

ว่าการจำเป็น ชื่อเจ้าหยาละ

แล้วกมกราปนป ชลีสนตาร
สังเวทใจ อาริจองทอย

แล้วเคินออกมา บอกภยายักข

อนูมาท้าว คิวาขิปตาม
พ้อมบิซางซัด ไซگانเลกะหนอย

เข้าเป็นมาตา แม่นายคีนคื้อ

กันไคสมกิด คัจักสักเสิญ
ภยาพาลา คัจักเคิดคใหม่

เอาเมยมาเป็น ไผหลักคู้

ไกลเมืองมา หลายเคือรคองเต่า
ว่าพรองค์เราที่รัก

ฝากลูกเต่าวงวัง
จักช่วยวัง หังคัวเจ้า

หนีจากไฟคว่างละ

คิดถึงเจ้าองค์เรา

แทนมจักทวยรอยบาทไซ
บิแทนมพอกผายมาเมือง

ว่าหยุในเมือง ผันถึงรอดเข้า
เหมือรยิงพลามักชู้

ว่าธระเจ้ามีมา

เจ้ากุมมารนอย ตอบถอยวาจา ว่าบิยาภา พยาไฟโสกไหม

เทมบิพายชยุถ้อค้ำ
ยอมไหลล่องกล่าไฟเอง

ชื่อนองจุงเลง ไร่พิจดีแจง

คัพอพิงทันหนอพ
ซึ่งคว่างซาไพนาน

เจ้ากุมมาร ดูบปหลังสั่งถอย

หยุบดูบปยังพรัก
ตามเหตุคนผลความ

คันมีเหมือรความ ลูกรักกล่าวถอย

เหมือรขึ้นคอยชันลากล่อ
บิควรรล้ามหิยาวเมิน

มาไกลนานเมิน คันว่าบิไค

ว่าเนาแอวไฟคูปชู้
จะเสยเผาคุณชาย

จะเสยเผาคุณชาย

แลวคืบอกชี้ คำบลกกฎหมาย
 เมืองยักชัฒติป บัไซมิไกล
 เหมียรณิตองเหลือง นอรกินเคคะไม
 คันไพรอกแลว कुงหันกัปตา
 หัลยบเซาหลวง บัไฟจันจัย
 แลวโวยพอรไฟ หิมิเซยบ
 สพพพยาธิ จุงคาคคาคน
 คันว่าพหหัน หิมานอมหนา
 คันไคแม่บาย หย่าหยูรังเรืออ
 หีคิคะรอกนอง เจ้าสิเนหา
 คัจกบักิน ภิกษากราบเซา
 สวารเจ้ากุมमार บัชานคอบทา
 สอรสั่งแลว คักมณฑสา
 สรหลคใจ โพรอะเปนทวงของ
 ชื่อวางคววม บทยาวเปนบั้ง

ฝ่อปายมีเรา หิสสนนไค
 ไกลยาวนานป่าไม้
 บัมีสาคกังสุคคา
 แมพรบิคา คิมิหญูหัน
 ทนทกชินนตร
 หย่ามิชวากสยัรกลางวน
 ยักชเยนยน เลืออสิงไทยหมา
 หย่ากักกุมลาเลือกเนืออ
 หีเรวริปเตากัปมา
 สรีจันทา เมยรักแห่งเจ้า
 คิคเดิงองค์เรานอฟ้า
 พังพู่เจ้ามิคา
 กัปเข้ามา ที่ไนหอห้อง
 นั่งนิกหยคอยยาม
 ยอบยังค้อมทลฐ กอรแลนายเหยย

บท ๑๑

บททสสา อานมาคัมยร
 บัเนาจักมยร เรื่องราวสัปเสจะ
 เหมียรสาคลา ไหลมาเคือมแดง
 คันสามโมงเดิง บัไคยังเยา
 ชันนังนิจ ที่หลังหงดา
 ผททสิน แวควยรกัปหน้า
 สวารอนูมา กัปทั้งลฐรัก
 บัอกอกรราปนป ไคพปกุสล
 ปละโมสสา ชันชมไผ่อาง

จักไชบอกฉยร ที่บหลิปเอคะ
 จักเคคะเอาควง พรธัมมมาแจง
 บัมีบกบางเทิกเทา
 พรหน่อเหนาโพธา
 เหมียรคังอชชา ชานบนเมกผ้า
 รอบบรังคาพอยักช
 คัแห่งรผอเหงอพายบน
 พรทรงพล เจือ่งฟ้าบุญกว้าง
 ถวายพอรภางเกิมยู

ที่ไพร่อกถึง ผดไพฐลู่   แฉวที่ห้องเมืองมาน
 เจ้าหน่อเนื้อออ ออกจากสรวาน   ห่อวิมาน ไพหน่น่ายไค้
 จำสำคัญ ที่ยกบอกให้   สอคกงไภยลยบโละอะ
 ลัวร์แคลลุกขา บงชางไล้โพอะ   แหนส่งคนด่าียง
 ไม่เพาไม่แงะ หยากยวยตามโขง   ฟื้นลวง พุกออยชอบกว้าง
 สมุลลแวง จันแคงทัวชาง   หอมกินคันรทเล้า
 สารพีหหลวง พูเ็งบีนเท้า   สนสอคเข้าชมควง
 หมากกอกหมากนะ ส่วนป่าวไม่จวง   ปังไบพวง คยอมนคอกส้อย
 หมากม่วงคำแคง เหมือรแกมสาวหนอย   หมากชางคอบลुकใจอะ
 ลำสาคลำไย เหม่าสายคุโอะ   ฆมอกเอื้องนานา
 หังกวลำกัก แลเกสสนา   ฆอรคอกเบ่นยา รากาบีหนอย
 ครแบกหูกวาง ไมยวงเปนนอย   ฆคยรคงไม้ซัก
 ไม้หัดคานควาย เหม่าสายหมากควัด   คินคังหุ่มไบมั่ง
 ไม้หยวไม้จूर สังก่าสุคสูง   เค็อกอขงไซรูง นมั่งวิหมากหา
 เคยะแลสน ลอยบนเปนน่า   ไม้คอรคาหมากซัก
 มุกนอยมุกหลวง มีสารภัก   สักสิ่งถาวรนานา
 ลัวร์แคณก วิหกปักสา   ฆาฆวาพทา อีลู่แลอื่น
 บ่างโละอะแฆวคง หมากปกเข้าหมีร์   ครเทวาวอรรว่ารอง
 ชุคนพ้อเฮย แลหมอปากว่อง   นกชอกชองผีภาย
 นกขุมนคเค้า นกเป่าฝุงหลาย   จีบหยุ่งยังยาย คินผลหมากห่มूर
 กาลาปหงสา พทาทางหूर   นกยุงค้ำแอนพอร
 หังนุกคัว จีบเพียคุมรอง   ฆานฟุดองเหมือนคน
 ว่าเจ้าเหียบเจ้า จะเข้าไภยสน   หลยวผ้อลง เปนนกฟู่เทลूर
 พ้อลแวงใจ ควงไรยคีนเค้น   หวังจันทามารยกรอง

เถาเอกาคน บ่มีลูกน้อง
 หันแต่หมู่มิ คีลีเขาขง
 แมงว้างแมงโย แมงแคงมาหื้อ
 ง่อมังใจ เคนไฟสอคโอะ
 กว่าจักโคพบ ยิงอนาโด
 ราชชสีสิงห์ พยงโฆโคงเกา
 ลมั่งจัวแคง เคนแฉงสอคลว่าง บุนุรข้างพงชา
 ลมั่งลโว มีมากหนาหน้า
 เหนคูกเสื่อปลา ค่างลิงวึงเตน
 อื่กุกคือสุข สอคคองโอะไซ
 แคมีปีกไซ บินไฟอกโ
 คันคกเขาหลวง ไฟพิษฝ่ายหน้า
 คื่อเลงลง รวงเหล่านัน
 หันแต่เคคะไม หยวแห่งเป็นสาย
 ภางค้อมพื่อเหลืออง คันถึงรุ่งแจ้ง
 คัพากันไฟ เขาคงหลีบพั้ง
 เจ้ากุมमारน้อย คชักหงฉา
 คื่อหาคคน ไนที่หลีบพั้ง
 คับหันโย สอคคอยถึชั้น
 นังภินิจ หยูไนสนฐาน
 คีคะไนใจ ว่าคงแมนหมัร
 คอยคื่อลงกาย เขาไฟรอกแลว ถามไถถองตามลาย
 ว่าบ้านเหล่านัน คุมคั้งเป็นสาย
 มีคैनาย มานั่งหมองหมยง
 เก้าแกแลหัน พรองคั่นอไชย
 มาหยูป่าไม ใค้พ้อชาวปี
 บ่หันหน้าโย บชชาไฟรฟ้า

ลักปากว่างคอยคอง
 บุหลงร้าวอร ร้องว่าจื้อจ้อ
 สยงโยคังแคงโกอะ
 นัมหมัรเส้นหลายโย
 อรัญโย ป่าคองคองเกา
 กวางฟานเยืองเรคชาง
 ค่ำแนหมีก่า ทรายหลิ่งเหมร
 ปาวเพียเคเรือถึงไม้
 เหมราชไกลสิงห์โท
 คัวไทยโท เทาข้างพายกล่า
 ที่อนุมายอกชั้น
 หันคูปคั้งรงยาย
 หลายคูปยาย ภางคิบภองแห่ง
 ภาวกัยชปากแคงเหล่านัน
 โอะหาเคเรืออันญูชา
 ลงสู่ถานา ที่ริมคูปคั้ง
 บัวรเวนเหล่านัน
 ไฟหันแม่เกากุมमार
 เผ่าคูปบักขมาน คุนคยวหยูหัน
 เป็นแมนายบ่แคว
 ถามไถถองตามลาย
 บ่หมี่ผู้ชาย ไฟไหนหมคสยง
 หยูคูนคยวป่าไม
 ปละโมคสูอินคี่
 หนีจากเมือง พาลาแหล่งหล่า
 ฝูงชาวคยวชาคเชื้ออ

ฟังขมาถาม บั้ไ้รุ่งเรือ
 ขงเขตเมืองยักข์ มากนักคราวไกล
 หมูยักข์มีคิปี เขาไฟแต่ก็

คันเจ้าหลาน จักหยุดรุ่งเรือ
 คันเขาพอกพิท หันบ่เป็นกาน
 ไฟสู้กันกิน ลยงทองอาบใส่

บ้านี้ค้เป็น แม่พรเจ้าข้าง
 แต่เมื่ออายุ พรชนนสา
 ยักข์มีคิปี ลักเอาป่าเถา

ขึ้นป่าอาหาร เขาได้มาไว้
 พากันลี้กขึ้น กินสยงเป็นชา
 ป้าค้จนใจ ช้อมาแบ่งส้ม

โพระเอกาตน บั้มีพี่น้อง
 บั้มีลูกภิก หมอคุมหุงแกง
 สวรรเจ้ากุมมาร ชนคิงพ่อหลู

ว่าชาเป็นหลาน บิตตาพ่อไซ
 แม่นายคยวนี้ หย่าโสภหมองเหงา
 หยุฝากสาครอร ฐเลฝายหนา

เขาบ้อจมา ที่ขงเมืองยักข์
 สวรรคัวขานี้ ไค้ซ้หงหริน
 สวรรมารคา สไฟออกเจ้า

แม่ลี้มแลวคา มาหยุดของชั้น
 เล่าแต่เคา คันรายปายณ
 ที่แม่นายฟัง ความมีหนามสยร์

สวรรแม่นาย จากเมินมาลา
 ลูบหลังหลานน้อย ว่าโอ้ยทุกข์
 เมื่อกแม่พักมา เจ้าหลานหน้อหลา

ว่าเป็นเฝ้าผู้คนไค
 ชุระสิ่งไค มาถึงที่หน้
 เขาจะหาภุชชาขึ้นเนื่อ

ไนที่หน้เมินนาน
 ภาวกยักข์มาน จะจับตัวไค
 กัวจักบันไลยมวยม่วง

เมืองมิ่งกว้างพาลา
 ภยาพาลา ไค้ชาวชวบเขา
 มาหยุดในคองป่าไม้

บั้แกงออมคตมภุชชา
 ภิกเกืออม้ทว กินคิปีบ้คัม
 พ้อกินไปกลางทूरทอง

อดหยากเขาเขลือแรง
 เขากินแกงแกง เหมือรกินชู้
 ยินอินคูแม่ไซ

หีร์ยวรีปไค้มาเอา
 สวรรทกองค์เรา เจร่าพีชา
 ยกกลมามากนัก

เทิกน้ำกว้างวาริน
 โหอะเห็นบิน จึงถึงแม่เถา
 วิมาลากรนั้น

พักพรากบ้านเมืองคูน
 คามยุบน เพือรช้ป้ไล่มยร์
 จนหมคความบอบข้า

ไค้ยินเรื่องถ้อยฟังทัน
 นำคายวาฟัง ลงย้อยอาปหนา
 ยังบ้มาสู่ทอง

เอาปฏิสน ทั้งหกพี่น้อง
 แม่เด้าบ่มีก จักไค่คั้นหน
 เจ้าหลานขุณมี ยังบ่มีรักัน
 ก็เปะกุสส แม่เด้าแท้ก
 แม่เด้าแก่นัก กัวยหวบ่เบ็ง
 ไม่เท่าเปแรง ทุกวันยะอัน

สันโคจักเมืออ บ้านเมืองรอดทีเกะ
 เจ้ากุมมารน้อย ว่าหย่าเค็งใจ
 แลวคัซาราย ห้อเวียรยักซ์เด้า
 หม้อน้ำกิน เอาไม้กะฐัง
 แลวเอาแม่เด้า ขึ้นขึ้นบหลัง
 ไพบ่พอไกล พันคงป่าชั้น

เปะโกลาหน มีกลุ่มหัวทอง
 ก่องไค่ไม้ฮอร กอรดินสัสน
 สัวรกุมมาร โพธิสัตเจ้า
 พันณะนาย ลมทรายภวักซ์
 สปซากยักซ์ ตกลงเหมือรณ
 พันแลธี ตกหงายแผหน้า

บ่วยเจปะไฟ ปละหมานหลายร้อย
 บ่แพ้อานบ่ ซากสัปรหาร
 เหมือรคังแมงมาย บินกายมาเข้า
 จนหมคทั้งเมือง บ่ไค่ชทอน
 บุตรคหุ่มยักซ์ บ่เสะหลือเหลื่อ
 ไผรูไชน วังไฟจันจัน
 คัทะลุมบอร บ่ไค่เสะไว
 กรสัคหน่อเนื่อ คัซกหงผาย
 ซำว่ามีแถม ยักซ์คัทหนึ่งอัน

บ่รู้จักเจ้าสักคน
 เมืออสูเมืองอน แลมสองว่าอัน
 เ็งอรัญญูเซตยักซ์
 หลางเปะสเปเจ้าเด้าเก็ง
 เปะกิลีเล็ง พุกอยชอบชั้น
 ซำเปะอรัญญาเล็เกะ

คัสักแต่เจ้าเอาไฟ
 ว่าจักเอาไฟ ที่หังต้องเต้า
 บุษรูปเรพาคพุ่ง
 ตกแตกบางเพ็ง
 หงพรธัญ ไทอะเห็นจากหัน
 ยักซ์ไลทวยหันโห้ร้อง

อากาศห่งพายบน
 ปาวเป็ปน ทวยเอาแม่เด้า
 เอากณเซยยักซ์รัก
 ตกจากห่งพายบน
 บ่อาจรน คาบพิปถยรกล้า
 เ็งมทิมาน้อย

พ้อหมคเกือบสยงมีมาน
 ไทอะวังซาน ขึ้นมาเคือมเข้า
 กองอากั้วูรอร
 กลับป่พอกผายคั้นเมืออ
 เชื่อซาตวงเคริอ คีคิบที่หัน
 คันเ็งเ็งหันหน่อไช
 มวยมอกสยงตายวาย
 กายคิลี เขาหลวงชอบชั้น
 มีวิทธีแรงไทยยศ

กินกฤษณา บั้แห่งเหือกคงค
ตัวนี้่งเป็นนิจ โหอะลยงอดตา
กำลั้งกิน บั้ไค้ออกัน

หันโพธิสัต คั้สวะชากข้าง
เอ็นซุรอง ว่าชาตสตรู
จักจับเอาตัว ลงมากินส่า

ริบโหอะคาม บั้ไค้ออสัง
เจ้าเอาคาปทิบ คักคู้ปกุคลิน
ส่วรหน่อกุมमार คั้พามาเถา

หอกทิวแรง บั้ไค้ออสัง
ไฟถึงต้นไม้ รมคั้สาชา
เจ้ากุมमार หังหลานแม่เถา

อดตมา ทิวหนหอกแห่ง
สายที่แพง ค่อยฟังบทหน้า

วันนึ่งไค้พามา
คั้หน่อโพธา โหอะमारอดหัน
เป็นนิรัตนัย่าง

โหอะวี่งขึ้นทวยชู
มาข้ามหัวกู บั้คุดาหน้า
กั้ปกฤษณาเนื่อซาง

เถิงที่ซ่างหงบิน
ตกเหนื่ออกิน บั้ไค้คอบเจ้า
โหอะผานมาบั้ยัง

เหนตะเหนื่อยสยงกายา
ริมแมคิงดา ชักหงชูคเข้า
ยังภักจอกฤษณา

หยุดภักจอกเอาแรง
บทนี้้วางคำก้อรแลเจ้าเทียบ

บท ๑๒

หกบุคตา ค่อยหาหน่อไร่
ชบยงเขาน้ำ พ้อบมีกิน
หมากปूरพูยา คั้คคหยากัน

สพพฤษณา ที่บันทุกซ่าง
โพระหลายหมากมี จักชี้หาไหน
แล้วเป็กส่ากัน ว่าคั้ันสมอ้าง

จักเป็นหน้าไผ ที่ไหนจักแพ้
แม่นายเถิงแล้ว กุงบอกตามถาน
กุงมูร์คินมา หย่งแท้เป็นหมั้ว

ริมที่ไกล ฝั่งน้ำสายสิน
ลคินทิวา วันคั้ันหญูหัน
หาวลมคายเป่าวาง

บั้เหลื่ออเสษสยงหมคไฟ
มีแต่คิงไฟร คั้ลึป่างว่าง
ไค้แม่นายมาทยงแท้

องคั้หน่อเจ้ากุมमार
ของเก่านาน เราคั้คก้อรอ้อ
เมื่ออพักพันย่ายักข

พรบิตตา เหมียรจักฐัต
 หมายเอาภีรุด ย้อรเพียรสังกา
 ว่าจักบรรทาน บัญชาควรรสิ้น

ชาติราการ หังนายธาศไซ
 จักเอาชีวิต หีมิตอัคตา
 คันกุมมาร เอามารอดหนี

คำหน้าคำหลัง จักไค้งยมมิต
 พากันนึ่งลอม พร่อมคำเป็กสา
 เราพากันพัน หื้อปุกชบ้น

แล้วเอาแมนาย เมืออรยวรีปไซว คัจักงยบไค้ความเคิม
 คันเมืออรอดแล้ว กุงไค้เสลิมม์
 ฝูงบชชา คัจักอวกอวาง

กุงเป็นสมเคจะ บัไค้ละไว้
 ฟ้ากันชักซ่อม พร่อมหญ่ในปาง
 สวรรเจ้ากุมมาร หึ่งงชอบชั้น

คันหายอิดหิว แคคยมร์มภัก
 ชามป่าไม้ คานคองพริกชา
 หักหอมนทพร หีมี่ใจข้อง

คัจักยนทง หึ่งหยุกยังภัก
 เอ็รยกร่อง หักนิเวสน
 สรีจันทา คัจักเข็ญภักหนา

ไค้ยีนสำนยง สยงเจ้ารยกร่อง บัเส็ยชुकน่ายลงมา
 นางวีปรัต ไฟสังบิตตา
 แล้วอริฐาน ไหวววนเจ็องหง่า

คันบุญขามี่ หลางเป็นคูปอง
 แตะชาติแล้ว หลางไค้ร่วมกัน
 ช่วยบ่ารุง: เอาบราสาตชา

ตรีแคงที่เรามา
 ใจ้วางอาชญา: เป็นคำแก่นหมี่
 บัหมายภากรัญโหมไว้

คันบัไค้กัปมา
 แค้กอรมา บัหมี่ยะอี่
 บรگانไค้คัจักคิก

หย่ามกัอิมใส่เสยยา
 คันว่าไค้มา เหมือรนิกะคั้งอัน
 สวรรกุมมารหน่อไซ

เก็มสักณา หีซาไค้ยกวาง
 สวรรทนางแม่ไซ
 สักเข้าคืองคาง

ยื่อหาหนทาง จักมารอดหนี
 ยังเอาแรงทอบภัก
 คัจักแม่เดาโหอะมา

ชามสาครา คันมารอดห้อง
 สรีจันตานองรัก
 เวหาคทองพายบน

นัควยรวน ยังลือหญู่ดา
 ยื่อพายบนเทษทอง

บัเส็ยชुकน่ายลงมา
 ช้ออ่าลา ชนคัพ้อเจ้า
 ฝูงอินทพรหมเทษทอง

กัปเจ็องเจ้าโพธิ์
 ช้อองค้เทวัน เทปหิปชุทหา
 โหอะคามไพทยาชา

สวรินทา หยิบนฝากฟ้า ชงชาบถ้วยนางวาน
คิเนรมิต หักสุราน ห่อวิมาน ชานทวยหน่อเจ้า
โพธิสัต คิริปตองเต่า คามทางมากอรนั้น
ไพโรคนรังคะ เมยแพงเชิงชั้น คิทยุกหยู่หันพายบน
โหระหอรยัง ที่เวหาหน แล้วย่อน ลงมาลุ่มไค้
รยกรองหา นางงามที่ไกล จุพคันชาลุตทาว
นางไค้ยีน คิริปฟ้งฟ้า ไพบอกพ่อเจ้ากุมภ
ตามคังกิด ชุคนเหมือรกัน เวเชยยั้น คียกตั้งขึ้น
ตามสรเคจะ เจ้าบุญบ่ดิน ติดทวยไฟเพื่อรพอง
จากที่นั่นไฟ คิเถิงเมืองน้อง ที่มารวมห้องหัวอิ
เจ้ามาภกรอง หน่อนงสรี มุกชวดี เหมือรกันชู
คียกมาตาม ค้วยความขึ้นสู โหระทวยชูเจืองฟ้า
หังสามวิมาน ทวยมาบ้ชา ลอยเมกฝ่าพายบน
ตามระยะ ที่เวหาหน เวไซยอน ทวยคบายเป็นเส้น
สนุกโหนโหน พานางแอวเทลดร คามกงเขนที่รีบ
ลำคิป์มาเถิง ที่ไกลริมทับ ภาวกที่เจ้าหกคน
เถิงริมฝั่งน้ำ คิภักยนทง สรเคจะสาละง ที่ฝั่งกล้ำหน้า
เวลาตรทวี่ร ลงแลงคำหลว พรสุรียาเหลื่อมลัป์
เขาพรสุเมเน สยงแสงพรยัป์ จะคาคำเข้าลาคี
แลวคิสังนัต แมควงสรี มุกชวดี เทวีมิ่งข้าง
จุพคันชา ที่แพงใจอ้าง สรีจินทานาศนอง
หักภวิมาน หยูริมเทษทอง ที่คานั่งหนึค้อยเรา
คันไฟพร้อมภัก ที่ทับฟุงเขา สวรรทองค์เรา จักหันหมู่เจ้า
ช้ำค้ำสัตว์ หังทกหน่อเหน้า คันหันยิงเลาเลิกล้ำ
จักมาหยลกคฺยว คิหน้าบอบช้ำ คันจักห้วงห้ามหึงนาง
คิยีนผ่างร้าย กิปกุนไนปาง จักเอาแม่นาง ไฟฝากกล้ำหน้า
แลวจักกลับคิขึ้น พากันหยูถ้ำ บิ่ที่ยาวเมินเนินช้ำ

สวรรสามนาง บิขินตอบหา
 แลวข้อพอกพิก มาหยุดพร้อมกัน
 สวรรเจ้ากุมมาร ก็เอาแม่เถ่า
 สวรรหงทริน บัดลวงล่า
 แลวเอาออกไซ ไฟที่บรม
 คันหันกุมมาร พามารอดหัน
 เอาแม่นายไฟ หนีในที่ลับ
 บรรทานชีวิต หนีคอกาสัญ
 ขึ้นชุกุญชอร แลวรีบคองเต่า
 ในรัตติยา บิโคหยอรถด
 ในคืนนั้น บิยิปหลับไหล
 สวรรเจ้ากุมมาร คัดายหยุดหัน
 คันสุริยา เบ่งขึ้นพันฟ้า
 พ้อสามโมงคอง ปยงขึ้นปายปาย
 คณินสังกา พรไชยสลัง
 เลียเข้าสี่โมง มาหนั้นช่นฯ
 คับพอกพิก จิตเจตสังกา
 พาลานสี บิหยุดหยุด่า
 เป็กสากัน หนีในเทศทอง
 ทั้งสามนางยักษ์ มีความสงไสย
 คันพันสาครอ สามนางหนีหน้า
 บิหันยูณ คุมปางคนยิป
 หันพรหนีออ ทอคองคันคาย
 นางชัตคาหัน คัดกสลัง
 คิริปลงมา หาเจ้าเจืองชั้น
 ว่าเจ้าที่รัก บรรายักษ์ทั้งไซง
 คังถามาคาย หนีริมที่ไกล

ว่าเจืองเจืองเจ้าโพพัน
 ข้อหนีรีบหัน วันนีพอกเต่า
 ชีงชานบนฝากน้ำ
 เข้าค้ายคังคนชุม
 หกองค์ชุม หนีในที่ลับคัง
 คัพากันลุมจับยิป
 แลวจับหนีหน้าโพธัญ
 พากันรีบยัน เอาตัวแม่เถ่า
 บิรังล่อนึงงค
 ทั้งหกพวกเจ้าพาไฟ
 รวบรวมไฟ รีบเร็วจันจัน
 โพระกมมมาหันตอบท่า
 นางหยุดอองคชาย
 บิหันองคชาย มาถึงรอดหัน
 ว่าสามโมงยังลวงพัน
 พรเจืองเจ้าโพธา
 ฤาจอมราชา เลียเมื่อแหล่งหล่า
 สามเวลาพันอง
 จักคิอะสิ่งอันสันโค
 คัยกเวเชยย โหอะตามหาเจ้า
 หนีลงมาที่ทัพ
 หลุหลมมสยงช่าลาย
 หงายนอรคิน ที่หน้าค้ายคัง
 หยุดบราสาที่นั่น
 พากันหอบอุมเอาองค์
 ณีกายภง บิชำระรายโค
 จักถึงพาลาแห่งทาว

คือคน ร่ำรวยๆ
 คำนธานาค้อง กอดเอาหัตถ์
 มุกชวดี หอบองค์หน้า
 ว่าโอวยทุกขี รัตตงป่าไม้
 หมายถึงบาทท้าว เป็นสามีกา
 มาละทั้งสาม หมูชุกชว
 หนีจากบิตตา บ้าเมืองกว้างไว้ ไพรอะดูความรักเจ้าทวยมา
 เจ้าที่รัก มานอรหลับตา ละชชชช สามยิ่งข้าเจ้า
 ไพล่เสียดยว ซึ่งทุกขโลกเส้า ที่สามนางเราพี่น้อง
 ข้าเป็นมูยึ่ง กลางคองเทศทอง ลูกมาสั่งข้าสักคำ
 เทอะเจ้าที่รัก แม้นินทุกขี อรัณญ ป่าไม้มีคเส้า
 จักหันหน้าไฉน เหมือพรจอมเหง้า ที่โงงเมืองเราเชคยัก
 แลวไหววอรหา หมูเทพพรัก อันหุญเอือรกว้างในโคง
 อินท์พรหมหุญฟ้า ชันทั้งกม ข้อช่วยอาดม จิตใจแห่งเจ้า
 แม้อรณิ สี่ท้าวผู้เถา ข้อช่วยเยายาโบรตไว้
 ที่ไคอินทรี เจ้าควงคอกไม้ กลับพพื้นไคคืนมา
 คัจจชชช ในคางจิตตา หัททมา องค์อินท์หุญห้อง
 ที่นั่นอินทา หุยมบโขงคอง ครันชชช เหตุเลงลง
 หันพรหน่อเนื้ออ ท้าวถึงเหนื่อโขง ในป่าคอง คีรีชอบชั้น
 หันนางทั้งสาม หอบองค์เนื้ออฝัน ที่นั่นร้าวอรวาน
 พรอินท์เจ้าฟ้า ส่ำแดงสนธวาร ที่เปนมุมมาร ชายเลาหนุ่มหน้อย
 รูปปร่างสสัน เรางามออยหลอย บัหมี่ที่หยมบรยบชี่
 เข้ามารองใจ พู่ไฟนั้นนี้ ว่านางหน่อหน้าสามคน
 งามเหมือรเทพทีป เทพพาลงหน มาเวชวน กัปชชชชช
 อนิจจกมม คายไฟแมนหมั้ว บับังควารโสกทุกข
 เคมให้ปานไค ที่ไหนจักลูก กัปพื้นไคคืนมา
 แคจะลวามเนื้ออ เปี้ยหลอรอดตา คันมอรณา จีวิตชชชช

จักคืนมาแถม บั้มี่เป็นหมั้ว
แถมหมักัดใจเสย มันสยงวิมุค
มาทวยพีเหือะ เมืออหุ่ยทวยกัน

จักเอาลาปมล สิ่งโคคักได้
จักหุ่ยกัปนาง จนสยงซำมยร
ส่วรตัวซำนี้ จักบอกตามจริง

ที่บ้านเมืองเรา คักโทไทยักกว้าง
นานาทีสสา บั้มี่โคหุ่ยอรรค
สพพโลกะ ส่วยไล่วัดดา

ทั้งรัชชคา เงินค่าชุหนา
คักนางไพ จักได้เป็นเคลลา
สามนางนังลอม คอบค้วยวจจี

เตมบั้มี่สำแดง คักหันเป่งป้อย
ส่วรตัวแห่งซำ พามาค่างกาย
โคความยากนัค ล่าบากอ็คตา

คักออยอดสา ทั้งอคหยากกัน
เพือรทุกชเพือรตาย จักหึละไว้
คูลำมรัค เงินค่าแหวรไล

คักบั้มี่คืนมา คักจักม่วยหน้า
เจ้าทยามากวร อวคอาจกลาวชึ
อินทาคนทีป ซำกัปแกลง

เข้ามาช้อกิน ยังชากแห่งเจ้า
ภิลลาไล บั้มี่ชึชีวิต
แล้วจักส่งนอง เมืออเมืองทั้งหลาย

มีแต่สามยง เลืออสิ่งอาคอ้าง
บ้านเมืองทั้งหลาย คักไกลเขตค้าย
สามนางเหล่านัน คอบค่านบราไลร

ปุงคนเรามนุสส์
กมมเพือรกลางมาหัน
ซำหันจักคัก เหลืออที่มาให้

จักตามทวยไพชวยลยง
ลยงหน่อเห็นาสามยง
บั้มี่มูยง เป็นคูลอแอมซาง

มหาพาลาไทยยศ
แสนส่วยเจ้าเมืองมา
อัพภรณา แมนเนื้ออเลื้ออมา

มหาชาถีมังเท้า
เมยมิงคันเทวี
เจ้าคักคุณคัก ไช้ชวยคักค้อย

ว่าเป็นคนคักแลร้าย
โคทุกชยากน่ายเดินมา
มอรรคา ไกลยวชอมชั้น

บุ้มี่รคันป่าไม้
สปลชากเจ้าทวยไพ
มีแต่อาไล มั้วรัคแห่งซำ

ในอรัณญาทีนึ
จักช้อหุ่ยค้วยตัวแพง
แพงเพคมา เป็นยักทองเต้า

อันคักปเมืออมอรรคาคักมิก
ว่าคักกว่าอันทุมค้าย
บั้มี่มูชวย กลองโคจงป่ากกว้าง

ภยคักโขควางคักนรัย
บั้มี่ควรรหุ่ยหนึ่มี่ไทย
ถึงไกลยวาวนาน ชอกฟ้าแห่งหลา

คู่ข้าทั้งสาม บ่หมายกัปหน้า
คั้นเจ้าจักกิน ยังฉวีรกนอง
กำลังรอรอร เลือกแคงหวานหวาน

บ่ไซ้จักล่า เจ้าฉวีเพื่อรข้าง
คู่ข้าชื่อเฒ่า หืดมคชากรช่า
หืดตายชาคมิต คัปจิตเปณฉี

ยักชะอินทา ลวดเล็กกัปหน้า
แล้วกัปเปณพราม เขามาบ้ชา
เอาโอรภูทูป ลูบป้ทักหัวใจ
คอยพื่อนองค้ สรฐาหน่อเหนา
ทั้งสามองค้นาง ค้ไหวควายครบ
ฉวีชานี้ หากตายเปณฉี

เจ้าได้มายา ยังฉวีแห่งชา
พรคุณหนัก ยิ่งกว่าชีวิต
บ่ถึงป่าชา เขาคงจันจวง

คั้นเมื่ออรอคเมือง พาลาแหล่งหลา จักซื้อคีนมานอนบ
บุชาคณ ชื้อได้จวบพ
พราหมณ ว่าหย่าทุกชี

เราเปณอินทา ไซ้คุณตองเตา
สวรเจ้ากุมมาร ได้ยีนกล้าวชี่
รุเปณเทพทูป คักราบหันสา

ทั้งสามิกา ซายาหน่อเหนา
หืดฉานภิกบ บุรีทั้งโขง
คักราบบาทา องค้อินท้จอมแห่งา

เมื่อสูเมืองนางเทษทอง
แหนมมกินหมูชานงคาน
สวรเจ้ากุมมาร ทรายพ็อคค่าง

สำอางเยนบอบท่า
แล้วจักวิ่งเข้าอาคิ
ไนปรูวี กัปฉวีแห่งชา

บ้ชานค่าไฟคอบท่า
เพตยักช้หม่าสุรไฟ
อาบหัวไฟ ไนกายแห่งเจ้า
ลูกขิ้นมานั่งนบ
สาสวรสยงยีนคิ

เหนือบถวี มิ่งมอรัวยหน้า
อันคัปชีวามรัยมิต
เหมือรเปณพ้อชาทั้งพวง
คู่ข้าทั้งพวง บ้ตายไฟหน้า

คั้นเมื่ออรอคเมือง พาลาแหล่งหลา จักซื้อคีนมานอนบ
เมืองบูเจ้าไทมมี
หืดสวัสคิ ทั้งสี่องค้เจ้า

ตามชุมพุลมนี่
ทั้งสามหน่อเหนาซายา
สวรอินทา ค้อวยพอรเจ้า

ค้อยวูฉีเจ้าเวิญองค้ -
หมูสมยง กัปองค้หน่อเหนา
แล้วซื้ออำถาทาไซ้

โทหายนหง ที่เอาชอร์ไว้
 โทอะออกยก โฟตามวิถี
 คันรอกถึงสวร อุณฺณวมสองเภา
 คัฬาสามนาง อันเป็นสะไพ
 หังบริงค วิมานห่อโขง
 แลวคัฬว หังสามหน่อเห่นา
 นปบาทา บอกลงเป็นสไฟ
 วิมาลาท้าว พัดคมาถวม
 ยูโคซี่โค มาเป็นลูกเต้า
 มุกขวคี่ บอกลงแห่นชั๊ก
 คางคูนคางคากย พูรีรัฐา
 ยูนี่จันทา ซ่าไกลชอบขั่น
 มุกขวคี่ ตัวข้านี้แล
 เมื่อออลูกรัก แม่เข้าโกสน
 คันจากนั้นไฟ แลมเมืองพายหน้า
 แต้นั้นไฟ คัไกลมากนัถ
 ได้มารวมรัก ยูกวิวาทา
 สัวรวิมาลา คัหายโสกลเส้า
 ว่าหยุค้วยกัน ที่สวรคอกไม้
 หังสามลูกรัก ไผหย่าปองเหลื่อ
 คอยหยุรักสา บั้วแพงที่ไกล
 หื้อคเอากัน หย่ามีบั้วซ่า
 ได้มารวมรัก ยังสามมิกา
 แม่คัยณคี่ ชื่นชมสว่างสู
 สัวรเวไชยยน หีย่ายหยุคั้ง
 ขอพิงไฟ แลมบหมบาทขอ

พาทมูเจ้าเทวี
 ชามคานคี่ลี โฟตามคองเต้า
 ที่วิมาลาแม่ไซ
 โพรคหันลาลง
 สรเคจะลาลง รีมสวรแก่เฒ่า
 มาทามาตาแม่ไต
 คามแตกนผลคความ
 ว่าชื่อนามนาง แหงสามหน่อเห่นา
 แม่โครียีนนามรุชัค
 วาหยุคางทองพาลา
 จุฬคันธา ยู่นันว่าอัน
 หยุกลางคองโกป่าแกะ
 บั้วไกลไกลเมืองคูน
 ไปปละจวบคน โคคั้วแห่งซา
 จุฬคันธารวมรัก
 ยาวยัคคว่างทีคัว
 สรีจันทา คูนันแม่เจ้า
 รักแพงองคัลูกไฟ
 แม่บั้วยที่ไผเมืออ
 ที่เหมือคั้งเคเรืออ วงสัคยวร่วมสั
 ยูโคว่าคัหลวงล่า
 โพรอะไกลเซคกล่าพาลา
 คัเหมือรมาดา คยวกันชยุ
 กัปลูกรักชคูนคูน
 พรอมภบที่สวรไน
 จักพิงว่ายค้อคองคั กอรรแลเจ้าเหี่ย

จักตามพอกพิก คึกคึกอภัย
 เถิงหกถูกท้าว มหากรสัค
 พาเอาแมนาย มาเถิงเขตชั้น
 ภยาพาลา บิถีขึ้นยาว
 พังไฟคอรรัป ยังหกบุคตา
 แลวพาบุคตา หังแม่ออกเจ้า
 หังนัตตา มายายนึ่งซ้อง
 ถามเถิงสุกซุกซุ หังนำตาไหล
 ว่าตั้งแต่มี ลักแม่เป็นเจ้า
 ลูกหูกครองเมือง พาลาहीं
 คึกเถิงออกใจ บิรูเหือกหาย
 นำตาไหล บิมีเหือกแห่ง
 เคมไค่นึงเมือง สมบัตคืบเค้า
 ข่าลูกนี้ บิยีนคีสัง
 คีตะจักตามหา บิรูแห่งเส้น
 นี้เป็นแควมญู บุคตาถูกรัก
 มีเคชริท วิทธิเชมแขง
 ไค้ชาวปีปาย พ้อชนแก่เถ่า
 พรชลดณี ปละชวีรถูกรัก
 แลวเล่าคำทุกซ์ เมื่อหูกแขวงโขง
 แม่บิคีตะใจ จักไค้หันหน้า
 โพรอะไกลเมืองขุน หลายโยโยชลา บิกินออมคัมภุชชา
 คันเขาไค้ขึ้น มสสมังสา
 ลูกหลานเหลร เขานึ่งเป็นถอย
 เหมือรสุนักขา พากันคาปคัน
 สวรรคัวแม่นี้ ออกันคตาตาย
 คายคัมคาย นึ่งลงร้องไห้

กบปีคีนกรหวัด
 คัดทางมา รัปเรวกวรสัน
 เมืองพาลาพ้อท้าว
 รัชวาวไค้พามา
 กบปีพรมารคา นอกเมืองเจืองเหง้า
 เขาสูมทวยรเทศทอง
 บราสาททองเวไชย
 พรภูวไน โสกาโสกลเส้า
 จากเมืองไพชอร์ลี
 บิมีหว่างไค้สบาย
 คายถายัง บิรูบิแจง
 ทุกวันคืบค้ำเขา
 มุรมังควยเงิรคว่า
 หททยิ จิตใจแตกเตน
 มคคาทางค่านยักข
 หกเผ่าชวยแพง
 แสงเอามา ไปปละจวบเจ้า
 ชราลวยมากนัค
 นำเนคหน้าพังลง
 ที่ป่าราวคอง ณีคิปีแกกล้า
 พิกคืบมาไค้วช่า
 พากันเอามา ที่โนคูปหน้อย
 กินแคงแคงเชื้ออนัน
 สบชากอันจัวควาย
 เเท่าค้อมคาย กินกบปีไค้
 บิมีไฟพินทีนัน

หลางเหื่ออเขาไฟ คงไภยหลิมบั้งัน โชอะหาเครื่องอันภุชชา
 เขาหันลูกไม้ อันหยุไกลตา ผลลมาลา เมื่อกมันคางเข้า
 เขาเกปะเอามา คว้าที่คนเถ่า กินไฟกางทุ่รทอง
 คีคะรอกบุดตา หมู่มุ่พิน้อง คีเหลืออที่อันอกชน
 สุกที่คิก ไหว่หากุสลด เทปทีพายบน สามดวงแก้วเจ้า
 พอยบิตายเสย ไถ่หันลูกเถ่า หังหลานรักชุกุน ๆ
 เล่าค้ายากทุกซ์ ตันรายปลายผล คันหมคยบน ไร่ร่นร่องให้
 คีหีมารคา หยุที่จิมไกล วิมานไชยเทศทอง
 บราสาทหลังหลวง เกะยั้งนั้งช้อง วงแวกเผ่าบาทา
 สวรรพรธรงยศ ออกมาเบิกสา เชียงันคา เสนาข้าเฝ้า
 ว่าจะธำชวีร์ มารคาแม่เจ้า หังทงองค์เลาสุกรัก
 หีมี่สัถนา เกิมขึ้นไหย่นัก ความหย่างอันเคิมมา
 หีร์ป่าวร้อง หัวทุกทิสสา ชันธเสมมา นอกไนชุน่า
 หีแบ่งคำหนัก หือไชยหุ่มผ้า จักรทพุทธาอาปน้า
 จักบราปคา หยาที่หลวงล่า เคือรเจคะขึ้นริมเพง
 อามาตพรอม อวคอุจาเสง ว่าถูกตัวเตง แลวแลลูกเจ้า
 สมโภช ๒ ธิ เมื่อกพันยักชเถ่า คีพ้อมัวเมามากนัก
 ถานี้แคว่รหนัก ข้าไฟเมืองยักช ใดแม่เถ่ากปีมา
 คีคะการครั้งนี้ ญู่ไคลาสา คุงรับอาชฎา เถิงสวมสิบแล
 หยาเออการสั่ง บ้านเมืองมาแก บัควรนาว่าแท้
 แม่นหนักปานใด ค้องช่าจนแพ จักถูรเกิมไค่สัถนา
 กปีองสุกรัก หังทกบุดตา หมู่เสนา ฟู่กันล้อเหลร์
 แลวเอาบาญชี มาคลวคคอยเสน เกนคนเมืองแคว่รไซ้
 หังวชกั หมู่มุ่ช่างไม้ รววรีปไค่เกนคาน
 ทุกวันคว่าเข้า คีคะล่าช่าการ สวรรจอมภูบาน พุลาาเจืองเหง่า
 ไฟเผ่ามารคา หีหรือแม่เจ้า ทุกวันคีนนอมนป
 หันพรมารคา เหงาหมองนั้งชป บัชมขึ้นหน้าสัถวัน

จอมเป็นภพ คือสสจรั
จึงถูกรดาม เกล่าปายเงียรสน
ว่าเหตุสันใด แม่หยุป่าไม้

สนุกมวรล่ำ เหลืออนิเวสส
ดาเป็นไสน บัใดขึ้นสู่

ดาเจปะปวคเนื่ออ ปละชวรคนตัว

ดาว่าของกิน บัญกักปเข้า

ผิกของกิน คัจกค่างไซ

จักเอามาไว้ ที่แม่ไคสัน

หย่าโสกโสกา เขือบอกลูกเต่า

พรมารคา ว่าไซเขื่อนั้น

ควยควแม่นี้ โสกล่าโสกลี

ราชนัตตา อันพาแม่เถา

แม่บ่ตายเสย โพรอะองค์หลานรัก

เอาตัวแม่นี้ ชีหลังหงผา

ไล่เลียตาม หยาดขยายเปนนอย คลุมบอรวังวิก

ส่วรนัตตา นั้นมีเคชวิธ

ยักข์เหล่านั้น พ้อหมคทั้งไซ

ล่ำคัปมาเถิง ที่ริมคล้ายตั้ง

ที่ฝั่งสาครอร พนแดนเขตยักข์

เวลาคว่ำภพ เมื่ออตาวันเหลืออง

คันเถิงหกองค์ คัรี่ปัจจวร

เข้าไฟในปาง ส่วรโอรธไซ

ลวดหาขยบมิต บัหันอตตา

ในรคตिया คึนนันภาอัน

กลางวันกลางคืน บัไคร้อรัง

อันพาแม่นี้ ออกจากสัณฐาน

นิกะสำคัญ บัรูเหตุคัน

กัปพรมารคาแม่ไซ

ที่บัไกลเมืองคน

มาหยุเมืองคน กัปลุกชยุ

งยบภักหยุหมองมัว

ใจชุกรมัว หิวหนคองเต่า

เคียกินเผือกมันป่าไม้

หีหาเผือกไคห้วมัน

ข้าหันทุกวัน คุหมองหม่นเล่า

ตามชักเคืองเจืองชั้น

แม่จักบอกเจ้าตามมี

ชนรณี คึคเถิงองค์เจ้า

จากเมืองภายเขตยักข์

ผู้นั้นอันพามา

ยักขพาลา ทวยมาบ่หนอย

คัคชาคบับปุดลง

พาลัดปากคง มาตามชอบชั้น

ที่หกกุมมารหยุภัก

ฝ่ายที่ไกลริมเมือง

นกนั้นเนือง หากอรัมคัถวร

มารูปเอาแม่ไซ

อันตามแม่ไคพามา

เขาพาแม่มา ริปเรวควรรคัน

ริปขันไคบั้ง

บัหันหน่อหน้ากุมมาร

ไซหกกุมมาร เหล่านีสักยู

ไซหกกุมมาร เหล่านีสักยู

แม่คิดถึงหา บัณฑิตสว่างสู
 พรายพาลา ลวดคักงยบภัก
 โพรอะความกอรันัน คักคิดสงไส
 หันจักจึง คังพรแม่เจ้า
 แลวจึงกินถาม มารดาเจืองชั้น
 คันหันคยวนี่ रुपปร่างหน้าตา
 ฤาว่าลิมเสย คันมาที่ไกล
 แมว่าบลิ้ม สัวรองครักคู้
 ชัซอรัชบ เมื่ออหงบินเสย
 พรายพาลา ลวดคยินโสภเส่า
 หักวกเสนา จักแจงเร่งรัก
 หักไคล้อมทับ ในที่สัณฐาน
 หักมีชองคยว เมื่ออยามทองเต่า
 หักเปงภักปภา มาณคาคูอยรับ
 สะโพรอะที่นั่น หย่าหักหางคา
 อามาทไหว้สา รัปอาชญาเจ้า
 ตามบัญญัติ บัหักแฉกพัก
 คันเสจะภอมแลว ในราชชการ
 หักปาวนานา ปละชาชอุทอง
 มะโทสลบ บับังหักหุ้ม
 หย่ากัวโทษร้าย ถูกคองอคตา
 เคมณิคบัใหม่ โทษมีบัข้า
 แฉมเจคะวัน คักจักยกยอม
 หักงหักพ่นองหักมีสูกษา
 หักมุเสนา คักรัปไล่เก่า
 พวกนนตรี เกวรีพาคคอง
 คักงแตวันนั้น บัหักหางหา

โพรอะความมีอินคูลานรัก
 บัชึนคอบถอยค้ำไฟ
 จึงชัปหักไฟ ทวยหาแม่เถ่า
 ทานวายมาเชื่ออนัน
 ว่าหลานรักคู้เอามา
 กิริยา แม่จักจ่าไค
 จักเปนคนโคบรู
 แม่โคหอบอุ้มชมเชย
 แมคเคย เหลือออกหลูกเจ้า
 กลับพมาพันสังนัค
 หักจักมัวร์ เหลือคองาน
 ภาวกคองาน เมื่ออจักออกเข้า
 เกคเคะมือเงอคนมา
 หักมีอรคา เคินมาออกเข้า
 รัปปลงมาเร่งรัก
 จักเร่งหักร้างาน
 พรภูกาน มีใจไผ่ชอง
 มาคองานหักคัม
 ตามแต่คู้จักมา
 ในการมารคา บัชชาโกเฝ้า
 หักยู่ทางมาคูกอม
 ช่าชวัญเจ้ามารคา
 จักบรอปคา รกภิเสกเจ้า
 อาชญาไฟป่าวร่อง
 สพพเครื่องเหลือนานา
 มโลรา นคอรพอรเตน

ยิ่งช้อวอร ตามจักแต่งเหลร ยี่เคนันไทร่อง
 ภาสาไต คิมี่กำกอม ไปแก้วตั้งรงยาย
 พอรมานงยัว มองเชิงสยงหลาย หกคุเมนยาย ฝึกฉายวิ้งเตบ
 รีนเรืออเปนดำ ก่างูเห่าเหลร พร่องจคคเบนแก่นไว้
 ขึ้นกาจับหลัก งูลงคนไม้ ภองหยวนไลไนพุง
 เชือกหนังเชิงไว เก่งก็สุกสูง หาบพยคบุง ทางยุงพอรน่าย
 ไคเชือกหนัง หยวไพคว่าย เหมียรทวยคินลุมพีน
 เปนมหาปาง มินันคิกะกีน บี้ชากเอือรเวลา
 แลวเชือญเจืองชั้น อันเปนมาคา ขึ้นหญภักภา ห้อสูงผ่อหน้า
 หมูบชชา หยวมาเปนผ้า เช่าทวาราคุ่มนีน
 คันรูชาบเถิง โพธาเจืองชั้น ที่บราสาทตั้งอุณฐาน
 พรหนอไร คีโคไรหนการ เช่ามาคองาน ทิวังคุ่มเจ้า
 หักปตุ ภักภาแม่เจ้า หันองค์เราหลานรัก
 คันมารอดเถิง ที่ริมสำนัก กักวักรยถเจ้าเรวมา
 ว่าเจ้าที่รัก แม่ไพหายตา เสียไหนบ่มา ละหุมแม่เถา
 แม่หมรมองหา อักตาองค์เจ้า ทุกวันคินลนเล้า
 มาหาแม่มา แมคองแต่เช่า ไครหันหน้าเจ้าชายแพง
 เจ้ากุมมารน้อย คอบถอยแต่ลง ว่าเป็นลูกแพง ผูกยวแม่เถา
 เปนคนซัง เพือรฝุงซุมเจ้า ทั้งหกองค์เราพวกนีน
 สวรพรบิตตา ทานบรูชั้น คินลือหือยอยง
 ว่าเคกะต่างกาย ขึ้นบนหือขง ภักภาองค์ ห้อสูงแม่เถา
 ภยาพาลา บรูเคาเหงา จักชำโทษเอาหลานรัก
 ขำบขึ้นไฟ ที่ในสำนัก จักหยุลุ่มหนักงาน
 แม่เถาซำรอง ว่ามาเกหลาน เพือรคิเคะแตงงาน คีโพระแม่เถา
 บราณนา ไครที่องค้เจ้า เช่ามาไนที่นีน
 เหตุคันผลคววม แมคักลาวชี่ หือหือสยงทั้งมว
 เจ้าที่รัก หยาไคหันหวร ใจควาว ว่ากัวโทษต้อง

เจ้ากุมมาร รุกำดีถ้อง
 สวรรแม่เถา รุบป้ชมพรัก
 คนหยังื่อชอง ว่ามันเปนโย
 สนิคสนมม ยิ่งกว่าลูกเคา
 สวรรจอมมาคา คัพพาลานรัก
 ว่าอันนี้แล หลานรักนัคคา

ภยาพาลา จิตใจบั้ง
 อุมเอากุมมาร องคัมภูหน่อฟ้า
 วากุมมารนอย เมื่อไฟเมืองผี
 หนุบ้านเมืองใด หมูชุมลูกเคา
 เล้าหึ่งลึงหัง หย่าไค่บั้งค
 เจ้ากุมมารนอย คอบถ้อยววจี

หนอาคไนโยบาย คอยคองมิกเส้า
 คามพรอินทา บอกรแทนกล่าวชี่
 เมื่ออุปสรุตพัน เพือรเอาลูกหมา
 เอารอกทวารรา อินทาจอมเหง่า นารี่บ่รอง เอาอนงไว้
 เอาหินแดง แปะโยนที่ไซ
 เล้าแต่เคลา เมื่ออตกตาจน

คามเพือรเลามา แต่เคาเมืองเบา ที่พรยาพังด้ช้น
 จักมีเหมือร อินทาวานัน
 ข้าเจ้าบ่รู้ โพรอะเปนเคกชา
 วมารรา คหฺยู่สวรหัน
 เมื่ออจักไฟเอา แม่เถาบมลี
 คันไค่มาแลว คุำคัมบ้น
 ก่าบ่หล่างคาย ที่คองเถือรถ่า

เมื่ออไฟพักพัน ยักช่เกิคะเคาไม
 หกลูกรัก ก็เอาคุำเหลืออง

ค้ช้นไพบนสำนัค
 คามหวงชองอาไร
 ลูกหลานเควืออไค แห่งพรแม่เจ้า
 หกชายเรามากนัค
 ช้นเถิงพื่อเจ้าพาลา
 ญื่อเอาแม่มา จากเมืองชักรหัน

พ้งลุมมาพันบ้ช่า
 ถามไถถ้องวาที่
 ลูกที่ไหนไฟ ยังบ่หันเจ้า
 เขาไฟชวรจวบพป
 คามเรื่อถอยคามี
 ว่าหฺยู่คี่ลี้ อุตญานสองเถ้า

แขวงพาลาหัน
 ว่าเป็นลูกเคารราชา
 ปยรอกคมา ยังคัวข้าเจ้า
 เมื่ออไฟหฺยู่ทองเมืองบน
 หุกชัชรน มาณคาออกเจ้า

ถาจูลอกเหล็รวาทา
 พรอินทา เล้าบ้นว่าอัน
 เท้าทุกวันคยวนี่
 เขาใส่สินจางหกพัน
 ช่าพากันพัน ที่คายมิงชว้า
 พรอินทาลงโบรคไว้

คันคานไค่ริมเมือง
 หกพันเมือง มาช้อข้าเจ้า

ขอบ่าเล่าไผ ว่าพันยักข์เถา ที่ว่าองค์เราเจืองไซ
 ข้าเจ้ารับปลา ทกพันเมื่ออไว คับเล่าที่ไผพัง
 สวรรพ้อขานี้ จักเป็นสัจจ ผู้ไคยง บัรบุ๋แจง
 พรยาพาลา นำลายพ้อแหง จักชู่แดงหลังยอย
 คีตะรอกหนทวาย แม่นหมัรบ่นอย ว่าเป้นหน่อเจ้าโพธา
 คุคุดอยไล บัมีบรยา ที่อู่พาลา ทกคุณหลอกไค
 คีโพระหุเบา กีนเขาลยงไบ จิงรุคิงไนคยวนี้
 คันพรมารคา บัมากลาวชี่ ที่บราสาทหนี่พังทัน
 สวรรเจ้าลูกนี้ ที่ไหนจักหัน ค่ายหน่อโพธัญ บัที่พอกเค้า
 ไนรคคิยา นันอรกัปะเจ้า พรมาณคาคันนั้น
 บทนี้ยาวคำ เป้นหลายหลีบพ้อชุ่น คอยคิดค้อหันแถมไพ กอรแลนายเหย

บท ๑๘

รคคิยา แจงมาพรุกเข้า พรเจืองเหง่า พาลานสี
 บันธมคีนแลว รุงขึ้นรวายตรี คัส่งเสนี มายังที่เฝ้า
 มีพรกรแสด อาชญาไสเกล้า ที่ปะชะชมองค์เเลานั้น
 กัปะทั้งชายา มารคาเจืองชุ่น จอมแมเจ้าทกบึง
 ที่ไคจ่าระ ที่หันเรคะจิง ทหยาไคปะละวิง ล่าอยงบยงถอย
 คันรปสีนบน หันผลเลกะหนอย บัจักตามรอยแถกย้าย
 ไพรอะความสกัน มาหันโทษร้าย บิคบยงฉายคอรบาน
 พวกชุมช่าระ คัจักบรหาร ที่น่านอินทรี ตามมีหนามสยร์
 ที่ตั้งทกกลมม ไลลยงผอยผयर ปักคาลงพอกซัก
 ลูกจับพ้อ แมพ้อยลายลัก คำคำจางหลายพัน
 เขาเหล่านี้ ทิงเคียรปกัน เมื่อหน่อโพธัญ บรสุตเมื่ออัน
 คัดักเอาหมา มาไว้ที่หัน ว่าเป็นลูกนางแม่เค้า

คันทันเขคะจึง หย่าไคยั้งเฝ้า
 เกชช^๑คาชพร้อม รยคมายังศาล
 ที่ไพบรทาน หย่าที่หมรัสอ
 หวังว่าลูกก็ เป็นเทวทัต
 เสนาคำนับ ล่นแลนสัปสน
 ว่าความอาชญา ธิปเรวข้อชั้น
 แลวสั่งทุตตะ สารีปดามไซ
 หังหกพื้นอง กัปปจอมมาตา
 สัวรทกมุตตะ คัมาเปณถ้อย
 เขคะนำตะ บัแห่งเหือคมิค
 ข้อคณเหตุเค่า เมื่ออเอาลูกหมา
 จักมีจึงฤา ทคนางหน่อเหนา
 คันเข้าหลักคา คัยินฉังราย
 นางคับริป เชื้ออนันบหมี
 แลวสี่ปภยาน หนีหนีผอยผยร
 รยคเอาเจ้าหมา อันเกฏปีนั้น
 เจ้าหมานิ่งนั้น ซำมาให้กาน
 ยังมีทาสี ไนวังคุ่มหัน
 เมื่ออสูนักรขา ซำเกฏฏลุนนอย
 ว่านางนาคไซ หังหกสนมม
 กานคัหลายปี เมินมาชวบเข้า
 ซำคับริปจำ หน้าไคถัชั้น
 คันทันภีรุต ภินณานที่กาน
 ว่าคันสมปาย ยังบัสมสัน
 อันนี้ภินณาน เบิกควาสมเค่า
 ฝ่ายเสนาเค่า คัมบังคัปดาม
 ธิปเปณสัจ กัวไคถูกชยร

เปนการหยู่เฝ้ามนาน
 คันภินณาน ภีรुकชข้อ
 หนักคินคายบยคยัค
 บัสคชี่ที่สัถกุน
 เอาภุหมายย่น ลงกลางหมุหัน
 หนีคอรบานครวคไว้
 หนีคุมคอบไคตัวมา
 มายังศาลา หนีหนีเป่งป้อย
 กัปปพรมารคานังนค
 คันตามฝ่ายเมืองมารคา
 มาเกือกทา ปอมเปณลูกเจ้า
 หย่าปคมังอำบฉงราย
 หนีไซเป่งแจจแควร์ค
 ชลลณี ปภีเสตสยง
 ตามไนวนยงของชั้น
 มาพร้อมสยงสาบาน
 ว่าปีกุมมาร บรสุตเมื่อออัน
 มาช้อหมาคำคางภอย
 ยังบัภาภหน้าคานม
 จักเอาหมานม มาหนีลูกเจ้า
 หลายเคือรมากอรัน
 ไพรอะหลายชวบอันเมินนาน
 คัเอาสอบชาน ภุหมายคุดคัน
 ควรสี่ปโยนบัเท่า
 คัภีรुकสยงปายควา
 สัวรจอมนงราม สัวรภาปสยง
 บับังอำริปไว้

๑. นครบาล
 ๒. ยี่ไม่หย่านม

พวกคุณ คิริบแต่งไซ
แล้วขึ้นกราบปบ เกษรในหลวง
ภยาพาลา ว่าคันทันกยง

คั้บรหาร หย่าที่สีปชัก
หย่าไคละไว้ ที่สีปกรกุธ

พวกเกชชชา คั้เอาไพชา
หังแม่ไร สุสาเนโห่ง

แผ่นคินหลวง คั้คบไค
หังสีปสองคน มีคั้คัลลิกคั้

คั้คั้บขาคมิค ชีวิทชาคตาย
คามออกในธมม์ บั้ไซแข่งอู

ข้อยกไว้ ที่เก้มแถมหน้า
พังแค้ใจความ บั้มีคั้แหลร

คั้บรหารน ลุคพรเจ้าฟ้า
กั้บหคแม่บอย หมูชุมหังหลาย

แล้วส่งเสนา บั้คั้ผู้เถ่า
วิมลลา ที่สวรกอกไม้

หึคถลมข้าง ไพจักเลือกหา
คั้วหลังคั้คิ ไพที่แม่เจ้า

สันโคจะมา คั้หื้ออรบอม
คั้บปนิคแล้ว สวรทกบุดตา

เอาไพบรหาร หึนางขึ้นสู
สันโคจะคิ จักหึเป็นน้ำ

คั้สุคแล้ว แค้จักฟูจา
เราไคเกินเหลือออก กั้เกืออชุหมยง

คั้อสสา ฟูหึรยบรอย
เราไคหลวงดำ ยอมนิคข้อแบ่ง

เอาเหลกะใส่สังหังพวง
ว่านางหังพวง คั้บปพร้อมสัง

ชาวในความฟอกชัก
เป็นหย่างหยยัมพายลुर

พรงพวยรสีปไทเบืองหน้า
หมคพวกหมุ่ทกคน

คั้คั้สีสลง ทกคินคั้ไค
ยะของลงลุ่มพื้น

สนันก้องอนทราย
คั้เดิงอบาย หังสีปสองผู้

เก้มยู่ใสเกิณธมม์
พหึที่เป็นคั้ ไครหัวคั้คั้คั้

คั้จักหาบอรเมี้ยล้า
หคเผ่าผู้องคั้ช่าย

คั้หายชักเคือง พรไรยเจืองเหง่า
หึไพเชือเอาแม่ไซ

หนฝ่ายไคพาลา
กั้ชชรา อันเคือขีเค่า

ใส่คั้ตางสูวันเคือร็องพร้อม
ว่าองคั้บิณเกล้าพาลา

กั้บมารดา หังหคเผ่าผู้
หายชักเคืองบอบข่า

หคหล้ออหึกั้ปมา
ทานเป็นเสนา คั้รูหึยู่สัง

หย่าขึ้นคอบถอยคั้แรง
เคมแห่งจะยา หึมิคหึบ่าง

ว่าชอกป๋นาง หย่าไค่กล่าวอ้าง ว่าพรองค์เราบ่รัก
 แลเอาเนียย ออกมาชู้ชัก
 คั้นเป็นหน่อแลว ข่างมักไค่หนี
 กัปสามีกา คัโพระเขาอ้าง
 ภยาสนไชย โกรทกั้วฟั้งฟ้าว
 โพระหุฟั้งแลว บัคึตะไนใจ
 ปางพายลुर บัเป็นยะอัน
 คึคักินแห่ง หยู่ตันค้อยๆ
 เหมือรเวาคยวนี่ คัไค่รำเกิน
 กัันยังบ่มา ทยงแท้เป็นหมัร
 คัจักตายเสย ละเจ้าลูกไว้
 เคมว่าบ่รัก ยังสามีกา
 กานโวหวาน มีจิมยูเถ่า
 หี่รีปไฟพัน หย่าไค่ยังเข้า
 เสนาคำนัป แลวรีปผายผัน
 ทวสาทาสี เตะะยิงเป็นถ้อย
 คัันว่าไฟเถิง อุณฺณวนคอกไม้
 เสนาหยุกัก ักัวสันขั้วรหาย
 งามวีโรย หมกใส้อยหล่อย
 พ้อลืมความ จักมาเชิญชัก
 ไค่สติแลว คับอกตามเถา
 มีบัญญัติ ซคาใส่เกล้า
 หี่ซ้าบาทมา เป็นฎุก่าขับ
 ข้อมแมโอรด จุงบทรจอร
 คัยวนี่คัเหมือร ปักหลังหันเลื้ออ
 กานนุนตึร คัหมคจากเนื้ออ
 ขอบกโทษไว้ หี่ไค่ขับหนี

ว่าแถกอรอันเคียมมี
 เหมือรมัทธิ คึลืชอบกว้าง
 ว่าจักลมเมืองพ้อท้าว
 ชัปไลหนีไฟ
 คางพรไรย คึคะเบาหมัรสัน
 ลวดเสยพรไรยบ่บ่นอย
 จั้งหี่หลานท่นอยไฟเชิญ
 จั้งไซ้มาเชิญ หี่บอกว่่าชั้น
 สัวรจอมนักธัญเชื่องไร
 บัหยู่ไค่ชีวา
 คัชื่อชุนณา ลูกรักแห่งเจ้า
 เสนาเมืองมิ่งเคา
 เอากันคองเต่าไฟพัน
 พากันไฟ ข่างมาซาชอย
 ออกวยงไฟรีปไซ้
 หันบราสาทตั้งรงยาย
 หันสามยิงนาย นั้งยายเป็นถ้อย
 คัคู้เขาลงถ้อยกัก
 เมาเบ็งเหงอนางเถา
 ว่าพรองค์เรา พาลาเชื่องเหง่า
 ปังจักพลหมยค้อป
 หัวแก่เถ่าสุรวอร
 เมืออสูนคอร เหมือรหลังเถ่าเกื้ออ
 ้องคัแม่เจ้าเทวี
 ออกปู้รี พาลามิ่งกว้าง

แม่นนิกข้อแปง	เคมแหงแตกบาง	ค็ข้อยาคีนแทบมิด
บี่ที่มีรอย	หมคไสลย์รลิก	ขอลดโทษสง้อาไทย
ข้อเชิญเชิงชั้น	พ้อม่อไฟไกล	หันยาวโย หย่าเลงน้อไกล
	ส่วรจอมพาลา	โสกานั่งให้
รุกปับุตรดา	ว่าเป็นลูกรัก	เนคนองโนพรัก
วิมาลาท้าว	อันไลซ์ปหนี	แม่ออกเจ้าเทวี
	ส่วรจอมพรองค์	คั้งเป่งป้อย
คั้งเสนา	หี่รีปชำระ	ตามแนวรอยหน่อพร
ข้าบาทเป็นเค้า	คี่รีปจักแจง	ทั้งหกลูกเค้าเมยแพง
	คัจับไสลกวร	บี่ที่ลวงป็น
คักถูกมากลา	ว่าจุล่ายลัก	เอากฎหมายมาสอบทัก
คั้นกริวดแล้ว	คัโทษถึงตาย	หี่เพือไรไควว่าวาย
	พรองค์พาลา	คัใจเคียดใหม่
ว่าคั้นมีจิง	คัหี่เร้งรัต	บัญชาไพบอกซัด
เอาไฟชำระ	หี่เป็นชาดหนอร	เกษชคาทสงเมืออมอร
	คั้นบรรหาร	ส่ยรหนามหมคกยง
ส่วรวิมาลา	เจ้าส้อยคอกไม้	นอกรพรนคอร
ว่าเอือนั้นแล	งามกับววจจี	หี่หมคพร้อมสงยง
	โทษเพือรมีสง	ทกนางหนุ่มหนอย
แม่นายคกไกล	ถึงเขตเมืองยักข	กัปทกชายเราลูกรัก
ลูกข้านี้	เป็นสุนัขขา	คัหกลูกเค้าเอามา
		ทั้งโขงพาลา
		คัรูชาปสงยง

- ๑. กรวน, ตรวน
- ๒. มาตรา

เคมจักชัคคี หีมคปอกกยง
 เหมือรคังเรือ ชะคยรชากกยง
 มอกงามนอกเนื่ออ เหมือรหันกับตา
 ที่ไหนจักธน กันโคณถูกหลิมม
 กยงกินใน หลยกลงหลวซ้ำช
 คันแตกแล้ว จักมาปละจาร์
 บิเหมือรเงินค่า จตุหยกไต
 ซา^๕ค^๖บ^๗ค^๘ มี^๙ซ^{๑๐}น^{๑๑}ก^{๑๒}
 จักขายบาททาว หีม^{๑๓}ร^{๑๔}ม^{๑๕}ว^{๑๖}ม^{๑๗}อง
 ซื่อ^{๑๘}ส^{๑๙}บ^{๒๐}ค^{๒๑}ตา อัน^{๒๒}เป^{๒๓}น^{๒๔}ล^{๒๕}ก^{๒๖}เต^{๒๗}า
 หย่า^{๒๘}เอา^{๒๙}น้ำ^{๓๐}ค^{๓๑}าน มา^{๓๒}ห^{๓๓}ว^{๓๔}า^{๓๕}น^{๓๖}ก^{๓๗}ล^{๓๘}าว^{๓๙}ซี
 จะ^{๔๐}ค^{๔๑}อน^{๔๒}โซ^{๔๓}อะ^{๔๔}ล^{๔๕}ย^{๔๖}ง บำ^{๔๗}ร^{๔๘}ุง^{๔๙}ส^{๕๐}ณ^{๕๑}ฐ^{๕๒}า^{๕๓}น
 ส^{๕๔}ว^{๕๕}ร^{๕๖}เส^{๕๗}นา อ^{๕๘}ร^{๕๙}ว^{๖๐}อน^{๖๑}น^{๖๒}อม^{๖๓}ห^{๖๔}น^{๖๕}า
 ล^{๖๖}ว^{๖๗}ค^{๖๘}พ^{๖๙}า^{๗๐}พ^{๗๑}ว^{๗๒}ก^{๗๓}ภ^{๗๔}ล^{๗๕} หัง^{๗๖}ค^{๗๗}ู^{๗๘}น^{๗๙}แ^{๘๐}ล^{๘๑}ซ^{๘๒}าง
 แล^{๘๓}ว^{๘๔}ช^{๘๕}ู^{๘๖}ร^{๘๗}ก^{๘๘}ร^{๘๙}า^{๙๐}บ^{๙๑}ห^{๙๒}าว เจ^{๙๓}า^{๙๔}แ^{๙๕}ท^{๙๖}น^{๙๗}ค^{๙๘}ำ^{๙๙}เ^{๑๐๐}ล^{๑๐๑}ี^{๑๐๒}ง
 เก^{๑๐๓}ปะ^{๑๐๔}เอา^{๑๐๕}ค^{๑๐๖}ว^{๑๐๗}า^{๑๐๘}ม^{๑๐๙}เ^{๑๑๐}ก^{๑๑๑}ิม มา^{๑๑๒}ซ^{๑๑๓}ึ^{๑๑๔}น^{๑๑๕}ค^{๑๑๖}อ^{๑๑๗}บ^{๑๑๘}เ^{๑๑๙}า เ^{๑๒๐}น^{๑๒๑}ค^{๑๒๒}ำ^{๑๒๓}ร^{๑๒๔}าง^{๑๒๕}พ^{๑๒๖}ู^{๑๒๗}ช^{๑๒๘}ค^{๑๒๙}
 วั^{๑๓๐}า^{๑๓๑}เ^{๑๓๒}น^{๑๓๓}ห^{๑๓๔}ม^{๑๓๕}ห^{๑๓๖}มา ไ^{๑๓๗}พ^{๑๓๘}ส^{๑๓๙}าร^{๑๔๐}ภ^{๑๔๑}ัก
 เ^{๑๔๒}น^{๑๔๓}ค^{๑๔๔}ำ^{๑๔๕}ห^{๑๔๖}ย^{๑๔๗}้อ^{๑๔๘}ร^{๑๔๙}ือ วั^{๑๕๐}า^{๑๕๑}บ^{๑๕๒}ร^{๑๕๓}ส^{๑๕๔}ง
 เ^{๑๕๕}ล^{๑๕๖}ี^{๑๕๗}อ^{๑๕๘}ที่^{๑๕๙}อ^{๑๖๐}ร^{๑๖๑}ว^{๑๖๒}อ^{๑๖๓}ร^{๑๖๔} พ^{๑๖๕}้อ^{๑๖๖}อ^{๑๖๗}ค^{๑๖๘}ห^{๑๖๙}ย^{๑๗๐}าก^{๑๗๑}เ^{๑๗๒}า ค^{๑๗๓}า^{๑๗๔}วั^{๑๗๕}น^{๑๗๖}พ^{๑๗๗}้อ^{๑๗๘}บ^{๑๗๙}ย^{๑๘๐}ง^{๑๘๑}ซ^{๑๘๒}า^{๑๘๓}ย
 ย^{๑๘๔}ี^{๑๘๕}ง^{๑๘๖}บ^{๑๘๗}อ^{๑๘๘}ล^{๑๘๙}ม ค^{๑๙๐}ี^{๑๙๑}ย^{๑๙๒}ง^{๑๙๓}ซ^{๑๙๔}ำ^{๑๙๕}ร^{๑๙๖}า^{๑๙๗}ย
 พ^{๑๙๘}ู^{๑๙๙}ปล^{๒๐๐}ะ^{๒๐๑}ช^{๒๐๒}ค^{๒๐๓} ธ^{๒๐๔}ค^{๒๐๕}แ^{๒๐๖}ท^{๒๐๗}น^{๒๐๘}า^{๒๐๙}ห^{๒๑๐}น^{๒๑๑}ำ

ค^{๒๑๒}บ^{๒๑๓}ค^{๒๑๔}ว^{๒๑๕}ร^{๒๑๖}ก^{๒๑๗}ี^{๒๑๘}ช^{๒๑๙}ุ^{๒๒๐}บ^{๒๒๑}ล^{๒๒๒}ย^{๒๒๓}ง
 เ^{๒๒๔}ค^{๒๒๕}ม^{๒๒๖}ช^{๒๒๗}ค^{๒๒๘}ช^{๒๒๙}ุ^{๒๓๐}ก^{๒๓๑}ก^{๒๓๒}ย^{๒๓๓}ง^{๒๓๔}ม^{๒๓๕}ัน^{๒๓๖}ท^{๒๓๗}า
 ค^{๒๓๘}ัน^{๒๓๙}ถูก^{๒๔๐}ท^{๒๔๑}ร^{๒๔๒}ิน^{๒๔๓}ช^{๒๔๔}า หล^{๒๔๕}ัก^{๒๔๖}ค^{๒๔๗}้อ^{๒๔๘}ห^{๒๔๙}ัง^{๒๕๐}ด^{๒๕๑}ิม
 ค^{๒๕๒}ัก^{๒๕๓}เพ^{๒๕๔}ง^{๒๕๕}ธ^{๒๕๖}ล^{๒๕๗}
 ก^{๒๕๘}ัว^{๒๕๙}ไ^{๒๖๐}พ^{๒๖๑}ถูก^{๒๖๒}ก^{๒๖๓}อ^{๒๖๔}ร^{๒๖๕}ท^{๒๖๖}ร^{๒๖๗}ิน^{๒๖๘}ช^{๒๖๙}า^{๒๗๐}น
 บ^{๒๗๑}ี^{๒๗๒}ส^{๒๗๓}า^{๒๗๔}น^{๒๗๕}ช^{๒๗๖}ี จ^{๒๗๗}อ^{๒๗๘}ค^{๒๗๙}ค^{๒๘๐}บ^{๒๘๑}ไ^{๒๘๒}ค^{๒๘๓}
 เ^{๒๘๔}อ^{๒๘๕}า^{๒๘๖}ไ^{๒๘๗}น^{๒๘๘}ไ^{๒๘๙}พ^{๒๙๐}จ^{๒๙๑}อ^{๒๙๒}ค^{๒๙๓}ช^{๒๙๔}ัก
 บ^{๒๙๕}ั^{๒๙๖}ค^{๒๙๗}ว^{๒๙๘}ร^{๒๙๙}ห^{๓๐๐}ย^{๓๐๑}บ^{๓๐๒}ช^{๓๐๓}ึ^{๓๐๔}น^{๓๐๕}ห^{๓๐๖}ือ^{๓๐๗}ของ
 ฝ^{๓๐๘}า^{๓๐๙}ล^{๓๑๐}อ^{๓๑๑}ง ช^{๓๑๒}ุ^{๓๑๓}ล^{๓๑๔}ี^{๓๑๕}บ^{๓๑๖}า^{๓๑๗}ท^{๓๑๘}เจ^{๓๑๙}า
 ซ^{๓๒๐}อง^{๓๒๑}เร^{๓๒๒}า^{๓๒๓}มา^{๓๒๔}ค^{๓๒๕}ย^{๓๒๖}ว^{๓๒๗}น^{๓๒๘}ี
 ซ^{๓๒๙}า^{๓๓๐}จ^{๓๓๑}ัก^{๓๓๒}ห^{๓๓๓}ย^{๓๓๔}ุ^{๓๓๕}ห^{๓๓๖}น^{๓๓๗}ี^{๓๓๘}อ^{๓๓๙}ณ^{๓๔๐}เ^{๓๔๑}า^{๓๔๒}
 ก^{๓๔๓}ั^{๓๔๔}บ^{๓๔๕}ก^{๓๔๖}ู^{๓๔๗}ม^{๓๔๘}า^{๓๔๙}ร ล^{๓๕๐}ู^{๓๕๑}ก^{๓๕๒}ร^{๓๕๓}ัก^{๓๕๔}แ^{๓๕๕}ห^{๓๕๖}ง^{๓๕๗}ซ^{๓๕๘}า
 พ^{๓๕๙}้อ^{๓๖๐}ห^{๓๖๑}ี^{๓๖๒}ว^{๓๖๓}ร^{๓๖๔}าง^{๓๖๕}ล^{๓๖๖}ม^{๓๖๗}เท^{๓๖๘}ี^{๓๖๙}ก^{๓๗๐}ุ^{๓๗๑}าง
 พ^{๓๗๒}ีก^{๓๗๓}พ^{๓๗๔}อ^{๓๗๕}ก^{๓๗๖}ด^{๓๗๗}าย^{๓๗๘}มา^{๓๗๙}เม^{๓๘๐}ือ^{๓๘๑}ง
 วั^{๓๘๒}า^{๓๘๓}จ^{๓๘๔}อ^{๓๘๕}ม^{๓๘๖}น^{๓๘๗}าง^{๓๘๘}เม^{๓๘๙}ือ^{๓๙๐}ง บ^{๓๙๑}ั^{๓๙๒}ร^{๓๙๓}ี^{๓๙๔}พ^{๓๙๕}อ^{๓๙๖}ก^{๓๙๗}เ^{๓๙๘}้า
 เ^{๓๙๙}เก^{๔๐๐}ปะ^{๔๐๑}เอา^{๔๐๒}ค^{๔๐๓}ว^{๔๐๔}า^{๔๐๕}ม^{๔๐๖}เ^{๔๐๗}ก^{๔๐๘}ิม มา^{๔๐๙}ซ^{๔๑๐}ึ^{๔๑๑}น^{๔๑๒}ค^{๔๑๓}อ^{๔๑๔}บ^{๔๑๕}เ^{๔๑๖}า เ^{๔๑๗}น^{๔๑๘}ค^{๔๑๙}ำ^{๔๒๐}ร^{๔๒๑}าง^{๔๒๒}พ^{๔๒๓}ู^{๔๒๔}ช^{๔๒๕}ค^{๔๒๖}
 บ^{๔๒๗}ั^{๔๒๘}ค^{๔๒๙}ว^{๔๓๐}ร^{๔๓๑}ห^{๔๓๒}ย^{๔๓๓}บ^{๔๓๔}ช^{๔๓๕}ึ^{๔๓๖}น^{๔๓๗}ห^{๔๓๘}ือ^{๔๓๙}ร^{๔๔๐}ง
 จ^{๔๔๑}ัก^{๔๔๒}ห^{๔๔๓}ย^{๔๔๔}ุ^{๔๔๕}ไ^{๔๔๖}น^{๔๔๗}ค^{๔๔๘}ง ก^{๔๔๙}ั^{๔๕๐}บ^{๔๕๑}ง^{๔๕๒}ค^{๔๕๓}ล^{๔๕๔}ู^{๔๕๕}ก^{๔๕๖}เ^{๔๕๗}้า
 เ^{๔๕๘}ล^{๔๕๙}ี^{๔๖๐}อ^{๔๖๑}ที่^{๔๖๒}อ^{๔๖๓}ร^{๔๖๔}ว^{๔๖๕}อ^{๔๖๖}ร พ^{๔๖๗}้อ^{๔๖๘}อ^{๔๖๙}ค^{๔๗๐}ห^{๔๗๑}ย^{๔๗๒}าก^{๔๗๓}เ^{๔๗๔}า ค^{๔๗๕}า^{๔๗๖}วั^{๔๗๗}น^{๔๗๘}พ^{๔๗๙}้อ^{๔๘๐}บ^{๔๘๑}ย^{๔๘๒}ง^{๔๘๓}ซ^{๔๘๔}า^{๔๘๕}ย
 ล^{๔๘๖}ว^{๔๘๗}ก^{๔๘๘}ั^{๔๘๙}บ^{๔๙๐}ช^{๔๙๑}ค^{๔๙๒}ซ^{๔๙๓}าง^{๔๙๔}หล^{๔๙๕}ัง^{๔๙๖}ท^{๔๙๗}ำ
 บ^{๔๙๘}ั^{๔๙๙}แ^{๕๐๐}พ^{๕๐๑}เจ^{๕๐๒}ำ^{๕๐๓}ค^{๕๐๔}ำ มา^{๕๐๕}จ^{๕๐๖}า^{๕๐๗}ร^{๕๐๘}ำ^{๕๐๙}ถ^{๕๑๐}อย

๑. (เรือ)ไม้ตะเคียนที่ถูกมอดไช
๒. ประสาน

น้ำมึ้นคักาย	คามชายคักจอย	ลวคพากันมากราบซี
ภยาพาลา	ว่าเอือกุกนี้	เรากัปลุกเต่าจักไฟ
ยอมนิคแลว	ยังบับแลวใจ	คันเหลื่อพรโไฮย บับมาเปนมัร
	คักักอุมเอา	ใส่บนข้างหัน
คักคยคณูยั้ง	เหมือรมิคพันน้ำ	จักเปันสั้งไฟกองล้า
คักนิคแลว	ตองลुकั้งหนยว	บรากภูหันซีลยว
	จักกันแปง	มคคาทางไต
ปักทุงไชย	กวักไกวช้อชอย	หื้อเณคนเรว
ขัทรราชวัต	ฝ่ายทางสองสาย	วันนี้หื้อได้
	วิมาลา	คิลีชอบชั้น
หัดหน้าบ้านไผ	ปกเคินกล้าวซี	หื้อพยงคี่รยบร้อย
ใส่โรษร้าย	เถิงทัตทกมม	ฝังกวยออยยังยาย
	ไพพงอาชญา	บัญชาใส่เกล้า
บหนิทาน	ช้อวางเปันบั้ง	เรงรักรีบธ่างาน
ชบับนงายม	กั้งไหวคันเล็ง	ยอมยั้งกอรหิวลม
	ยามเมื่ออลมเซียลวาคเน็ง	กอรแลเจ้าเหียบ
		เหมือมจะหอมชบับงหน่อ

บท ๑๕

บริบณณา	มคคาสำเรจะ	เสจะชุนหน้า	รอดเทิงเถิงถา
รุ่งมาถูกเข้า	คักขึ้นไหวสา	ป็นพาลา	เสนากرابเผ่า
ชูลลอง	ว่าทางคองเต่า	คักเสจะ	สำมวรพร้อมครป
	ภยาพาลา	องคักมานภิกป	คักบั้งคักไปให้เสนา
หื้อจักตรยบมชพร้อม	หังสิคคคค	จตุโรงคา	หื้อมาชุนหน้า
ข้างมารตถกยร	ทหารแควกดา	จักออกพาลา	เทษทอง

๑. สุนตะพายแลวยังพยายามคักสิวันอยู่
๒. ตรา, กำหนด

ที่นั่นเสนา จึงบังคับร้อง
 ค้นว่าครบแล้ว คัมขึ้นไหว้สา
 ยกพรยุหา เวลาย่ำเข้า
 ภยาพาลา กับองค์หน่อฟ้า
 ยกพลมากัน ออกบทจรจร
 กองแขกกองชุม ภิภาคเค็นหน้า
 ทหารปืน เค็นยืนเป็นรัป
 ซเลียค่าง้าว เค็นทวยคืดจำ
 ค่ำรวคหวาย พันแดงขับฟ้า
 หอกคูยอง รัมป์ข้างขวาซ้าย
 พรแสงสำรป พรหัตถ์กอร
 พรานสุวัน รัมป์ทวยรดอกเข้า
 วัฒนชาว บั้หื้อซอรซค
 แดงหื้อสมยค โพรอะธานบุรหน้า
 สรเคจะญาทธรมา มคคานายเค่า
 ค้นไพรอดถึง พรองคั่งข้าง กับไอรถเจ้าโพธา
 ฐำชม้อย โสภเส้าโสกา
 หื้อไอรสสา โพรสิศเจ้า
 เข้าไพหา มารคาออกไธย
 เจ้าเป็นลูกแล้ว เหนไม้เหลื่อเกิน
 เป็นสามีกา มชชาข้าเฝ้า
 ค่ำโคคิ พ้อจักพู่ทวย
 สวรพรอรงยศ ปละซคซอรกลาง
 โพรอะโคหุเบา บั้คืดหลังหน้า
 มาพร้อมสยงโยธา
 เชิญจอมราชา กับพรองค์เจ้า
 สามโมงเทิงบิชา
 คัสระเคจะขึ้นญูซอร
 ออกพรนคอร หยาดยายเปเนฝ้า
 คาปธวราลาพ้อรัป
 ถักหมุหน้าคูนร่า
 คาปฝึกค้ำ ถักง้าวก้อรหน้า
 สองมคคาย่างยาย
 วงส์แวกกยวญูซอร
 ห้วนาคงอร หลกญูยงเจ้า
 มาไรเรื่องลันรด
 เหลื่อมูบอินแดงค้ำ
 เปนแม่ชงรัมม โพรสิศเจ้า
 ล่าคัมไพมัยยัง
 น้ำเนคยววา จักชวยว่างเบา
 เอาขันมาลาคอกไม้
 กละชิปลั่งหื้อชื้อเชิญ
 ค้นพ้อจะเชิญ คัมคิแบบเบา
 คัมจักนินทาผังร้าย
 แลวถัก ลูกเข้าหานาง
 ว่าชื้อองค่านาง หยาดไ้โทษชา
 ย้อร้อพาลาบาปร้าย

ข้าเป็นกล หนีนางไค้ย้าย
 บ่เข้าใจรู้ มีคเหมือรลัษณ์ค้ำ
 จักเอาค่าหลัง มาบังคอบถอย
 คันลุมมีบุญ พ่อแม่ไค้ราง
 ไฟท้าวภิภป พุรีรัตดา
 เขาจักคิตยร บ่มีค้ำหน้า
 ขอกัปนาง พ่อพิกพองงว้าย
 ที่หายโสกลทุกข พุมพองน้ำค้ำ
 หายอดสายใจ โพรอะไค้งาวไบ
 จักหยูกินสัง ยังโงงของชั้น
 ทกนางพวกนั้น เอาหมีร์ชรเหมา
 เอาไพพรหาร ที่สมน้ำหน้า
 ทังทกบุดตา บ่ไค้ยกไว้
 วิมาลารัก ชักธาหนบ่มขิน
 เปนถึงภุมมีร หูเบาใจหนอย
 ค้ำเขาหู ไค้ควรล่ำพิค
 เตมคีนพอกพิค เมืออหฺยสุฐาน
 คันมีสนมม แลมองค้ใหม่ค้
 ขอกหฺยตามกมม หย่าที่ขำชู้
 เตมหฺยป่าไม้ เงินค้ำบ่หมี
 ชีวิตจิตใจ จักหาไหนค้
 กัปพรบุดตา หฺยยังป่าไม้
 พรองค้เต็กคั้น หนีบ่บ่แน้นใจหลาย
 เหมือรเฒาเทลกะแดง มาแทงควี้รเข้า
 หนีจากห้องเมืองมา
 ถึงแม่่นายมา จึงรู้เป้งป้อย
 ค้คิคเฒาคอยเฒาข้าง
 จักที่เลาอางนินทา
 ชันลสิมมา บัชชาโกเฒ่า
 สองเลาเลาผิงร้าย
 เมืออสูทองพาลา
 ทุกเวลา พี่รนล่ำให้
 ยอรอี่จ้งไรเหล่านัน
 หย่าคิคะหมีร์สันหันเบา
 มาแปคนงเขา ไค้หนีจากข่า
 กอรวันวาริบไซว
 ที่ลวงขำมวันคีน
 ว่าชมฝาคอิร บัชชชาบถอย
 นิคริครอยบ่คิค
 จ้งจักถูกคองบ่วาราน
 บ่รูว่ามาน จักมาเกิญไกล
 กัวจักบันไรเพือรย
 เถึงถูกถานสองรี
 โชอะลยงอินทรี ยังพ้ออาปใส่
 ขอกวไนโบรคไว้
 กัปปฺยูยาเจ้าตายาย
 บ่มีสบาย พรโสคคองค้เจ้า
 โสคยานสยบไว้

จึงที่บุตศา ออรวอร์แม่ใจ
 ชีวักพื่อนี้ คัจักบ่เหลืออ
 สวรรโพิชิต องค์เปณลูกเต่า
 ว่าข้อมาตา หย่าที่แตกลาว
 ทานรับผิดแล้ว ชุถอยวาจา
 คันแตกลาวกัน ทุกขใจลูกเต่า
 ข้อมแม่รำเพิง ไพหลายหลีบพั้ง ไพรอะกมมแต่งทัพามา
 หล้างไค้คอบแล้ว จ่องชักมาหา
 หีมันหมคกัมม หย่ามีมอมฝ่า
 ข้อมพ่อแม่หัน แต่ชาลูกรัก
 วิมาลาท้าว ไค้ยินวาจา
 นางคัหันจึง บัซิ่นคอบถอย
 คัคคุม เหมือรองคว่านัน
 หันแต่ลูกรัก นั้นแฉวรหนาหน้า
 แม่จักรับเมืออ ไพรอะมีหวังช่อง
 คัรับเอาขัน อันไพเชิญชัก
 สวรรพรบิถิด เจ้าแทนคว่าเหลืออง
 ซิ่นบานใจ ไครไซโอดอ
 แต่งอุบาย พุไฟนั้นัน
 บัฎจักชัก คัชงคัสถาม
 ว่านั้นเปณไย สามนางหน่อหน้า
 วิมลา ชูรไฟกล่าวชี
 แห่งไอรถ ราชชบุตศา
 สวรรพรบิตตา แห่งสามลูกเต่า
 บอคนามกอร ถัถวรชัชก
 นามชัชัน แมควงสรี
 จุพคัธธา ชูมั่งถักถัก

คันบ่ไค้นางเมืออ
 สันไค้จักเมืออ คัสุคแต่เจ้า
 คัช่าออรวอร์แม่ทาว
 พรพื่อเจ้าพาลา
 ข้อมแม่ชะมา หย่าซิ่นคอบเจ้า
 หย่าคิอะเบาๆเถื่อนัน
 อเนกชา ตามมาคอบช่า
 คิตทวยมาค้อชัก
 หย่าถัพื่อเจ้าบิถา
 แห่งกุมมาลา ลูกรักเป่งป้อย
 คัคคองคู้ชัชัน
 ทุกบาทชอกอรรค่า
 ลวคัรับเอาคว่า กุมมารคอบค้อง
 กัปพรองคัชองลูกรัก
 ว่าจักเข้าเมืออเมืออ
 มีมโนเนือง บิถิซิ่นสู
 ถามไพมาคอบชัชัน
 หันหน่อหน้านางงาม
 กัปจอมนงราม วิมลาเจ้า
 ลูกที่ไค้มาเหล่านัน
 ว่าเปณมิ่งแก้วชಾಯา
 พาเอามา เมืออตามแม่เถ่า
 คัเปณชาวเมืองถ่านยัก
 ว่าชูนันเหงาเทวี
 มุกชวคิ เปณเมยมิ่งคัน
 มุกชวคิที่นั้น

เป็นเมษที่สอง แห่งเจ้าลูกชั้น ผู้นั้นอันจันทา
 เป็นเมษช้อย ผู้นั่งถัดฝา แลวรยกมา นปพรบาทเจ้า
 สวรรสามนาง คัดอวยรถเขา นปบาทบาทท้าว
 ภยาพาลา คัดชมชื่นยาว รัชชวีรเจ้านางงาม
 วาขคมาเก พ้อจักช้อถาม เมื่อออกมาทวยมา ทั้งสามเฝ้าผู้
 ฤค่างคณมา ค้อยจามออกอุ หื้อพ้องถึงชั้น
 มุกชวดี กราบองค์เบื้องชั้น ว่าคณแลห้องพาลา
 คั้นเจ้าท่านยก ชักโยนหงผา กายผ่านมา ริมปราสาทห้อง
 ทัดเมืองใด คัดมาตามป้อม ยกวิมารมาเชื่อนั้น
 ชูรแดง หื้อชงชาบชั้น ตามแต่อันคำมี
 สวรรพรทรงยศ คอบดอวยวจี ว่าพ้อยินดี หุกก็ปลุกเต่า
 พ้อจักเอาเมื่อ เป็นลูกเคาเหงา เสวียพาลาไทยยศ
 กัปสามิกา ราชชโอรถ สมสู่สร้างเมืองเรา
 แลว่าคิแท้ ลุงงามเป็นเดา สามยิงเรา เหมือนกันร่วมผ้า
 มารคาคยวกัน ฅิวกันตาหน้า ทั้งกิริยารบร้อย
 คั้นสุรียา บ่ายมาสักน้อย จักยกหมู่เจ้าพลไฟ
 คั้นถึงบายคอง ตุคซ้ายแซไซ พรภูวไน ยกพลพวกเจ้า
 ทั้งวิมลลา เมษแพงเกาเหงา กัปสามองค์เราลูกไฟ
 ชักอุชอร ออกจากป่าไม้ บัพ้อไกลไกลริมเมือง
 พ้อบคมีคคุม ฝุ่รคุมมัวเหลืออง สุรียาเรื่อง กำลังแตกกล้า
 จตุโรงพล ออกยายเป็นฝา เสนานำชีม้า
 ภยาพาลา กัปองคหน่อฟ้า ชงชางหนานำทาง
 วิมลลาท้าว ชงชางพังกกลาง พวงคว่าง พรกัป คาคหมัร
 มุกชวดี ชำัดกัที่หัน จุพคันธาคือนั้น

สรีจันทา ตามหลังเชื้ออชัน ลัวร์เครื่องอื่นลายธง
 บราสาทนางนั้น คียกสยอง เป็นของอินทา เนรมิตให้
 เถึงจักไฟไหน ต้องไฟตามใด โหะซานไฟเชื้ออนั้น
 พวกคุณคิน หยาดยายหลับพิชัณ คัแห่งร่นอแห่งอพายบน
 หันบราสาทยก ที่เวหาหน ชุคุณคุณ คียกมีไหว
 ว่าโพธิสัค ไซคุณคำไค ฝอคูเราจิดนัค
 โพรอะสมพาร พรองคัลลุรัก ชักบราสาทเจ้าเทวี
 คีตะรอกกอรันนั้น ชัปแม่องคัหนี โจซาบคิ ตางพรพ้อเจ้า
 เขาลักฟู้กัน เดินทางตองเต่า ว่าโพรอะหุเบาบักคิ
 ปโรหิต โหรามันธริค เพื่อรว่าเจ้าตนบุญ
 หกนางเหล่านั้น กั้วเหลื่อออกรกุสย เมื่ออพายลُر คีตายเพื่อรชา
 ฌองว่าพ้อใจ หากสมนำหนา ชำบชณณาคำคอย
 ฌองว่าคักเสย เราเป็นไฟรนอย บัคัวรกล่าวอ้างความเมือง
 คันหลวักพ้อไซ บัคองตาเหลื่ออง สายแคาดเวือง รอรหัวแห่งเจ้า
 แแบกเครื่องสาตตรา เดินทางตองเต่า ให้ออพายพ้งเชื้ออนั้น
 เมอแต่แห่งอแห่งร ตาหันมีชี คันลัมทาวหนักกลางทาง
 เสยเครื่องยศ ตกลงสยงนาง คำรวควาง เสย ๑๕ แล
 คีเจประบักาย บัมีสังแก เป็นความคิไชร่าย
 เถึงครหวัรแตร ลงไฟบยงช้าย คีเถึงมิงแล้วพาลา
 คุณบยคยัก อวคอุเสงจา ว่าพรรราชา มาเถึงมิงห้อง
 สาธุการ สมพานปานป้อ ว่าจักปกครองไฟไรไซ
 ตั้งโหะปุชชา รุบทยรดอกไม้ เขาคอกไหวบุญองค
 หล่างฌองนั้น แปะปคุโขง ที่เหมือรโคง อุโมงค้ายห้อย
 ปุชชาไฟ บรทิตเป็นดอย ฌองตามโคมลอยหยวาคยวะ
 ตั้งแคปคุ รอดเถึงบรังค นิเวคแก้ววังองค
 คันรอกแลว ตามคิงบรสง บราสาทลง ที่วังกุมหัน
 ตามสมควร จักเป็นแก่นหมัร แวดคมนทยรเชื้อองไซ

สวรรค์วิมลากับทั้งสะไพ
เวทิตัพพี คอยฟังบทหน้า

เตียงรอกห้องวางวัง
ยามหน่อฟ้านั่งพาลา กอรแลนายเหย

บท ๑๖

คันธินนกอ ร จอร์ขึ้นร่วมฟ้า	เป็นวันหน้า รุ่งแล้วถึงถาน
อรุณ โสภาทแสงसान	ชัตสวาน เวหาหาคห้อง
จอมมงกุฎ กุมมिरโขงคอง	สรเคจะมานั่งนิจ
ที่ห้องพรโรง แห่งองค์บิกิจ	บรมหมู่เฝ้าบวอร
คัมป์สั่งร้อง พวกแสนยากอร	ไนพรนครูร หึมาพร้อมเฝ้า
แล้วเปิกสากัน กล้วยการแห่งเจ้า	จักสมโภชองค์หน่อไซ
เออาชา <u>ณฺเณธร</u> กับทั้งสะไพ	เมยมีงแก้วเทวี
หึรยกข้างไม้ หังวสกี	ปลูกพิธี โรงสรงแห่งเจ้า
หือเคื่อหือไซย หึเรวรีปเข้า	วางอาชญาหมวคช
กำแพงบรรกาน หยุคพังฉล	หึรียก้อมยัวถางพัน
ไนนอกพร้อม หึดีเหมือรกัน	แต่คาวไฉมัน เอาปิงถากหย้า
หึปาวร้องกัน บชชาไฟรฟ้า	หึพาลาแถมฉัก
หึบ้านหึวเมือง เช็งสาภิภัก	มหาमितสยงหังพวง
หังบจจามิต หึวสยงไนกวง	คามกรชวง หึวเมืองชุนา
หือมาไนการ พาลาแหล่งหลา	หึมี <u>ศาลา</u> ค่างไซ
ไฟทุกหึวเมือง หย้าไคละไว้	คามแต่ญจักมา
การเหลรัมวรพร้อม มีคูลาสา	ไนการราชา ภิเสกองค์เจ้า
กลมม่นา หึจักเปิกเข้า	สบบยงพ้อจ่ายไซ

๑. ขาเยนทร (ชายาอินทร)

๒. สารา

สรรพโลกา หึจักครมไว
 ตั้งแต่วันนี้ ลงมีธาากาน
 หมุเสนา คัมป์สังถอย
 มีสุนทร ไพเมืองนั้นนี้
 เกนไพรไซ ไพทุกทิสสา
 จักธาากาน บั้ชากคัวร
 โภชนา คัมป์จ่ายชึ
 แดแควร์ไอนัน หึไคละตัว
 ราชชการ บั้รุเหือกแห่ง
 ฉาม่วงฉาไหม ลูกเมยท้อไว
 แถมกรังนี้ หลางว่าเสจะการ
 ไซเหมือรบคุดตา หกองค์หลอกเหลร
 หมุทาวภยา พุ้จาหยอกยัน
 คันว่าแลว เสจะสัปยังการ
 เปนมหาปาง มัวเมาคันเตน
 กลางคืนกลางวัน คุนมัวมีคคุม
 คุมีเคชรวิท ริทธิปุเปือง
 กัปพรมารดา ขึ้นเปเนเอกแห่งา
 เถลรทุกภาสา บั้ไคละไว
 คุดูความานงยว หังคलयงเขาชอร
 กองแชรว่ากิจ มองเชิงตองสู
 ยิงชอนัน เชิงกันคังคัค
 ลขอรภาวร่อง ภิภาคกองการ
 ไคเชือกหนั้ หายน้ำหยองเสน

เรวรีปไคธ่างาน
 กว่าจักเสจะงาน คันานบั้หนอย
 ไพกลวคคอยจານ
 ตามสั่งสังบั้ฐา
 ไนการพาลา คันมาพร้อมถัร
 ทุกวันคันหมาคมี
 ตกแควร์หึทางัว
 เปคะไคนองงัว ผักปลาเตียมถั่ง
 จักคาเหลื่ออแรงจันไซ
 พ้อมมองเกาสยงกัปงาน
 ไพระหน่อกุมมาร อสสาวังเตน
 ปางคราวคากอรัน
 คยวกันเหลรช่างาน
 คัมป์ตั้งงาน ไควยกานละเหลร
 บั้ริเวรชวงคุม
 หังแซกบ้านหัวเมือง
 เมือออจอมป็นเมือง ไพธิสักเจ้า
 หังสามนงเขาตุกไฟ
 หังจินแซกไคไธยมอร
 คอคุยชอร ไทหล่าคองสู
 เชิงลาวแค้นเป้านับ
 พ้อมมานเตนว่าชวร
 หลายคบวร สัพพะเครื่องเหลร
 หกคเบนวังพุก

รอกบังหวาย เริงชายคทุก	กำพุงสู่จับเอา
เจอะแบกมยร์ บัญฑ์ตัวเขา	คาปลาเอา ลารปออกเหล็ร
กongsบักไชย ลูกคุดบปได้เค้น	คบวรเชิงค้อยุทธ
ชนคักหลัง แลววางอาวุทธ	ภิกขาคชาพันรอร
ไปแก่วกาย ถัวเบัยกินของ	สยงเงินธอร เมืองนั่มวรเหล็ร
มหัวค่างคำ เจ้ามี่แบ่งเส้น	ชยรสำคัญชัคไว้
คันคูกเขาแทง / มะหวัรปไช	กินทีไคโนวง
แมกาศค้ำ นักเลงคนถง	หล่างภองมีถง จะคาเกือบสยง
ออกไฟชี่กิน สุราน้ำหมยง	แคปหมม้นหมากแควง
ภองบมีเงิน เคินทวยควะแควง	แปะเชื่อออกินคาย
คักหมี่เจอะ เซเลอะเขาชาย	นังรยงยาย ภองชายเขาคัม
กวยคยวคินหม ไกอปจีนส้ม	ผลนาลาลูกไม
หน่อแทนหนักหนุร ไล่ชั้นยองไว้	จุกมวงกยงแพนแง
คามแจจกชี่ ถัวบงมแป	แมกาศแล นักเลงคองเต่า
ภองเงินบมี แมกาศรอรเข้า	บิขานค้ำเอาคอบท่า
หล่างภองอุบาย ไพยิมแมค้ำ	สี่เป้นหาคินแทน
หล่างภองนั่ม ข้อจ่าน้ำแหวร	วันพรุกไชแทน สิบเป้นสิบห้า
คักสามวัน ลวคับหันหน้า	ปุกคัลณูาลวกรู
หนุม่าตงเตง นักเลงเจ้าชู้	ครปเพือรอุชาววัง
หล่างภองนั่ม ค้อเหล็รโชนหนัง	เมือออกางวันยง เถิงเค็เกะทยงชอร
อุมคูกจุงหลาน ห้อเข้ามำป้อร	เมาลคอรมานงยัว
หมากหมยงพญา พอบันทนาคยว	หล่างภองอันเมือช้อ
เงินหวัรชอคไว้ เมืออชางช้อช้อ	ห้อมนทศร คุ่มวังเชืองเจ้า
บชชชชช หัวเมืองออกเข้า	เหมือรแมงมายเมือมค

๑. กระตุก
 ๒. หมาก เมียง พลุ ยา

คันเสจะสรง นำหอมคู่เชื้อ	หุมคปอกคยงโทยไทย
มาชงเครื่องพร้อม <u>แท้ขึ้นมาใส</u>	หือเคื่อหือไชย ส่าหลับป้พรเจ้า
ครองแผ่นคิน บั้ห่มองเส่า	ไนรมเงาที่นั่น
สรเทวกกรลัศ ระบาย ๕ ชั้น	สรอจณาขาวปอ
พรสังฆ สุตมนถกถอน	ถวายพรพอร ชุกรูปองค์เจ้า
แลวสรเคจะ มาย้งที่เฝ้า	เสนามวรงงลอม
หัวบ้านหัวเมือง ค้มานั่งพร้อม	ท้งพรแม่เจ้าเทวี
อามาหน่อม ยกต้นใบศรี	๗ ชั้นมี ท้งยอกก่าเกล้า
ปักบรกา มาลาสอดเข้า	แสงภันงามวันรด
ชบั้нга จำปาแขกชค	ชแลงเอื้องอรอร
สลิกมลิ ค้วักานไกลสอร	กุกหลาบป้ออร เองชั้นมุยส้อ
เกคะชะหวา ราชคู้่าหม่อ	สารภีภ่าภอม
สีสสุกอร ค้งยายแวกลอม	ห้าหัวถวทรหมูนัน
เอาค้ายญกมัต แลวรบคชุกรชวี	จอมนักชญ มารคาเจ็องเจ้า
ท้งพรบุคตา ซายาหน่อเหนา	สามนางเราที่รัก
แมนชวีรตกลไกล ที่แควร์เมืองยักข	มีคิปชามแดนเมือง
หนทักชิน แควร์มีคองเหลือง	คิลีเร็อง พริกไทยป้ากว้าง
สามลีปสองชวีร์ เจ้าหย่าค้ออ้าง	สอคพรนมไทยแหล่งได้
ข้อเช็ญมา เหนบมัยังคอกไม้	อันปักไต้ส้อมมวรมี
กุกหลาบกาบช้อร บานชอรจุมปี	สารพี สลิกคันสัน
อันนาสสนมม เกปะมาเผื่อผั้น	ปักแชมชอรกดิ้นรช
ชบั้нга บรกาภาปชค	บานแบ่งสอยมาโดย
ท้งคอกเกคะเค่า ชแลงหอมไกล	งามวิไลยภิกุรคอกหน้อย
ปักใบศรี คึงงามเป่นถอย	นิลบนลอยเหนือน้ำ

๑. น่าจะเป็น "อาใส" หรือ อาสัย มากกว่า

ทั้งคอกกายเห็น ราคีเลิดล้ำ
 เข้าคัมหน่วยน้อย เข้าแคบแค่นจีน
 เชิญมาเสวีย รศเซียหลายถ่าน
 ทั้งเข้าวิฑู จักดูรบบรอย
 ก้วยจันตีพร้อม มีมากเหลือหลาย
 ๓๒ ขัวร์ หย่าไฟทองเต่า
 โภชนะ บัมีเสวีย
 ที่หอมนทพร บราสาทหลังกว้าง
 ค้วยพรบิตตา มารคาพี่น้อง
 สัพพะโภคะ ส่วยไลวตลา
 ทั้งราชชคา ไหลมาชุหน้า
 ส่วยรัฐา บัไคยั้งเย่า
 ภัพพิมคือเกช สอดนิ้วรัฐา
 บัวรกฎ ฌิวกันยอกเต่า
 มหาสมบัต ไหลมาเหมือรนำ
 เชิญมารูปแลว หย่าไคลาหนี
 บชชาชน ไฉบ้อจอ้าง
 คันจปมยรแลว ภลลโวทาน
 แลวหีบค้ายขาว มาพันผูกเข้า พรหุรงคั่นอไร
 กัปเทวี ที่เปนสไฟ
 ที่มีอายุ พรชันนสา
 หอมรศทั่วคองกลางคืน
 หย่าไฟแอวอิน กลางคองปากว่าง
 เขาหนมลูกกรานหน่วยน้อย
 สรุใส่ออยคานชาย
 ขอดวายุชรรฐา องคัก้าเชิงเหง่า
 ที่ป่าไม่มีคมุงเพีย
 เชิญมาชมเซีย สติตหุยสูง
 มหาพาลาเทศทอง
 กัปสามเชิงเจ้าชายา
 อภภรรณา แบนเนื่ออเลื่อฉ่า
 สุวันณามังเท่า
 มุกมาทแก้วจินคา
 นิรบพภา วิฑู บัเส่า
 ประชาลาก แคนงเลิดล้ำ
 บัญจหานาที่
 สรเคจะคิลี โภยสนเถื่อรกว่าง
 ที่นั้นแมนเมืองมาร
 ปกมวาน รยกเชื้อชัวร์เจ้า
 ทั้งพรแม่เจ้ามารคา
 หย่าหู้คาคคา ร้อยขาวชวบเข้า

๑. รัชคา, เงิน

๒. นิลประภา

๓. วิฑูรย์ ไพฑูรย์

๔. มรกต

๕. ปัทมราค

หักยูเสวีย พูริบราปเหง้า ค้อเทารอคทีกล้า
 จอมราชา สติคหฺยูสง บรังควิมารของ
 จักจ่าร่านอง แลมหทบาทหน้า บทนี้ว่าความความกรแล

บท ๑๗

สดทหิสสาอ่านมาแต่เกล้า เชิญที่รัก เจ้ายอดสมสาย บรบทยมเหมือร พังชมมพรเจ้า สวารโพธิสัต พรองคั่นอไซ ทรงเคชริท วิทธิปุเปื่อง จำเริญเรื่อง บัหมองหมรเส้า บุณฺชน บ้านเมืองคิกคฺลึร แกวระละ ตกชอบตามปลี นานาหิสสา ไหลมาน้อมหน้า ราชธรมม บัณคแณกัฟัด สพพโภคะ มณีสี่แสง ฝลึงอังกริช เมงมอรมานหอ มาดวายทัว เปนมหาคเลกะ มานมิงม้าง บัมาตปัสุร ปกเหลื่อมง่า บัที่หมองเส้า ยุทางเททาน บัไครั้งเรือ พานิชช อนาคตังณีน ฝุงบชชา ไพโรไทยหุมอ้าง พยงคอกกยงเหมีย ชารษกินเท้า ช่วยบ่ารุงยศ บังคหายเหีย สมบัคร์ฐา ไหลมาเคือมแลง	จักดาเกือบเข้า รอคเทิงถึงปาย ค้อยฟังนิยาย ที่จับเรื่องเหง้า อันเทศนาเล่าไว้ ไคมานั่งสงเสวียเมือง ปละธาเนือง ไภฟ้าข้าเจ้า สุขขสำราญทั่วพื้น บัมีโสถสยรบยรคูวิ สวสสสิ พิชชเชากลา ส่วยพาลาบังก สิลแปคทหาย่าแยง เงินค่าแดง ไหลถมถึงป้อ แกวลาววรวรแซกแซก นำส่วยขึ้นเมืองมูร ควยเคชชบุญ สมพานแห่งเจ้า เตไซไซชหลายเนืออ ทุกเมือออันวันคึน ยุทางลงทึน คาขายกาถกว้าง เพิ่งบุญค่าค่าเข้า ฝุงพูเม็งชมเชีย หอมลวดเลีย บัเหียเหือคแห่ง เหมือรนำแมคกงคา
--	---

สวรรพชรยศ โพธิ์สัตว์รา เสรีพิพลา นสีผ่านเฝ้า
 ชงพรกำทลึง ถึงสองแก่งเฝ้า ไนสวรรอุณฺณานป่าไม้
 ที่วิมลลา มารคาออกไซ้ ไพหฺยควยคายาย
 เขาเกปะเขยลยง บมิ่งมอรรคาย ร่ายดีโค ไม่ควรชอดโค
 แลวสั่งเสนา ห้อมที่ไกล พรโรงไชยบาทท้าว
 จตุคมนตรี เสนื่อนอนน้าว นปกราบเฝ้าบาทา
 ชูลลองท้าว ต่างเกล้าเกสรา พังอาชญา จะริบสั่งให้
 คั้นพวกเสนา เข้ามาที่ไกล ท้องพรโรงไนไทยยศ
 มีพรกรแส อาชญาวันลค วางใส่เกล้าเสนา
 ที่ไพร่ปริป เอาสองยายตา มานักครา วยงไชยไทยกว้าง
 แลวจักเคหา หลังดีไทยกว้าง เครื่องครัว เรือรพร้อมภับ
 ทาสทาสี ละครานมออบป์ หังแผ่นดินเงินค่า
 ชอดเบยลยง เงินค่าประจำ เป็นที่ครปรยา ชาวชนไพร่เฝ้า
 สวรรสองขา ลวคมีคาหนว โพรอะจอมราชาชุลยง
 ยู่ทางกินทาน บัสนยงข้ามยร์ หังสองแก่งคายาย
 โพรอะบุญช่วยคำ ท้ามาบ้หาย ลวคกายเกิญมี นึ่งมูรเมื่อหด้า
 มีหังทาสี ชายยิงชอยชา ป้าเริญคั้นค้ำเข้า
 ยอร์โครักสา มารคาแม่เคา กับคนทวนเจ้าโพธา
 โพรอะบุญเคื้อมค้ำ รวงรักสา จอมราชา ลยงกูปักัน
 โพรอะเพื้ออกุสลด เคื้อมหันบั้ง ปางนั้นลวคเชียบาน
 คั้นมยร์ซาดแลว เข้าสู่สนฐาน ค้เมืองนิพพาน รอดแลวบ้เคา
 เเท่นั้นหฺยเป็นครราว กอรแลนนายเหย

โกธ๑เล๑ยหน๑กย๑งฟ๑กว๑	โทส๑
ห๑สุ๑ม๑ค๑ไ๑ส๑ค๑ง๑ค๑	แ๑ล๑ข๑
๖ แ๑ม๑น๑อย๑ห๑ก๑พ๑ล๑	ห๑ม๑อิ๑ร๑ล๑ก๑ ม๑น๑เอ๑
ห๑สุ๑ม๑ค๑แ๑ล๑ข๑	เอ๑ค๑ค๑ป๑ก๑ล๑ค๑ค๑ค๑
ห๑ย๑ห๑ม๑น๑ค๑ว๑ง๑ม๑น๑ห๑ล๑อ๑	ไฟ๑ค๑ค๑พ๑น๑ค๑อ๑ห๑ส๑ย๑ง๑ ม๑อ๑ค๑เม๑อง๑ม๑
ห๑ย๑ห๑ที่๑เป๑น๑ค๑ว๑ง๑แ๑ล๑ก๑ย๑ง๑	แ๑ก๑ม๑ไฟ๑ร๑ร๑า๑ช๑เม๑อง๑หน๑
โกธ๑เล๑ย๑จ๑ป๑ว๑ร๑อง๑อ๑อก๑	ว๑ย๑ง๑ไฟ๑
ห๑สุ๑จ๑ว๑ไ๑ส๑ใจ๑	ช๑ม๑
ไ๑ย๑ห๑ย๑ส๑ี๑ป๑ร๑ย๑ร๑ไฟ๑	ห๑ม๑อิ๑ร๑ก๑ู๑ข๑๑ น๑้๑เน๑ื่อ๑
ไ๑คร๑ที่๑เพ๑ื่อ๑ร๑ต๑าย๑	พ๑อย๑ข๑อบ๑ส๑ว๑ย๑ค๑ว๑ว๑ย๑
ห๑ก๑แ๑ม๑น๑อย๑ก๑ป๑ล๑ก๑ห๑ง๑ห๑ล๑าย๑	น๑้ำ๑ค๑า๑ฟ๑าย๑ย๑อย๑หน๑
เพ๑ื่อ๑ร๑ข๑ี๑ป๑หน๑ื่อ๑ก๑ว๑ย๑ง๑ไฟ๑ม๑้๑ข๑๑	เอ๑ว๑ห๑อ๑ก๑ข๑๑ห๑ว๑ย๑หน๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย